

ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

วิทยานิพนธ์
ของ
ศุภโชค เพชรรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยทักษิณ

ISBN 974 – 451 – 545 - 7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์
ระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปี 2547
จากมหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

..... กรรมการ

(อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์สมใจ ศรีนวล)

..... กรรมการ

(อาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ประมาน เทพสงเคราะห์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ประ โยชน์ เรื่องโรจน์)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

(อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ โชคนุกูล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สมใจ ศรีนวล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์พรศักดิ์ พรหมแก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้สละเวลาในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดทั้งให้ความสนใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประมาณ เทพสงเคราะห์ และอาจารย์ประโยชน์ เรืองโรจน์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนไทยคดีทุกท่าน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณยง เพชรรัตน์ คุณบุญธรรม เพชรรัตน์ คุณอำไพ ช่วยมณี คุณภาณุมาศ ช่วยมณี คุณธิดา เทวรักษ์ และนิติติไทยคดีภาคพิเศษ ปีการศึกษา 2545 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยทักษิณที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บอกข้อมูลทุกคนที่ช่วยเหลือในการให้ข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

คุณความดีและประโยชน์อันพึงจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คุณพ่อคุณแม่ พี่น้องที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้อยู่ตลอดเวลา จึงขอน้อมระลึกถึงพระคุณอันหาที่สุดมิได้

ศุภโชค เพชรรัตน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	8
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	9
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	13
เอกสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการท่องเที่ยว	29
เอกสารที่เกี่ยวกับตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	38
3 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	44
ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว	44
ด้านสภาพพื้นที่	45
ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น	50
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	54
ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว	77
วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว	81
การประชาสัมพันธ์	81
การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	87

บทที่	หน้า
การอำนวยความสะดวก	96
การกำหนดกฎระเบียบ	106
การดูแลรักษาความสะอาด	113
ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว	124
ด้านสิ่งแวดล้อม	124
ด้านเศรษฐกิจ	127
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	129
4 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	135
บทย่อ	135
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	135
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	135
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	136
สรุปผล	138
อภิปรายผล	143
ข้อเสนอแนะ	145
บรรณานุกรม	147
บุคลากร	152
ภาคผนวก	161
บทคัดย่อ	171
ประวัติย่อของผู้วิจัย	175

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	42
2 แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	43
3 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวพระนาง หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	48
4 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	49
5 สภาพพื้นที่หน้าถ้ำไวกิ้ง เกาะพีพีเล หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	49
6 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวมาหยา เกาะพีพีเล หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	50
7 เส้นทางคมนาคมไปตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	57
8 เส้นทางคมนาคมในเกาะพีพีตอน หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	58
9 รถโดยสารขนาดใหญ่อ่าวนาง – ตัวเมืองกระบี่ ที่อ่าวพระนาง หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	58
10 รถโดยสารขนาดเล็กอ่าวนาง – ตัวเมืองกระบี่ ที่สถานีเดินรถจังหวัดกระบี่ ถนนศรีพังงา ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	59
11 เรือหางยาวคิดเครื่องยนต์นำเที่ยวหมู่เกาะต่าง ๆ ที่ทำเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	62
12 ทำเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ..	63
13 ทำเทียบเรืออ่าวตันไทร เกาะพีพีตอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	63
14 บ้านพักที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	67

ภาพประกอบ

หน้า

15	ย่านที่พักบริเวณอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	67
16	ย่านที่พักบริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	68
17	ร้านอาหารต่าง ๆ บริเวณหาดคนพรรตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	70
18	ร้านอาหารต่าง ๆ บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	70
19	บริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ บริเวณเกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	73
20	บริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	73
21	ร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ บริเวณอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	75
22	ร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ บริเวณเกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	76
23	สื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกระบี่ ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	85
24	การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกระบี่ ประเภทภาพ ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	85
25	กิจกรรมการปีนผา บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	92
26	กิจกรรมพายเรือแคนู บริเวณอ่าวโล๊ะดาลัม เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	92

27	กิจกรรมการดำน้ำตื้น บริเวณหินกลาง เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง กระบี่ จังหวัดกระบี่	94
28	กิจกรรมการเล่นน้ำ นอนอาบแดด บริเวณอ่าวมาหยา เกาะพีพีเล ตำบล อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	95
29	การให้บริการข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติหาดรัตนธารา - หมู่เกาะพีพี ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง กระบี่ จังหวัดกระบี่	99
30	การให้บริการข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติหาดรัตนธารา - หมู่เกาะพีพี ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	99
31	การให้บริการข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ศูนย์ประสานงานการ ท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	100
32	การให้บริการข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดกระบี่ ที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารท่าเทียบเรือโดยสาร - ท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	100
33	สำนักงานชั่วคราว ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอ เมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	103
34	ห้องปฏิบัติการชั่วคราว โรงพยาบาลเกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	105
35	ข้อกำหนดกฎระเบียบที่เป็นประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ บริเวณหาดนพรัตน์ ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	112
36	ข้อกำหนดกฎระเบียบที่เป็นข้อห้ามและบทกำหนดโทษในเขตอุทยานแห่งชาติ บริเวณอ่าวไร่เล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	112
37	การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	116
38	การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอ เมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	116

ภาพประกอบ

หน้า

39 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดอ่าวโล๊ะดาลัม เกาะพีพีคอง ตำบล อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	118
40 การเก็บขยะใสรถเงินเพื่อนำไปขึ้นเรือขนขยะที่เกาะพีพีคอง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	118
41 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอ่าวไร่เล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	120
42 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด อ่าวมาหยา ตำบลอ่าวนาง อำเภอ เมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปข้อมูลนักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2546	78
2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักโรงแรม ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546	79
3 ข้อห้ามและบทกำหนดโทษในเขตอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. 2504	109

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมสำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพราะกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวสามารถที่จะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ในช่วงเวลาที่มนุษย์ต้องการพักผ่อนทางด้านร่างกายและจิตใจหรือเพื่อที่จะหาประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการเดินทางไปค้างคืนหรือไปกลับภายในหนึ่งวัน การท่องเที่ยวจึงมีความหมายกว้างมาก กล่าวคือครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เกือบทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า

คำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงรื่นรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬาเพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมชมเยือนญาติพี่น้องก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น ฉะนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นภาพใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกหากเทียบกับธุรกิจอื่น ๆ ที่เป็นรายการเดี่ยว ๆ (Single Item) ด้วยกัน¹

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถทำรายได้เข้าประเทศปีละเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้นแล้วการท่องเที่ยวยังทำให้เกิดการสร้างงานและสร้างรายได้แก่ท้องถิ่นด้วย ดังที่ โพงบุรุษ พงสะบุตร และ วิชาสงศ์ พงสะบุตร ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า

ปัจจุบันถือได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ คือสามารถสร้างอาชีพต่าง ๆ ให้แก่คนในท้องถิ่น รวมทั้งการนำรายได้เข้าประเทศหรือเข้าท้องถิ่นนั้น ๆ ด้านสังคม การท่องเที่ยวทำให้เกิดการติดต่อระหว่างคนในประเทศหรือในท้องถิ่นต่าง ๆ กัน มีการ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 19.

เรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการนัดพบและการพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการสร้างเสริมประสบการณ์และความรู้ให้แก่ผู้ที่มีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยวและในด้านการเมืองการท่องเที่ยว ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนต่างชาติและคนต่างถิ่นจากที่ได้มีโอกาสพบปะติดต่อกันและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน¹

นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงธุรกิจอันเนื่องจากการท่องเที่ยวและความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourist Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและอาหาร ธุรกิจการนำเที่ยว และธุรกิจการค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้จะขายบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง และยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การผลิตสินค้าเกษตรกรรม การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออก เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้าคือบริการต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวซึ่งก็จะต้องมีการลงทุนซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศ และจะช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนงเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการพักผ่อนคลายความตึงเครียดพร้อม ๆ กับการได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไปอีกด้วย²

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้นเป็นที่นิยมและได้รับความสนใจอย่างมากทั้งจากชาวไทยและชาวต่างประเทศ จนถือได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายและสวยงาม ซึ่งเอื้อต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ดังที่ วรรณภา วงษ์วานิช ได้กล่าวไว้ว่า

¹ไพฑูริย์ พงศบุตร และ วิชาสงวศ์ พงศบุตร. คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. 2541. หน้า 17 - 18.

²การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 20.

ทรัพยากรประเภทนี้นับว่าเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อาจจะมีสวยงามหรือแปลกประหลาด เช่น น้ำตก น้ำพุร้อน ถ้ำ ชายหาด ฟังทะเล ปะการัง และอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามมากประเทศหนึ่ง¹

ทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศของแต่ละท้องถิ่น ดังที่ ยุพดี เสดตพรรณ² ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และลักษณะทางธรณีวิทยาของแต่ละท้องถิ่น ทำให้ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย เช่น ชายหาด ทะเล เกาะ ทั้งในบริเวณอ่าวไทยและทางฝั่งทะเลอันดามัน เป็นต้น ในส่วนของป่าไม้ก็มีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคซึ่งจะมีผลต่อทรัพยากรสัตว์ป่าด้วย เช่น ป่าไม้บริเวณภูเขาในภาคเหนือ ส่วนทางภาคตะวันตกและภาคใต้จะอุดมด้วยถ้ำ น้ำตก และลุ่มน้ำต่าง ๆ จึงทำให้มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีสัตว์ป่าหลากหลายชนิดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

การท่องเที่ยวจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวนั้นมีสภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว นโยบายของรัฐ และท้องถิ่น และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังที่ เสรี วังสัโพิจิตร³ ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่ามี 3 ประการ คือ สภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว นโยบายที่กำหนดขึ้นของรัฐและท้องถิ่น และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก สถานบันเทิง ร้านอาหาร เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน สันติ ชูดิษฐา⁴

¹วรรณภา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 30 – 31.

²ยุพดี เสดตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2539. หน้า 39.

³เสรี วังสัโพิจิตร. “บทบาทของภาครัฐบาลในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 38.

⁴สันติ ชูดิษฐา. “ความสามารถในการรองรับพื้นที่เขตแดนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ ต้องการให้ความสำคัญในปัจจุบัน,” ใน เอกสารประกอบโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 4. 2537. หน้า 47 – 52.

ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่ามี 3 ประการ คือ สภาพพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ อีกด้วย ดังที่ วิชัย เทียนน้อย¹ ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า มี 6 ประการ คือ การป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การไม่ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มากเกินไป การตั้งกฎระเบียบข้อบังคับ การจัดกำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ การรักษาความสะอาด และการประชาสัมพันธ์ในทำนองเดียวกัน วรณา วงษ์วานิช² ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่ามี 7 ประการ คือ การป้องกันความเสียหายหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การดูแลรักษาความสะอาด การก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ระเบียบข้อบังคับ การอำนวยความสะดวก การจัดทำคู่มือปฏิบัติแนะนำกิจกรรมทางการท่องเที่ยว การปลูกฝังจิตสำนึกให้รู้คุณค่าและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมธรรมชาติเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจจะเป็นผลกระทบทั้งในด้านดีและไม่ดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การวางแผนและการจัดการของหน่วยงานในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ รวมถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และการประกอบธุรกิจจากภาคเอกชนเป็นสำคัญ ซึ่งในส่วนของ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวก็จะเกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจจะเป็นผลกระทบในด้านดีและไม่ดีก็ได้ ดังที่ วิวัฒน์ชัย บุญยกศักดิ์³ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่าการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมได้ทั้งในด้านดีและด้านเสีย ผลกระทบในด้านดี เช่น กระตุ้นให้เกิดการรักษา และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น เสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนเกิดความสามัคคีในสังคมและความร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนในผลกระทบด้านเสีย เช่น เกิดความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของท้องถิ่น การทำลายสภาพแวดล้อมและโบราณวัตถุสถาน เป็นต้น

¹วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2540. หน้า 347 – 349.

²วรณา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 66.

³วิวัฒน์ชัย บุญยกศักดิ์. “ทรัพยากรการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยว,”

ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 90 – 91.

นอกจากนี้ สุภาพร มากแจ้ง¹ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่ามี 4 ประการ คือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคม และผลกระทบด้านวัฒนธรรม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวจึงเป็นการจัดการเพื่อที่จะใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด โดยการหาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่งแล้วประชาสัมพันธ์ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามของชายหาด ทะเล ป่า ภูเขา เป็นต้น หรือการจัดการในส่วนของกิจกรรมของการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การเดินป่า การอาบน้ำแร่ การปีนเขา การล่องเรือ เป็นต้น ดังที่ ยุพดี เสตพรรณ² ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการการท่องเที่ยวสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ทำได้ให้แก่ประเทศสูงกว่าสินค้าออกชนิดอื่น ๆ ดังนั้นหากจะให้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจต้องคำนึงถึงปัจจัยในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว การคมนาคม ที่พัก ร้านอาหาร บริการนำเที่ยว ความปลอดภัย วิธีการเข้าเมือง บริการข่าวสาร สินค้าของที่ระลึก ความสงบเรียบร้อยของประเทศ ความเป็นมิตรไมตรีของเจ้าของท้องถิ่น ตลอดจนการโฆษณาเผยแพร่

กระบี่ เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ทั้งที่เป็นชายหาด หมู่เกาะ ป่าไม้ ฯลฯ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ก่อให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวมาก ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย³ ได้กล่าวถึงจังหวัดกระบี่สรุปได้ว่ากระบี่เป็นเมืองชายทะเลริมฝั่งทะเลอันดามัน ได้ชื่อว่าเป็นดินแดนที่เยี่ยมไปด้วยมนต์เสน่ห์ เพราะมีทั้งชายหาดและหมู่เกาะที่สวยงามมากมาย ปัจจุบันกระบี่มีหมู่เกาะอยู่ในเขตท้องที่กว่า 130 เกาะ มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 166 กิโลเมตร ประกอบกับในปัจจุบันการท่องเที่ยวทางธรรมชาติกำลังเป็นที่นิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจึงได้ให้ความสนใจในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติกันอย่างจริงจังมากขึ้น

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงในจังหวัดกระบี่และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวกันมากในปัจจุบัน เช่น สุสานหอย 75 ล้านปี อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี อ่าวนาง อ่าวไร่เล เป็นต้น สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหล่านี้ล้วนมี

¹สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัคคุเทศก์. 2539. หน้า 4-5.

²ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2539. หน้า 226-227.

³การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. หนังสือแนะนำเที่ยวจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา. 2545.

ทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามทั้งชายหาด ภูเขา แนวปะการัง ป่าไม้ และสัตว์น้ำทางทะเล สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอยู่ทั่วไปในพื้นที่อำเภอและตำบลต่าง ๆ ของจังหวัดกระบี่

ตำบลอ่าวนางเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ตำบลนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมายที่สวยงามและมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลอ่าวนางเป็นพื้นที่ที่อยู่ติดฝั่งทะเลอันดามันและมีภูเขาหินปูนในพื้นที่หลายแห่ง ดังที่ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้กล่าวถึงสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลอ่าวนางไว้ว่า

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลอ่าวนางมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลาดระหว่างภูเขาและริมฝั่งทะเล ทิศทางด้านลาดโดยทั่วไปลาดเอียงจากบริเวณตอนกลางของพื้นที่ต่อเนื่องจากภูเขาออกไปสู่ชายหาดหรืออ่าวอันดามัน ได้แก่ เขาคลองแห้ง เขาอ่าวนาง เขาหาดปละตอก เขาแหลมนาง ออกไปสู่ชายหาดนพรัตน์ธารา หาดอ่าวนาง หาดไผ่ปล้อง หาดทองหลาง และหาดน้ำเมาตามลำดับ มีพื้นที่เป็นป่าสงวนจำนวน 3 ป่า ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติหาดน้ำเมาและป่าเขาอ่าวนาง ป่าสงวนแห่งชาติหาดอ่าวนางและป่าหางนาค และ ป่าสงวนแห่งชาติเขาทองป่าไผ่ไทยและป่าอ่าวนาง นอกจากนี้ยังมีป่าสงวนแห่งชาติหาดนพรัตน์ธาราและหมู่เกาะครอบคลุมบางส่วนของแผ่นดินและในทะเลอันดามัน ในบริเวณชายฝั่งยังมีเกาะที่สำคัญอีกหลายเกาะ เช่น เกาะไก่ เกาะยุง และเกาะปอดะ¹

จากสภาพภูมิประเทศของตำบลอ่าวนางดังกล่าว ทำให้ตำบลอ่าวนางมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและมีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น หาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี อ่าวไร่เล อ่าวนาง เกาะปอดะ เป็นต้น โดยสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไป ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย² ได้กล่าวถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตำบลอ่าวนางสรุปได้ว่า หาดนพรัตน์ธาราเป็นหาดที่มีชื่อเสียงมายาวนาน มีความยาวของหาดเกือบ 3 กิโลเมตร และอ่าวนางซึ่งอยู่ใต้ลงมาราว 6 กิโลเมตร ซึ่งเริ่มมีชื่อเสียงภายหลังหาดนพรัตน์ธารา แต่ปัจจุบันได้รับการจัดอันดับว่ามีความสวยงามติดอันดับโลก ด้วยองค์ประกอบ

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. ข้อมูลทั่วไปของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2546. หน้า 1.

² การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. หนังสือแนะนำเที่ยวจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา. 2545. หน้า 59 – 63.

ของจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ รอบบริเวณ ได้แก่ หาดไร่เล หาดพระนาง ถ้ำพระนาง รวมทั้งหมู่เกาะ หน้าอ่าวนาง โดยเฉพาะที่หาดไร่เลนั้นมีกิจกรรมปีนหน้าผา ซึ่งเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกจากการเผยแพร่โดยนิตยสารต่างประเทศหลายฉบับ และถือว่าหน้าผาหน้าอ่าวนางนั้นเป็นจุดปีนผาซึ่งโด่งดังและดีที่สุดในเอเชีย ในส่วนของเกาะพีพีนั้นก็เรียกได้ว่าเป็น “มรกตแห่งอันดามัน” ทั้งเกาะพีพีดอน และเกาะพีพีเล ซึ่งเป็นเกาะขนาดเล็กแต่มีชื่อเสียงเนื่องสื่อในความงามของทะเลใน (บิเล) และอ่าวมาหยา จะเห็นได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนางนั้นมีความสวยงามและอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 4 จังหวัดภูเก็ต ได้กล่าวถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและพักที่อ่าวพระนาง และเกาะพีพี ในโครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดกระบี่ของสำนักงานจังหวัดกระบี่¹ สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2545 มีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและพักที่อ่าวพระนาง จำนวน 228,066 คน และที่เกาะพีพี มีจำนวน 342,903 คน

นอกจากนี้แล้วในส่วนของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวก็ได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแล เพื่อเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่วน สุโสมาน ดอเลาะ² เจ้าหน้าที่สถิติศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนาง สรุปได้ว่า ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้มีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนางด้วยการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยว โดยในปัจจุบัน “ทะเลแหวก” บริเวณเกาะด้ามขวาน ซึ่งเป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตำบลอ่าวนาง ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก แต่มีความสวยงามและมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติให้เป็นที่รู้จักของ

¹จังหวัดกระบี่, สำนักงาน. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ. http://www.krabi.go.th/men/eco_struc_4.htm. 17 มกราคม 2547.

²สุโสมาน ดอเลาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.

นักท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ หทัยทิพย์ วิไลรัตน์¹ เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบล อ่าวนางได้กล่าวถึงการจัดการโดยทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตำบลอ่าวนาง สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในด้านต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว การจัดภูมิทัศน์รอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม การประชาสัมพันธ์สถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาการรुक้าแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินการก็จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภอเมืองกระบี่ สำนักงานจังหวัดกระบี่ เป็นต้น ซึ่งระบบการจัดการและการดำเนินงานดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องรอการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้นต่อไป

จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่” ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไปที่จะนำเอาข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไปปรับใช้เพื่อการส่งเสริมพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของตำบลนี้ให้บรรลุผลตามเป้าหมายของการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษารั้ครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
2. วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
3. ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

¹หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2546.

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนาง และเป็นการนำข้อมูลไปปรับใช้เพื่อการส่งเสริม ด้านการท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนางให้เหมาะสมต่อไป
2. เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้นำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ ต่อไป
3. ทำให้ผู้อ่านงานวิจัยนี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว และสนใจที่จะศึกษาเพื่อจะนำไปใช้ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่น ๆ มากขึ้น
4. สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ และสามารถนำเอาวิธีการศึกษาไปปรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องทำนองนี้ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลอ่าวนาง โดยเลือกเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ได้แก่ 6 หมู่บ้านดังต่อไปนี้

- 1.1 บ้านอ่าวนาง
- 1.2 บ้านคลองแห้ง
- 1.3 บ้านนาดิน
- 1.4 บ้านคลองสน
- 1.5 บ้านเกาะพีพี
- 1.6 บ้านแหลมตง

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ไว้ดังนี้

- 2.1 ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.1.1 ด้านสภาพพื้นที่
 - 2.1.2 ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น

- 2.1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.1.4 ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว
- 2.2 วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.2.1 การประชาสัมพันธ์
 - 2.2.2 การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - 2.2.3 การอำนวยความสะดวก
 - 2.2.4 การกำหนดกฎระเบียบ
 - 2.2.5 การดูแลรักษาความสะอาด
- 2.3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.3.1 ด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3.2 ด้านเศรษฐกิจ
 - 2.3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ในตำบล อ่าวนางที่เอื้อต่อการนำมาใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ทะเล ภูเขา เกาะ ชายหาด เป็นต้น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง วิธีการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลอ่าวนางมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว และผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนางที่สำคัญ เช่น สภาพพื้นที่ นโยบายของรัฐและท้องถิ่น สิ่งอำนวยความสะดวก และจำนวนนักท่องเที่ยว เป็นต้น

วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง วิธีการและขั้นตอนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของตำบลอ่าวนางให้มีประสิทธิภาพต่อการท่องเที่ยว ซึ่งจำแนกได้เป็นการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอำนวยความสะดวก การกำหนดกฎระเบียบ และการดูแลรักษาความสะอาด เป็นต้น

ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับต่อไปนี้

1. **ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง** โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ความรู้พื้นฐาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกรอบความคิด เขียนเค้าโครงวิจัย และใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

2. **ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาตามขอบเขต ด้านเนื้อหา

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่ศึกษาด้วยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกเสียงและจดบันทึกตามความเหมาะสม การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

2.2.1 **เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง** เช่น เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล อ่าวนาง เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เจ้าหน้าที่อำเภอเมืองกระบี่ เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดกระบี่ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 4 จังหวัดกระบี่ เป็นต้น จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน

2.2.2 **ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่** เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก มัคคุเทศก์ ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน

2.2.3 **นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่** จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน

2.2.4 **ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่** จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน

3. **ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล** ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งได้บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา

3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ 3.2 พร้อมทั้งข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเสริมในส่วนที่ขาดความสมบูรณ์

3.4 นำภาพประกอบทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องและความคมชัดของภาพเพื่อใช้ประกอบการนำเสนอรายงานผล

3.5 นำข้อมูลเนื้อหาทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์และจัดภาพประกอบตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4. **ชั้นรายงานผลการศึกษาค้นคว้า** เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบบางตอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกประเด็นนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. เอกสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
4. เอกสารที่เกี่ยวกับตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะ พอจะประมวลได้ดังนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า

การท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง มิได้หมายเฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเรีงรมย์ดังที่ส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง ก็นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น¹

ชูศักดิ์ แสงมุกดา ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า “การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากถิ่นที่อยู่เดิมไปอยู่ที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ มิใช่เพื่อการรับจ้าง”² และ ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสงส์ พงสะบุตร ได้ให้คำนิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า “การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งมิใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของ

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 19.

²ชูศักดิ์ แสงมุกดา. เอกสารประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2536. หน้า 2.

บุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้”¹ นอกจากนี้ ยุพดี เสตพรรณ ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า “การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทาง จากที่อยู่ปกติไปยังที่อื่นชั่วคราวด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ไปประกอบอาชีพหรือหารายได้ ไม่ใช่ นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในจังหวัดที่เดินทางไป โดยจุดประสงค์ของการเดินทางไม่เฉพาะเพื่อการพักผ่อนหรือสนุกสนานรื่นเริง แต่รวมถึงเพื่อประชุมสัมมนาศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา ติดต่อธุรกิจหรือเยี่ยมญาติ”²

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจาก ที่อยู่อาศัยประจำไปยังที่อื่นชั่วคราวเพื่อพักผ่อนหาความสุขในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้อาจจะรวมไปถึงการไปเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษา หรือเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องด้วยก็ได้

2. วิวัฒนาการการท่องเที่ยวของประเทศไทย

การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้มีการวิวัฒนาการเรื่อยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จนถือได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศเป็นอย่างมาก เพราะสามารถนำรายได้เข้าประเทศปีละเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยได้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลกอีกด้วย ดังที่วรรณมา วงษ์วานิช³ ได้กล่าวถึงวิวัฒนาการการท่องเที่ยวของประเทศไทยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวของประเทศไทยเริ่มแพร่หลายเมื่อประมาณ 30 ปีมานี้เองคือ ประมาณ ปี พ.ศ. 2503 อันเป็นปีที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น เพื่อทำหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย แต่เดิมการท่องเที่ยวของไทยเป็นกิจกรรมของผู้มีฐานะร่ำรวยหรือของคนในสังคมชั้นสูงเท่านั้น

การท่องเที่ยวได้เริ่มแพร่หลายในทุกชนชั้นเมื่อไม่นานมานี้ เป็นเพราะการพัฒนาทางด้านคมนาคมขนส่งทั้งทางเครื่องบิน และทางถนนโดยเฉพาะทางหลวงต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อเชื่อมต่อภาคต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวกลายเป็นกิจกรรมของชนทุกชั้น และการท่องเที่ยวได้ขยายออกไปอย่างกว้างขวาง

¹ไพฑูริย์ พงสะบุตร และวิลาสวงค์ พงสะบุตร. คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. 2541.

หน้า 16.

²ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. 2542. หน้า 202.

³วรรณมา วงษ์วานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 13 – 14.

นักวิชาการบางท่านกล่าวว่ารากฐานการท่องเที่ยวของไทยในยุคใหม่เริ่มขึ้นหลังนโยบายเปิดประเทศ คือหลังการลงนามในสนธิสัญญาบราเวริงในปี พ.ศ. 2398 เป็นต้นมา ซึ่งในขณะนั้นได้เริ่มมีชาวตะวันตกเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเยือนทวีปยุโรปในปี พ.ศ. 2440 เป็นเวลาถึง 9 เดือน เท่ากับการเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศไทยในเวลานั้นด้วย ต่อมามีขุนนางและเชื้อพระวงศ์ต่าง ๆ เดินทางไปยุโรปเพิ่มมากขึ้น ได้มีการสร้างโรงแรมสำหรับต้อนรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างการรถไฟขึ้นทำให้เกิดความสะดวกเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับอิทธิพลของประเทศในภูมิภาคยุโรปที่ได้แผ่ขยายมายังบริเวณภูมิภาคนี้ทั้งด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวฝรั่งเศสและชาวอังกฤษเดินทางมายังประเทศไทยและผ่านไปยังพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐอเมริกาเริ่มเข้ามามีบทบาทในภูมิภาคเอเชีย มีการพัฒนาการคมนาคมขนส่งทางอากาศ ประกอบกับประเทศไทยมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางทางการบินของบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวจากทั้งยุโรปและอเมริกาเดินทางมายังประเทศไทยมากขึ้น

ในปี พ.ศ.2503 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ประกาศตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (อ.ส.ท.) ขึ้น โดยมี พลโทเฉลิมชัย จารุวัตร (ขณะนั้นยังเป็นพันเอก) เป็นผู้อำนวยการคนแรกขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2503 – 2519 ถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และการที่ไทยยินยอมให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยนั้นมีผลต่อสภาพเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก เพราะได้มีการก่อสร้างโรงแรมและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มมากขึ้น ทำให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในวงการของนักท่องเที่ยวว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ตลอดจนมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม

นับตั้งแต่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2503 ได้มีนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2503 ที่มีชาวต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยเพียง 81,340 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพียง 195 ล้านบาท มาจนถึงปี พ.ศ.2535 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวเข้ามายังประเทศไทยจำนวน 5,136,443 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงถึง 123,135 ล้านบาท นับว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้ทำรายได้ให้แก่ประเทศชาติมากกว่าสินค้าออกอื่นๆ มาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจัยที่ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างที่สำคัญคือ นโยบายและการสนับสนุนของรัฐบาล ความร่วมมือของผู้ประกอบการธุรกิจเอกชนและประชาชนชาวไทย รวมทั้งการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนการร่วมมือกันโฆษณาเผยแพร่ประเทศไทย เช่น โครงการปีท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2530 ปีธรรมรักษ์วัฒนธรรมไทย พ.ศ.2537 และปี พ.ศ.2538 - พ.ศ.2540 ซึ่งรัฐบาลประกาศให้เป็นปีสืบสานวัฒนธรรมไทย ประกอบกับการสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้นโดยกระจายออกสู่ทุกภูมิภาค ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า วัฒนาการการท่องเที่ยวของประเทศไทยนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งธุรกิจที่สามารถที่จะสร้างงานและรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก และเป็นที่ยอมรับเพิ่มขึ้นของคนโดยทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงถือได้ว่าการท่องเที่ยวของไทยมีวิวัฒนาการที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

3. ความสำคัญของการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า

อุตสาหกรรม (Tourist Industry) ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและอาหาร ธุรกิจการนำเที่ยว และธุรกิจค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้จะขายบริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง และยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น การผลิตสินค้าเกษตรกรรม การผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เป็นต้น การซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออก เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้าคือบริการต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็ต้องมีการลงทุนซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ในประเทศ และจะช่วยให้เกิดงานอาชีพอีกหลายแขนงเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางด้านสังคมการเป็นที่พักผ่อนคลายความตึงเครียดพร้อม ๆ กับการได้รับความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผก

แตกต่างออกไปอีกด้วย¹

ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร² ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างอาชีพต่าง ๆ ให้แก่คนในท้องถิ่น รวมทั้งการนำรายได้เข้าประเทศหรือเข้าท้องถิ่นนั้น ๆ มีหลายประเทศที่มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งก็รวมทั้งประเทศไทยด้วย

2. ความสำคัญด้านสังคม การท่องเที่ยวทำให้เกิดการติดต่อระหว่างคนในประเทศหรือท้องถิ่นต่าง ๆ มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการสร้างเสริมประสบการณ์และความรู้ให้แก่ผู้ที่มีโอกาสได้เดินทางท่องเที่ยว

3. ความสำคัญด้านการเมือง การท่องเที่ยวช่วยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างคนต่างชาติและคนต่างถิ่น จากการที่ได้มีโอกาสพบปะติดต่อกันแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ดังคำขวัญในปีการท่องเที่ยวสากลขององค์การสหประชาชาติ เมื่อ พ.ศ.2510 ว่า การท่องเที่ยวคือหนังสือเดินทางที่นำไปสู่สันติภาพ

นิคม จารุมณี³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ
2. รายได้จากการท่องเที่ยว ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลยภาพชำระเงิน
3. รายได้จากการท่องเที่ยวสามารถที่จะกระจายไปสู่ประชกรอย่างกว้างขวาง
4. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างงานสร้างอาชีพในธุรกิจด้านการบริการ
5. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการนำเอาทรัพยากรของประเทศมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด
6. การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการจำหน่าย

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 20.

²ไพฑูรย์ พงสะบุตร และวิลาสวงศ์ พงสะบุตร. คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. 2541. หน้า 17 – 18.

³นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. 2536. หน้า 5 – 7.

7. การท่องเที่ยวไม่มีขีดจำกัดในเรื่องการผลิต เพราะไม่ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศเหมือนกับการเกษตร

8. การท่องเที่ยวช่วยสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี

9. การท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสรรค์ความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ

10. การท่องเที่ยว ทำให้เกิดมาตรการในการรักษาความปลอดภัย และความมั่นคงในแหล่งท่องเที่ยว

11. การท่องเที่ยวช่วยเสริมสร้างสันติภาพ สัมพันธไมตรี ความสามัคคี และความเข้าใจอันดีของคนในสังคม

สุภาพร มากแจ้ง¹ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล การท่องเที่ยวเป็นสิ่งสราญใจช่วยให้มนุษย์ได้รับการพักผ่อน เป็นการเปิดโอกาสให้มีทัศนคติที่กว้างไกลและยังเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างมนุษยชาติ ซึ่งจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งระหว่างชนในชาติและนานาชาติ

2. ความสำคัญต่อสังคม การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสืบทอดวัฒนธรรม การฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งยังนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่นในด้านการคมนาคม การสาธารณสุขไปมาตรฐานการครองชีพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

3. ความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการชำระเงินของประเทศและทำให้เกิดการสร้างงานในธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

กุลดารา ขุนพิทักษ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ว่า

การท่องเที่ยวมีความสำคัญมากต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการนำมา ซึ่งเงินตราต่างประเทศที่ช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลชำระเงินของประเทศ การสร้างงาน การกระจายรายได้ และการนำมาสู่ความเจริญในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริมความปลอดภัยและความมั่นคงให้แก่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ²

¹สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัลลเทศก์. 2539. หน้า 3-4.

²กุลดารา ขุนพิทักษ์. ศึกษาการดำเนินงานของบริษัทนำเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. 2543. หน้า 15.

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการท่องเที่ยวสามารถที่สร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อีกทั้งการท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ อีกด้วย

4. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะพอจะประมวลได้ดังนี้
วรรณ วลัยวานิช¹ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของนักท่องเที่ยว การกระจายของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยว และทัศนคติของนักท่องเที่ยว

2. สินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว จะต้องเป็นสินค้าที่มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือเป็นสินค้าที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการหลายประเภททั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไว้ด้วยกัน

3. การคมนาคมขนส่ง จะต้องเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินต่อไปได้

4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการ เป็นเอกสารเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวเพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในประเทศมากขึ้น

5. ความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกด้านการเข้าเมือง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงให้มากที่สุด เพราะสามารถที่จะสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้

6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ สถานพยาบาลต่าง ๆ เป็นต้น

7. การสนับสนุนอื่น ๆ เป็นการเพิ่มความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว เช่น การเงินการธนาคาร สถานที่ศึกษาหรือแหล่งค้นคว้าด้านต่าง ๆ เป็นต้น

¹วรรณ วลัยวานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 19-23.

ชูศักดิ์ แสงมุกดา¹ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว
2. แหล่งท่องเที่ยว
3. การคมนาคมขนส่ง
4. ที่พักแรม
5. ร้านอาหารและภัตตาคาร
6. บริษัทนำเที่ยว
7. ความปลอดภัย
8. การอำนวยความสะดวกในการเข้าออกเมือง
9. การเผยแพร่โฆษณา
10. สินค้าที่ระลึก

ยุพดี เสตพรรณ² ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยว และมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไปถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณีและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่อันดึงดูดใจ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจได้ยินได้ฟัง จากคำบอกเล่าหรือจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ

วิชา อูเทนะพันธ์³ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว
2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยว
3. การบริการ
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยว มีหลายประการที่สำคัญ ๆ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่ง มัคคุเทศก์ อาหารที่พัก ข้อมูลข่าวสาร การบริการ ความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สินค้าที่ระลึก การเผยแพร่โฆษณา

¹ชูศักดิ์ แสงมุกดา. เอกสารประกอบการสอนภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2536. หน้า 327.

²ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2539. หน้า 221.

³วิชา อูเทนะพันธ์. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา. 2545. หน้า 20.

5. ปัญหาด้านการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงปัญหาด้านการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะพอจะประมวลได้ดังนี้
 วรรณ วลัยวานิช¹ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว อันเป็นผลเนื่องมาจากการขาดความรู้
 เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยว
 กับการท่องเที่ยว

2. ปัญหามลภาวะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เช่น ปัญหาน้ำทะเลเน่าเสีย และปัญหา
 ขยะมูลฝอย เป็นต้น

3. ปัญหาการสร้างสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะการสร้างบดบังหรือทำลายทัศนียภาพอันสวย
 งามตามธรรมชาติหรือสร้างรुकูล้ำเข้าไปในบริเวณชายหาด รวมทั้งการตั้งแผงลอยและร้านค้ากัน
 อย่างหนาแน่น

4. ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว เช่น
 บุกรุกป่าสงวน อุทยานแห่งชาติหรือชายหาดเพื่อสร้างสถานที่พักผ่อน เป็นต้น

5. ปัญหาการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เช่น การขีดเขียนข้อความต่าง ๆ
 บนก้อนหิน การเก็บปะการังหรือการจับปลาประเภทสวยงามมาเป็นสินค้า เป็นต้น

ยุพดี เสตพรรณ² ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

1. การขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งฝ่ายบริการและผู้บริหาร

2. ปัญหาการเอาเปรียบข้อโกงนักท่องเที่ยว

3. ปัญหาการทำลายภาพพจน์ของประเทศไทย เช่น โรคนอกซ์ อาชญากรรม การ
 บริการสาธารณสุขไม่เพียงพอ เป็นต้น

4. การทำลายสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยว เช่น ขยะ น้ำเสีย การบุกรุกที่สาธารณะ
 ประโยชน์ เป็นต้น

5. การทำลายสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมไทย มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่เน้นการค้า
 ความสวยงามมากกว่าเนื้อหาดั้งเดิม มีค่านิยมแบบตะวันตกเข้ามาเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่
 แบบไทย ๆ

6. ปัญหาด้านองค์กรและการประสานงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

¹วรรณ วลัยวานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 244.

²ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. 2542. หน้า 208 – 209.

เทวี สวรรยาธิปิติ¹ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและปัญหามลภาวะ
2. ปัญหาการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์
3. ปัญหาอาคารและสิ่งปลูกสร้าง
4. ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยไม่คำนึงถึง

สภาพแวดล้อม

5. ปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว
6. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณี

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ปัญหาด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกันเกิดจากความเสื่อมโทรมและมลภาวะของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การบุกรุกพื้นที่สาธารณะเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวและปัญหาด้านการองค์กรและการประสานงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้หลายทัศนะ พอจะประมวลได้ดังนี้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ว่า หมายถึง

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน²

¹เทวี สวรรยาธิปิติ. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. ม.ป.ป. หน้า 416 – 421.

²การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. การท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ธรรมชาติ. 2545.

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ว่า หมายถึง “การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน”¹

อานันท์ ปันยารชุน ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ว่า หมายถึง “การท่องเที่ยวที่มุ่งพานักท่องเที่ยวไปชื่นชมธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็เป็นการท่องเที่ยวที่เคารพธรรมชาติด้วย”² และนอกจากนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้ว่าหมายถึง

การท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งทุกประเภทโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาและชื่นชม เพลิดเพลินกับสภาพธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม บนพื้นฐานของการให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่นและสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน³

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ซึ่งจะต้องไม่ทำลายธรรมชาติที่มีอยู่ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการและรักษาสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนต่อไป

¹รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. “เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,” ใน โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมการประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. 2542. หน้า 4 – 16.

²อานันท์ ปันยารชุน. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน,” จุลสารการท่องเที่ยว. 19 (2) : 4 ; เมษายน – มิถุนายน 2543.

³บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. “มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด,” จุลสารการท่องเที่ยว. 18(1) : 12 ; มกราคม – มีนาคม 2542.

2. ประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในประเทศไทย

ความเป็นมาของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในประเทศไทย เกิดจากความต้องการในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น ดังที่ กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ว่า ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เจริญรุดหน้ามาตามลำดับ ซึ่งมีผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ แต่ในด้านตรงกันข้ามการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลับทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมถอยลง อันเกิดจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุ การอนุรักษ์ และการจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสม ซึ่งภายใต้ความต้องการของประเทศ ในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ และกระแสของโลกที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงก่อให้เกิดกระแสด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ด้าน ดังนี้

1. กระแสความต้องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
2. กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยวในการศึกษาเรียนรู้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3. กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากพลัง 3 กระแสนี้ ทำให้เกิดแนวคิดการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่ป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อรักษาระบบนิเวศของธรรมชาติ นั่นคือ Green tourism หรือ Ecotourism ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีกรอบและโครงสร้างเล็ก ๆ รวมกันแล้วสามารถนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวนั้นมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวในปัจจุบันมากขึ้น และได้มีการกำหนดนโยบายหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 10 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะต้องมีการควบคุมดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมแท้ไว้ให้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรืองดเว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อ่อนไหวง่ายต่อการถูกผลกระทบและฟื้นตัวได้ยาก
2. การจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และการปรับให้เกิดความสมดุลกับรูปแบบและกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ พึงหลีกเลี่ยงความขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ๆ

¹กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. 2544. หน้า 1.

3. การพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน มากกว่าการมุ่งเน้นความเจริญทางเศรษฐกิจและการมีรายได้เพียงอย่างเดียว

4. การจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต้องให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากร การบริการ การแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม ชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา หรือให้ประชาชน มีตัวแทนเป็นคณะกรรมการร่วมในทุกระดับ

5. ให้ความสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นความจำเป็นอันดับต้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ทั้งนี้ให้องค์กรต่าง ๆ กำหนดบทบาทที่ชัดเจนในการส่งเสริม การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และกำหนดวิธีการจัดการที่เหมาะสม

6. นำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เข้าสู่แผนการพัฒนาระดับต่าง ๆ อย่างมีความสำคัญ ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาภาคพร้อมทั้งให้มีการจัดสรรและกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

7. สนับสนุนการศึกษา วิจัย และประเมินผลการพัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาและการปรับปรุงแผนอย่างเป็นขั้นตอน

8. มีการใช้กฎหมายในการควบคุมดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด โดยเน้นการแนะนำ ตักเตือน และสร้างวินัยการท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วย

9. จัดทำแนวทางปฏิบัติหรือคู่มือการจัดการ (Code of Conduct) แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างถูกต้อง

10. จัดให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งในแนวตั้งและแนวนอน โดยให้มีการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสารและการจัดการร่วมกันทุกระดับนโยบายด้านต่าง ๆ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ประวัติความเป็นมาของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในประเทศไทยนั้นจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เกิดจากความต้องการความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน และสอดคล้องกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่กำลังเป็นที่นิยมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น

3. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักวิชาการหลายคนได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้หลายทัศนะ พอจะประมวลได้ดังนี้

กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย¹ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อีกทั้งยังมีการจัดการที่ยั่งยืนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวประชาชนในท้องถิ่นและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น ในการคิดวางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในท้องถิ่นทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอีกด้วย

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา² ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึงแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว

2. องค์ประกอบด้านธุรกิจการท่องเที่ยว หมายถึงผู้ประกอบการธุรกิจด้านบริการและโครงสร้างระดับสูงทางการท่องเที่ยว

¹กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. 2544. หน้า 2 – 3.

²บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. “มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด,” จุลสารการท่องเที่ยว. 18 (1) : 17 ; มกราคม - มีนาคม 2542.

3. องค์ประกอบด้านตลาดการท่องเที่ยว หมายถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ

4. องค์ประกอบด้านจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว หมายถึงการให้ความรู้ในส่วนของ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

5. องค์ประกอบด้านส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หมายถึงชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม เพื่อลดผลกระทบของการท่องเที่ยวและสร้างโอกาสด้านผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น

6. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว หมายถึงสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งด้านที่ดีและไม่ดี

กิตติวัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต¹ ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนในการปกป้องรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในขณะที่ท่องเที่ยว

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีการสื่อความหมายทางธรรมชาติ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งในระดับกว้างและระดับลึกซึ่ง

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในกิจการด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้นในระยะยาว และจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากขึ้น

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหลายประการ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านการจัดการ องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

4. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

นักวิชาการได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้หลายทัศนะพอจะประมวลได้ดังนี้

¹กิตติวัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,” จุลสารการท่องเที่ยว. 17(4): 42 – 43 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2541.

กิตติวัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต¹ ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุป
ได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเดินป่า
2. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ
3. กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ
4. กิจกรรมส่อง/ดูนก
5. กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ
6. กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์
7. กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ
8. กิจกรรมพายเรือแคนู
9. กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น
10. กิจกรรมดำน้ำลึก

อุษาวดี พูลพิพัฒน์² ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ
2. การท่องเที่ยวเขื่อนน้ำตก
3. การล่องแพ
4. การเที่ยวถ้ำ
5. การดำน้ำดูปะการัง
6. การเที่ยวชมการประกอบอาชีพทางการเกษตร
7. การเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
8. การพักผ่อนในชุมชน
9. การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น

¹กิตติวัฒน์ รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,” จุลสารการท่องเที่ยว. 17 (4) : 42 – 43 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2541. หน้า 45 – 49.

²อุษาวดี พูลพิพัฒน์. “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชนในประเทศไทย,” จุลสารการท่องเที่ยว. 21(4) : 45 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2545.

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ¹ ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ดังนี้

1. เดินป่าชมธรรมชาติ
2. คุณกูดแมลง
3. ล่องแพ ล่องเรือยาง พายเรือแคนู
4. ดำน้ำตื้น และดำน้ำลึก
5. ล่องเรือใบ
6. จักรยานตามทางเดินป่า
7. เข้าร่วมพื้นที่เกษตรกรรมต่าง ๆ (เกษตรสัญจร)
8. เที่ยวหมู่บ้านชนบท
9. เที่ยวถ้ำคูลิน

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหลายกิจกรรม เช่น การเดินป่า การเที่ยวถ้ำ การดำน้ำตื้น การดำน้ำลึก การล่องแพ การพายเรือแคนู การล่องเรือใบ การเที่ยวหมู่บ้านชนบท การคุณกูดแมลง การขี่จักรยานในป่า เป็นต้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวมาจากคำสำคัญ 3 คำ คือ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการท่องเที่ยว ดังนั้นการที่จะเข้าใจความหมายของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำ 3 คำนี้เสียก่อนเป็นเบื้องต้น

คำว่า “การจัดการ” ราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายไว้ว่า “จัดการ ก.สั่งงาน ควบคุมงาน ดำเนินงาน”² นอกจากนี้ นักวิชาการได้ให้ความหมายคำว่า “การจัดการ” ไว้ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

อำนาจ เจริญศิลป์ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการไว้ว่า “การจัดการ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Management หมายถึง การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ”³ และ มานพ

¹รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. “เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,” ใน โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมการประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. 2542. หน้า 4–21.

²ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. 2546. หน้า 298.

³อำนาจ เจริญศิลป์. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2543. หน้า 2.

สวามีชัย ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการไว้ว่า “การจัดการหรือการบริหาร คือ การนำทรัพยากรการบริหารมาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลงานตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้กำหนดเอาไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล”¹ นอกจากนี้ ปราณี พรณวิเชียร ก็ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการไว้สอดคล้องกันว่า “การจัดการ หมายถึง การประสมประสานทรัพยากรต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้”²

ส่วนคำว่า “ทรัพยากรธรรมชาติ” เป็นคำที่มีความหมายกว้างคำหนึ่ง ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติไว้ว่าหมายถึง “ทรัพยากรอันเกิดขึ้นเองหรือมีอยู่ตามธรรมชาติ”³ นอกจากนี้แล้ว นักวิชาการได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติไว้ในลักษณะเดียวกัน ซึ่งพอจะประมวลได้ดังนี้

เกษม จันทร์แก้ว ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติไว้ว่า “สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและให้ประโยชน์ต่อมนุษย์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง”⁴ และ สุรัชัญญา ทองรักษ์⁵ ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติไว้สรุปได้ว่า ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึงสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิตที่ธรรมชาติสร้างขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ภายใต้สภาพทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม และ ราตรี ภารา⁶ ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติสรุปได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งมนุษย์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพและสนองความต้องการของมนุษย์ได้ ในแง่เศรษฐกิจทรัพยากรธรรมชาติจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะก่อให้เกิดการผลิต ซึ่งจะมีประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อได้นำมาใช้เพื่อการเศรษฐกิจ การใช้จึงต้องใช้ด้วยความประหยัดและไม่ให้สิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ การนำมาใช้ต้องคำนึงถึงหลักการอนุรักษ์พร้อมกันไปด้วย

ส่วนคำว่า “การท่องเที่ยว” นั้นได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ซึ่งสรุปได้ว่า หมายถึงการเดินทางจากที่อยู่อาศัยประจำไปยังที่อื่นชั่วคราวเพื่อพักผ่อนหาความสุขในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทั้งนี้อาจจะรวมไปถึงการไปเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษา หรือเยี่ยมชมสถานที่ที่นอกรั้วก็ได้

¹มานพ สวามีชัย. หลักการจัดการ. ม.ป.ป. หน้า 7.

²ปราณี พรณวิเชียร. หลักการจัดการ. 2528. หน้า 15.

³ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. 2546. หน้า 503.

⁴เกษม จันทร์แก้ว. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2527. หน้า 1 – 3.

⁵สุรัชัญญา ทองรักษ์. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2542. หน้า 2.

⁶ราตรี ภารา. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2540. หน้า 3.

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว” หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ทะเล ป่าไม้ ภูเขา เป็นต้น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวและขณะเดียวกันเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้วนั้นและระบบนิเวศให้มีความสมดุลและยั่งยืนด้วย

2. ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะพอจะประมวลได้ดังนี้

เสรี วงษ์ไพจิตร¹ ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ทะเล ภูเขา ป่าไม้ เป็นต้น
2. นโยบายของรัฐและท้องถิ่น
3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าต่างๆ เป็นต้น

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์² ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ด้านสภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และสวยงามทางธรรมชาติ ซึ่งสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เช่น ชายหาด น้ำตก ภูเขา เป็นต้น
2. ด้านนโยบายของรัฐด้านการท่องเที่ยว
3. ด้านการบริการและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

¹เสรี วงษ์ไพจิตร. “บทบาทของภาครัฐบาลในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 38.

²วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. “ทรัพยากรการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 90-91.

5. ความต้องการของคนในท้องถิ่น เช่น การได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว เป็นต้น

สันติ ชูดิษฐา¹ ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. สภาพด้านพื้นที่ซึ่งเป็นตัวแทนดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น ภูเขา น้ำตก ชายหาด เกาะ เป็นต้น

2. ขีดจำกัดขั้นต่ำ คือ จำนวนนักท่องเที่ยวขั้นต่ำที่มาใช้บริการต่าง ๆ ในพื้นที่ซึ่งจะเป็นกรณีที่ทำให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจถึงการลงทุนด้านต่าง ๆ

3. ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ เช่น ด้านที่พัก ภัตตาคาร ร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น

ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์² ได้กล่าวถึงปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. แรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจ เช่น ความจำเป็นของปัญหาความสนใจส่วนบุคคลหรือรัฐบาล เป็นต้น

2. ความพร้อมในการพัฒนา เช่น ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทรัพยากรและกลยุทธ์ในการพัฒนา เป็นต้น

3. ความต้องการของคนในท้องถิ่น เช่น ผลประโยชน์จากการพัฒนาและความเสียหายต่อลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ และจิตภาพ เป็นต้น

ปัญญาโชติ สอนคม³ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสนสรุปได้ว่า ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาด้านพื้นที่ที่มีความสามารถรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขาบริการท่องเที่ยว หากได้มีการวางแผนในการจัดการและการวางผังเมืองที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะ

¹สันติ ชูดิษฐา. “ความสามารถในการรองรับพื้นที่เพดานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องให้ความสำคัญในปัจจุบัน,” ใน เอกสารประกอบโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 4. 2537. หน้า 47 – 52.

²ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. “ปัจจัยเบื้องต้นก่อนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว,” จุลสารการท่องเที่ยว. 6 (4) : 51 – 54 ; ตุลาคม 2539.

³ปัญญาโชติ สอนคม. “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน,” ใน รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2537. 2539. หน้า 428 – 429.

ทางกายภาพและการครอบครองพื้นที่ ยังมีศักยภาพพอที่จะรองรับการจัดการด้านการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางบริการการท่องเที่ยว อันจะมีผลให้แหล่งท่องเที่ยวมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและจากผลการวิเคราะห์ศักยภาพและภาพรวมการจัดการดังกล่าว นำไปสู่ข้อเสนอการจัดพื้นที่และกิจกรรมซึ่งจะเชื่อมโยงกันด้วยเครือข่ายถนนและสาธารณูปโภค ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำ ประปา โทรศัพท์ และท่อระบายน้ำเข้ากันอย่างเป็นระบบตลอดจนให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติเดิมด้วย นอกจากนี้เพื่อแสดงลักษณะทางกายภาพของอาคารที่เหมาะสมในพื้นที่ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ เช่น พื้นที่ชายหาด ถ้า เกาะ เป็นต้น การศึกษานี้จึงได้เสนอแนวทางสำหรับควบคุมลักษณะทางกายภาพของอาคาร โดยใช้มาตรการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างไรก็ดี การจัดพื้นที่และกิจกรรมตามข้อเสนอข้างต้นให้มีผลในเชิงปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจึงได้จัดทำข้อเสนอปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

ทักษะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว จะประกอบไปด้วยปัจจัยที่สำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสภาพพื้นที่ ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว เป็นต้น

3. วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวจะต้องอาศัยหลักการที่สำคัญในการดำเนินงานคือ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เพื่อเป็นการรักษาสภาพความเป็นธรรมชาติไว้ให้ได้มากที่สุด ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้พอจะประมวลได้ดังนี้

วิชัย เทียนน้อย¹ ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. การป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ป่า การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอยลงทะเล เป็นต้น ซึ่งการป้องกันอาจจะกระทำได้เฉพาะบางกรณีเท่านั้น โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน
2. ไม่ปรับปรุงสถานที่ให้มากเกินไป เพราะจะทำให้ความเป็นธรรมชาติต้องสูญเสียไป เช่น การสร้างสำนักงาน อาคารบ้านพัก ร้านอาหาร เป็นต้น ถ้าหากไม่จำเป็นก็ไม่ควรสร้างขึ้น หากต้องสร้างควรออกแบบให้กลมกลืนกับธรรมชาติที่อยู่โดยรอบให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

¹วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. 2540. หน้า 347 - 349.

3. การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งแต่ละแห่งจะมีข้อกำหนดที่นักท่องเที่ยวพึงปฏิบัติขณะที่เข้าไปใช้บริการ ดังนั้นผู้ควบคุมดูแลจึงต้องคอยกำกับและตรวจตราเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้วางไว้

4. การจัดกำลังเจ้าหน้าที่ให้พอเพียง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและดำเนินงานการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อย่างเต็มที่

5. การรักษาความสะอาดถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งจะต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ใช้เก็บขยะฝอยอย่างพอเพียงแล้ว ยังจะต้องจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อรับผิดชอบในเรื่องนี้ด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้ต้องคอยปิดกวดดูแลและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

6. การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีจุดประสงค์หลักคือเพื่อเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการเพิ่มมากขึ้น และเพื่อขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวช่วยกันบำรุงรักษาสถานที่ท่องเที่ยวเอาไว้ การประชาสัมพันธ์จะทำได้หลายทาง ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีสำหรับผู้เข้าไปใช้บริการในสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ

วินิจ วีรยางกูร¹ ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้ในทำนองเดียวกันซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเสียหายโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ป้องกันการล่าสัตว์ ป้องกันการปล่อยน้ำเสีย ป้องกันการขีดเขียนข้อความต่าง ๆ บนโขดหินและต้นไม้ เป็นต้น
2. ป้องกันโดยวิธีการรักษาความสะอาด โดยการเตรียมภาชนะไว้รองรับขยะมูลฝอย และมีเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างเพียงพอ
3. ไม่ทำการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเกินความจำเป็น
4. มีคำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตัวเมื่อเข้าไปท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อป้องกันไม่ให้ธรรมชาติถูกทำลาย

วรรณ วรณานิช² ก็ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้คล้ายคลึงกันซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การป้องกันความเสียหายหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากสิ่งต่าง ๆ เช่น ไฟป่า น้ำท่วม การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ตามสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น การอนุรักษ์จะทำได้โดยการออกกฎหมายลงโทษผู้กระทำความผิด

¹วินิจ วีรยางกูร. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. 2532. หน้า 72.

²วรรณ วรณานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. 2539. หน้า 66.

และวางแผนป้องกันจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ

2. การดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแล และณรงค์ให้นักท่องเที่ยวเห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว

3. ไม่สร้างสิ่งก่อสร้างในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยไม่จำเป็น และถ้าจำเป็นจะต้องสร้างก็ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ไม่บดบังทิวทัศน์ที่สวยงาม

4. นักท่องเที่ยวจะต้องให้ความร่วมมือโดยการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้นกำหนดไว้

5. การอำนวยความสะดวก เช่น การจัดเจ้าหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว และควบคุมดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ การคมนาคม เป็นต้น

6. จัดทำคู่มือเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เหมาะสม และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

7. ปลุกฝังจิตสำนึกให้ท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวตระหนักถึงคุณค่าและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

วิชา อูเทนะพันธุ์¹ ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. การอนุรักษ์และพัฒนาจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว
2. การบริการและการอำนวยความสะดวก
3. การบริหารจัดการ

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวนั้นจะต้องอาศัยหลักการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอำนวยความสะดวก การกำหนดกฎระเบียบ การดูแลรักษาความสะอาด เป็นต้น เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติคงอยู่และเอื้อต่อการท่องเที่ยวต่อไป

4. ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

นักวิชาการได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้หลายทัศนะพอจะประมวลได้ดังต่อไปนี้

¹วิชา อูเทนะพันธุ์. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา. 2545. หน้า 37.

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี¹ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบด้านดี ได้แก่ผลกระทบในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 กระตุ้นให้เกิดการรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น
 - 1.2 เสริมสร้างระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้น
 - 1.3 สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คน
 - 1.4 เกิดความสามัคคีในสังคมและความร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ทรัพยากร

การท่องเที่ยว

2. ผลกระทบด้านเสีย ได้แก่ผลกระทบในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับชาวท้องถิ่น
 - 2.2 การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของท้องถิ่น
 - 2.3 การทำลายสภาพแวดล้อมและโบราณวัตถุสถาน
 - 2.4 ความประณีตทางศิลปะเสื่อมลง

สุภาพร มากแจ้ง² ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการลงทุนทางธุรกิจ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ในแก่ท้องถิ่น
2. ผลกระทบด้านสังคม ทำให้เกิดความเจริญในท้องถิ่นในด้านการคมนาคม การสาธารณสุข โภก และมาตรฐานการครองชีพ
3. ผลกระทบในด้านวัฒนธรรม ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น
4. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

วิชัย เทียนน้อย³ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

¹วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. “ทรัพยากรการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยว.” ใน การท่องเที่ยว. 2533. หน้า 90 – 91.

²สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัคคุเทศก์. 2539. หน้า 4 – 5.

³วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. ม.ป.ป. หน้า 5 – 7.

1. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพที่สมบูรณ์มากขึ้น ช่วยลดปัญหาด้านมลพิษต่างๆ เช่น อากาศ น้ำ ดิน เป็นต้น

2. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้เกิดอาชีพ รายได้ และการแลกเปลี่ยนสินค้า ทั้งในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่น

3. ผลกระทบทางการเมือง เมื่อประชาชนมีความพอใจและความภาคภูมิใจกับการท่องเที่ยวภายในประเทศ จะก่อให้เกิดความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งจะยังผลระยะยาวต่อการสร้างความสามัคคีทางการเมืองของประเทศ

4. ผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันระหว่างท้องถิ่น เช่น ด้านการแต่งกาย ด้านภาษา เป็นต้น

5. ผลกระทบทางด้านศีลธรรมและสังคม มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยว และมีจิตสำนึกที่ดีขึ้นในการไม่เบียดเบียนสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เช่น ไม่จับสัตว์น้ำ สัตว์บก ที่หายากและมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยวมาค้าขายหรือปรุงอาหาร เป็นต้น

วินิจ วีรยางกูร¹ ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม เช่น มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เหมาะสมขึ้น การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน มีการควบคุมการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากขึ้น เป็นต้น

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ เช่น ทำให้เกิดรายได้ การจ้างงานจะเพิ่มมากขึ้น ราคามีการเปลี่ยนแปลง ภาวะเศรษฐกิจผันผวน เป็นต้น

3. ผลกระทบทางสังคม เช่น มีการอพยพแรงงานจากต่างถิ่น การจ้างแรงงานผู้หญิงทำงานด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น พฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

4. ผลกระทบทางวัฒนธรรม เช่น การคมนาคมติดต่อสื่อสารทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางด้านภาษาและความคิดเห็น เป็นต้น

วลัยลักษณ์ บุญปราบ² ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวไว้คล้ายคลึงกันซึ่งสรุปได้ดังนี้

¹วินิจ วีรยางกูร. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. 2532. หน้า 60.

²วลัยลักษณ์ บุญปราบ. การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2543. หน้า 21.

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ
2. ผลกระทบด้านสังคม
3. ผลกระทบด้านวัฒนธรรม
4. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในด้านที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยผลกระทบในแต่ละด้านจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยว ภาวะทางเศรษฐกิจ นโยบายภาครัฐ เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

1. ที่ตั้งและสภาพภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง¹ ได้กล่าวถึงที่ตั้งและสภาพภูมิประเทศของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สรุปได้ว่า ตำบลอ่าวนาง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองกระบี่ ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 16 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 126 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลหนองทะเล อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลไสไทย อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับทะเลอันดามัน

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลอ่าวนางมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลาดระหว่างภูเขาและริมฝั่งทะเล โดยทั่วไปลาดเอียงจากบริเวณตอนกลางของพื้นที่ต่อเนื่องจากภูเขาออกไปสู่ชายหาดหรือทะเลอันดามัน คือลาดเอียงจากเขาคลองแห้ง เขาอ่าวนาง เขาหาดปละตึก เขาแหลมนาง ออกไปสู่ชายหาดนพรัตน์ธารา หาดอ่าวนาง หาดไผ่ปล้อง หาดทองหลาง และหาดน้ำเมาตามลำดับ มีพื้นที่เป็นป่าสงวนจำนวน 3 แห่ง คือ 1. ป่าสงวนแห่งชาติหาดน้ำเมาและป่าเขาอ่าวนาง 2. ป่าสงวนแห่งชาติหาดอ่าวนางและป่าหางนาค และ 3. ป่าสงวนแห่งชาติเขาทอง

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง, ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่, 2546, หน้า 1 - 2.

ป่าไผ่ไทยและป่าอวบน้ำ ในบริเวณชายฝั่งยังมีเกาะที่สำคัญอีกหลายเกาะ เช่น เกาะไก่อ เกาะยุง เกาะปะดะ เป็นต้น

2. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลอวบน้ำ¹ ได้กล่าวถึงสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของตำบลอวบน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สรุปได้ว่า ตำบลอวบน้ำ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านช่องพลี หมู่ที่ 2 บ้านอวบน้ำ หมู่ที่ 3 บ้านคลองแห้ง หมู่ที่ 4 บ้านนาดิน หมู่ที่ 5 บ้านทุ่ง หมู่ที่ 6 บ้านคลองสน หมู่ที่ 7 บ้านเกาะพีพี และหมู่ที่ 8 บ้านแหลมตง ตำบลนี้มีประชากรเมื่อปี พ.ศ.2546 รวมทั้งสิ้น 7,049 คน แยกเป็นชาย 3,580 คน หญิง 3,469 คน มีจำนวนครัวเรือน 2,847 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีอาชีพเกษตรกรรม พืชที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และสับปะรด โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญรองลงมาจากเกษตรกรรม ได้แก่ การพาณิชย์ โดยเฉพาะด้านธุรกิจการท่องเที่ยวบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4203 ช่วงเลียบหาดอวบน้ำ ตลอดแนวจะเป็นบริเวณศูนย์กลางเมือง การประกอบธุรกิจกิจการค้าเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและกิจการโรงแรม รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ จะรวมตัวบริเวณดังกล่าว เช่น สถานที่ท่องเที่ยว สิ่งสาธารณะประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวและการพาณิชย์ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในพื้นที่ตำบลอวบน้ำมีเกาะพีพี หาดนพรัตน์ธารา อ่าวไร่เล อวบน้ำ เกาะปอดะ เป็นต้น

ตำบลอวบน้ำมีโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านช่องพลี โรงเรียนบ้านอวบน้ำ โรงเรียนบ้านคลองแห้ง โรงเรียนบ้านเกาะพีพี และ โรงเรียนบ้านแหลมตง มีโรงเรียนมัธยมศึกษา (ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) จำนวน 2 แห่ง คือ โรงเรียนบ้านคลองแห้ง และโรงเรียนบ้านเกาะพีพี มัสยิด จำนวน 6 แห่ง คือ มัสยิดบ้านช่องพลี มัสยิดบ้านอวบน้ำ มัสยิดบ้านคลองแห้ง มัสยิดบ้านตาดีน มัสยิดบ้านทรายขาว และ มัสยิดบ้านเกาะพีพี

ตำบลอวบน้ำมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม จึงมีประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม เช่น มีการถือศีลอด (ถือบวช) ในหนึ่งปีเป็นเวลาหนึ่งเดือน มีวันขึ้นปีใหม่ คือวันฮารีรายอ การแต่งกายจะสวมใส่เสื้อผ้าที่ปิดร่างกายมิดชิด เห็นเฉพาะใบหน้าและมือเท่านั้น มีการเข้าสู่นัดให้กับเด็กผู้ชายที่นับถือศาสนาอิสลาม เมื่อมีอายุประมาณ 7-15 ปี มีการทำบุญวันคล้ายวันประสูติของท่านศาสดานบีมุฮัมมัดเป็นเวลา 1 เดือน เป็นต้น

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลอวบน้ำ. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอวบน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2546. หน้า 1-2.

3. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญตำบลอ่าวนาง

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่มีความอุดมสมบูรณ์และหลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ดังที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ¹ ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญในตำบลอ่าวนางสรุปได้ว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนางร้อยละ 80 ของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง มีดังต่อไปนี้

1. เกาะพีพีดอน เป็นเกาะขนาดใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะพีพี มีเนื้อที่ประมาณ 5,880 ไร่ หรือประมาณ 9.4 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน มีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เช่น แหลมตง อ่าวตันไทร จุดชมวิว อ่าววังหลง อ่าวโละลานะ อ่าวนุ้ย อ่าวโละดาลัม หาดยาว เป็นต้น

2. เกาะพีพีเล เป็นเกาะที่มีขนาดเล็กกว่าเกาะพีพีดอน มีเนื้อที่ประมาณ 835 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินปูน เนื้อที่ราบบริเวณชายฝั่งมีน้อย ภายในเกาะมีทะเลใน (Lagoon) อยู่บริเวณอ่าวบิละ มีจุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ ถ้ำไวกิ้ง อ่าวบิละ อ่าวมาหยา และอ่าวโละซามะ

3. เกาะยูง เป็นเกาะขนาดเล็ก มีเนื้อที่ประมาณ 104 ไร่ จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ บริเวณชายหาด และจุดดำน้ำดูปะการัง

4. เกาะบิละ (เกาะคู่) แบ่งออกเป็น 2 เกาะ เรียกว่า เกาะบิละนอก และเกาะบิละใน เกาะบิละเป็นส่วนหนึ่งของหมู่เกาะพีพี มีเนื้อที่ประมาณ 11,000 ไร่ พื้นที่เต็มไปด้วยภูเขาหินปูน ที่มีหน้าผาสูงชัน เกือบตั้งฉากกับพื้นทะเล จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ แนวปะการังรอบ ๆ เกาะ

5. เกาะไม้ไผ่ มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีพื้นที่ประมาณ 150 ไร่ จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ ชายหาด และแนวปะการังรอบ ๆ เกาะ

6. หมู่เกาะปอดะ ประกอบไปด้วยเกาะใหญ่ ๆ 4 เกาะ คือ เกาะปอดะใน เกาะปอดะนอก เกาะทัพ และเกาะหม้อ นอกจากนั้นยังมีเกาะเล็ก ๆ เป็นโขดหินที่ไม่มีชายหาดอีกหลายแห่ง จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ เกาะใหญ่ทั้ง 4 เกาะ และแนวปะการังรอบ ๆ เกาะ

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ. โครงการเรียนรู้ร่วมกันสรรค์สร้างชุมชนภาคใต้ กลุ่มที่ 3 พื้นที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2542. หน้า 361 – 497.

7. หาดนพรัตน์ธารา (หาดคลองแห) เป็นหาดทรายขาวยาวประมาณ 3 กิโลเมตร ทะเลหน้าหาดน้ำตื้น ไสสะอาด บริเวณใกล้ ๆ หน้าหาดมีโขดหินกลางทะเลตั้งเรียงรายเหมือน เกาะเล็ก ๆ 3 เกาะ เรียกว่า เกาะสามหน่วย จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ บริเวณชายหาดและ สถานที่พักผ่อนที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีจัดไว้บริการนักท่องเที่ยว

8. หาดอ่าวนาง มีลักษณะเป็นเว้า ชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์โดยรอบสวยงามสามารถที่จะมองเห็นเกาะเล็กเกาะน้อยที่มีรูปร่างแตกต่างกันไปมากมาย หลายเกาะ จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ ชายหาด และกิจกรรมต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว เช่น การอาบแดด การพายเรือแคนู เป็นต้น

9. อ่าวถ้ำพระนาง มีหาดทรายขาวเล็ก ๆ ยาวไม่กี่ร้อยเมตร น้ำทะเลใสคลื่นลมสงบ เพราะมีภูเขาหินสูงโอบล้อมอยู่ จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ ชายหาด ถ้ำพระนาง จุดชมวิว จุดปีนเขา และทะเลใน

10. อ่าวไร่เล เป็นอีกอ่าวหนึ่งซึ่งอยู่ในเว้าอ่าวนาง บริเวณชายหาดจะมองเห็นน้ำทะเล ไสสะอาด ชายหาดกว้าง และอีกด้านหนึ่งจะเป็นหาดโคลน แต่มีหน้าผาสูงชัน แบ่งออกเป็น อ่าวไร่เลตะวันตกและอ่าวไร่เลตะวันออก จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ ชายหาด และจุดปีนเขา

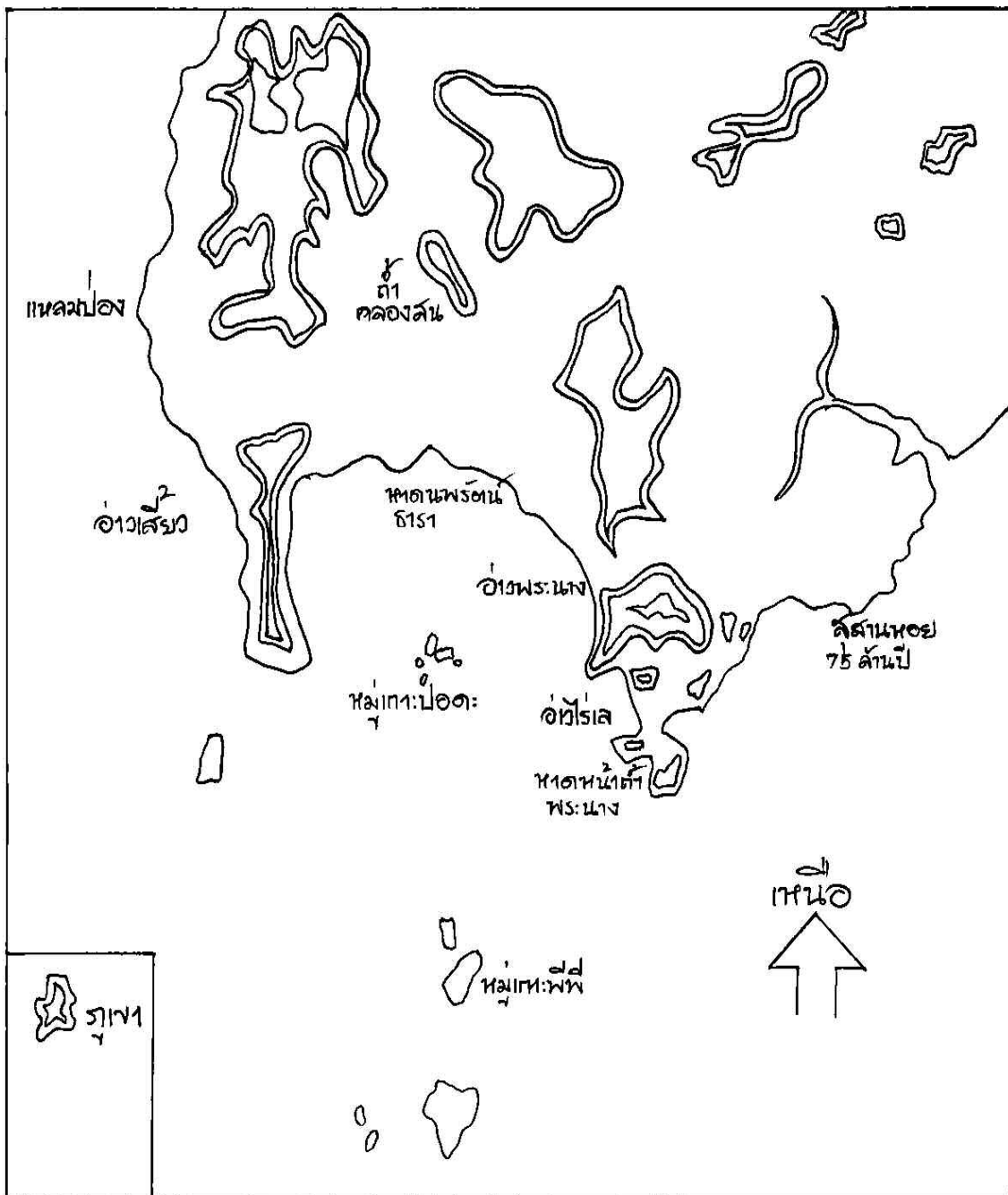
11. ถ้ำไวกิ้ง (ถ้ำพญานาค) ตั้งอยู่บนเกาะพีพีเล ภายในถ้ำมีลักษณะเป็นรูปทรงไข่ ขนาดใหญ่สูงประมาณ 80 เมตร เป็นที่อยู่อาศัยของฝูงนกนางแอ่นซึ่งเป็นเขตสัมปทานรังนก จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ ภาพเขียนโบราณ และหินงอกหินย้อย

12. ถ้ำพระนาง ตั้งอยู่ปลายอ่าวนางทางทิศใต้ติดกับทะเล เป็นถ้ำขนาดเล็ก ไม่ลึกมาก มีแสงสว่างมองเห็นบริเวณปากถ้ำ ในถ้ำมีหินงอกหินย้อย เมื่อมองย้อนออกมาจะเห็นหาดทราย ทะเล และเกาะเล็กเกาะน้อย นอกจากนั้นบริเวณด้านหน้าอ่าวจะเป็นชายหาดที่สวยงาม เหมาะแก่ การเล่นน้ำ จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ ความสวยงามของหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ และชายหาด ด้านหน้าของถ้ำ

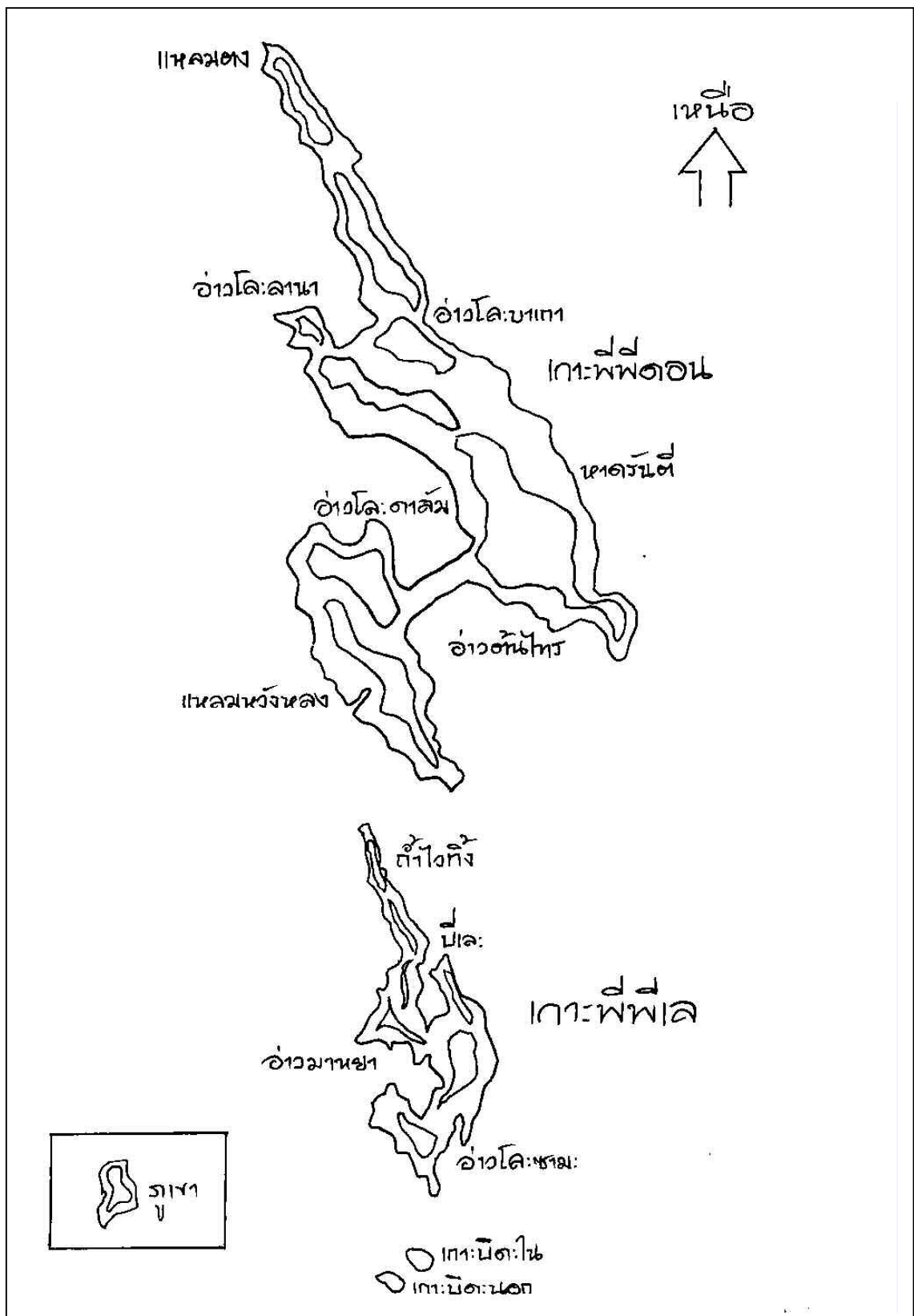
13. ถ้ำคลองสน (ถ้ำเขาแจกัน) ตั้งอยู่ใกล้กับแม่น้ำคลองสน บริเวณโดยรอบมีลักษณะ เป็นป่าดิบชื้น ภายในถ้ำจะมีแอ่งน้ำหรือธารน้ำตกเรียงรายกันหลายชั้นคล้ายกับชั้นน้ำตก มีหินงอก ขนาดใหญ่สูงประมาณ 3 เมตร และกว้างประมาณ 12 เมตร จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ ฝาน้ำถ้ำ แอ่งน้ำหรือธารน้ำตก และหินงอก

14. ถ้ำเขาน้อย เป็นถ้ำที่อยู่ในภูเขาเขาน้อย ซึ่งเป็นภูเขาหินปูน ถ้ำมีลักษณะคล้ายห้องโถงสูง ด้านในสุดของถ้ำมีหินงอกหินย้อยเป็นชั้นคล้ายกันสาดยื่นออกมา และกลางถ้ำก็มีหินงอกที่มี ลักษณะคล้ายแท่งดินสอสูงประมาณ 4 เมตร จุดท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ หินงอกหินย้อยรูปทรง ต่าง ๆ ภายในถ้ำ

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา และสามารถนำเอาความรู้นี้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดกรอบความคิดในการศึกษา เขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลประกอบส่วนหนึ่งในการศึกษาครั้งนี้



ภาพประกอบ 1 แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่



ภาพประกอบ 2 แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

บทที่ 3

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ตำบลอ่าวนาง เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติสวยงามและมีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น หาดนพรัตน์ธารา อ่าวพระนาง หมู่เกาะพีพี อ่าวไร่เล เกาะปอดะ เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาช้านาน โดยเฉพาะในปัจจุบันทั่วไปเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวมากขึ้นแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ก็ยิ่งได้รับความนิยมมากขึ้นด้วย จึงจำเป็นต้องยิ่งที่หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนจะต้องหาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวให้มากที่สุด ในการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา 3 ประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 2. วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 3. ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
- ผลจากการศึกษาในแต่ละประเด็นปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ พบว่าการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในบริเวณนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ด้านสภาพพื้นที่
2. ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
4. ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาปัจจัยด้านต่าง ๆ เหล่านี้ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านสภาพพื้นที่

ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ มีพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นดิน และภาคพื้นน้ำ โดยพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นดินส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบเชิงเขา ที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลอันดามัน และหมู่เกาะต่าง ๆ ซึ่งจะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ป่าไม้ ภูเขา สัตว์ป่า เป็นต้น ส่วนพื้นที่ที่เป็นภาคพื้นน้ำจะเป็นทะเลอันดามัน ที่มีน้ำทะเลเป็นสีฟ้าครามและมีชายหาดเป็นทรายละเอียดสีขาว ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำและพืชทะเลนานาพันธุ์ เช่น ปะการัง สาหร่าย ปลาชนิดต่าง ๆ เป็นต้น พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลอ่าวนางอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ทำให้สภาพพื้นที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มาก เนื่องจากทางอุทยานแห่งชาติได้เอาใจใส่ในการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นอย่างดี ดังที่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี¹ ได้กล่าวถึง สภาพทั่วไปของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีไว้สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของภาคใต้ทางชายฝั่งทะเลส่วนกลางของจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วย พื้นที่ภาคพื้นดินบนชายฝั่งได้แก่ บริเวณเขาอ่าวน้ำเมา ป่าอ่าวนาง – หาดนาค และหมู่เกาะต่าง ๆ รวมทั้งพื้นที่ภาคพื้นน้ำทางทะเลอันดามัน โดยพื้นที่ภาคพื้นดินมีเนื้อที่ประมาณ 60.96 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยภูเขาสูงชันหลายลูกส่วนพื้นที่ภาคพื้นน้ำมีเนื้อที่ประมาณ 329 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะเป็นห้วงน้ำลึกซึ่งมีความลึกเฉลี่ยประมาณ 20 เมตร และมีกลุ่มปะการังเล็ก ๆ รอบเกาะปอดะ และหมู่เกาะพีพี ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี สามารถกำหนดสภาพพื้นที่ป่าออกได้เป็นป่าดงดิบชื้นในบริเวณที่เป็นภูเขาสูงชัน บริเวณเขาหางนาค เขาอ่าวนาง และทางทิศตะวันตกของเกาะพีพีค่อนป่าชายเลนในบริเวณคลองแห้งด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเขาหางนาค และบริเวณคลองย่านสะบ้า ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของสุสานหอย 75 ล้านปี และป่าพรุในบริเวณเฉพาะหาดนพรัตน์ธารา นอกจากนี้ด้านทิศเหนือส่วนใหญ่แล้วเป็นสวนยางพาราเก่าที่ขึ้นปะปนกับป่าดิบชื้น และสวนมะพร้าวในบริเวณเกาะพีพีค่อนกับเกาะปอดะใน ในส่วนชนิดของสัตว์ต่าง ๆ ที่พบในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีก็มีอยู่หลายประเภททั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ เช่น นก ปลา หมูป่า งู กุ้ง หอย นานาชนิด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่

¹อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี. รายงานประจำปี 2546 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2546. หน้า 5-8.

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ¹ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า พื้นที่บางส่วนของตำบลอ่าวนางจะอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี พื้นที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลาดระหว่างภูเขาและริมฝั่งทะเลโดยทั่วไปลาดเอียงจากบริเวณตอนกลางของพื้นที่ต่อเนื่องภูเขาออกไปสู่ชายหาดหรือทะเลอันดามัน โดยมีทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น มีภูเขา 7 แห่ง ได้แก่ เขาคลองแห้ง เขาอ่าวนาง เขาหาดปละตอก เขาแหลมนาง เขาน้อย เขาควนกัน และเขาอ่าวน้ำเมา และมีแหล่งน้ำธรรมชาติ 5 สาย ได้แก่ คลองสน คลองทรายขาว คลองแห้ง ห้วยต้นหาด และห้วยชะพลู และในส่วนของป่าไม้ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าพรุ และป่าชายเลน อีกทั้งยังมีสัตว์บกและสัตว์น้ำนานาชนิด เช่น นก ปลา หอย ปะการังต่าง ๆ เป็นต้น อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์

นอกจากนี้ เอกจันทร์ เหลืองอ่อน² เจ้าหน้าที่ฝ่ายอนุญาต อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และ ศิราณี นักร้อง³ เจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ ได้กล่าวถึง สภาพพื้นที่ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลอ่าวนางมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์มากที่สุดที่หนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติทางบกและทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ซึ่งจะอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืช ภูเขา ชายหาด หมู่เกาะ สัตว์บกและสัตว์ทะเลนานาชนิด พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมความสวยงาม อีกทั้งพื้นที่ยังมีความหลากหลายทางธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด ภูเขา และเกาะต่าง ๆ ไปทั่วทั้งตำบลทำให้มีบรรยากาศในการท่องเที่ยวธรรมชาติได้หลายรูปแบบ

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ. โครงการเรียนรู้ร่วมกันสรรค์สร้างชุมชนภาคใต้ กลุ่มที่ 3 พื้นที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2542. หน้า 142 – 145.

²เอกจันทร์ เหลืองอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ศิราณี นักร้อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จังหวัดกระบี่ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

สภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางธรรมชาติคือ มีท้องทะเล เป็นสีฟ้าครามที่ประกอบไปด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่หลายเกาะ ซึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ ตามธรรมชาติ โดยแต่ละเกาะก็มีชายหาดที่มีทรายละเอียดสีขาวตัดกับท้องฟ้าและท้องทะเลสีฟ้าคราม นอกจากนี้ ยังมีภูเขาสูงชันหลายลูกที่เรียงรายอยู่ทั่วไปในตำบลอ่าวนาง ซึ่งจะมีถ้ำอยู่ในภูเขาโดยภายในถ้ำ จะมีหินงอกหินย้อยที่มีรูปร่างต่าง ๆ อีกทั้งมีป่าไม้ที่มีพันธุ์ไม้นานาชนิด ตามสภาพพื้นที่ดังกล่าวทำให้ตำบลอ่าวนางมีสภาพพื้นที่ที่เอื้อต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม สามารถตอบสนองความต้องการในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่ชอบความสวยงามทางธรรมชาติและมีความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยว เพราะที่นี่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางบก และทางน้ำ เช่น ถ้ำ ป่าไม้ หมู่เกาะ ทะเล ภูเขา เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนางพอจะจำแนกได้ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ถ้ำที่เด่น ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น ถ้ำไวกิ้ง ถ้ำพระนาง ถ้ำคลองสน ถ้ำเขาน้อย เป็นต้น ถ้ำต่าง ๆ เหล่านี้จะมีหินงอกหินย้อยเป็นรูปร่างต่าง ๆ ที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ชายหาดที่เด่น ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น หาดนพรัตน์ธารา หาดอ่าวนาง หาดหน้าถ้ำพระนาง อ่าวไร่เล เป็นต้น ชายหาดต่าง ๆ เหล่านี้จะมีลักษณะเป็นหาดทรายสีขาวทอดตัวยาวเรียบทะเล อีกทั้งยังมีทัศนียภาพที่สวยงามและสามารถมองเห็นหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลได้ด้วย

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ เกาะที่เด่น ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล เกาะยูง เกาะบิดะ เกาะไม้ไผ่ หมู่เกาะปอดะ เป็นต้น เกาะต่าง ๆ เหล่านี้จะมีแนวปะการังรอบ ๆ เกาะ และมีชายหาดเป็นหาดทรายสีขาวที่มีความยาวไม่กี่ร้อยเมตรโดยเชื่อมติดกันรอบ ๆ เกาะ

4. แหล่งท่องเที่ยวประเภทภูเขา ภูเขาที่เด่น ๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น เขาคลองแห้ง เขาอ่าวนาง เขาหาดปละตอก เขาแหลมนาง เขาน้อย เขาควนกัน เขาอ่าวน้ำเมา เป็นต้น ภูเขาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นภูเขาหินปูน โดยจะมีการแบ่งที่ใช้เป็นสถานที่ในการปีนผา

5. แหล่งท่องเที่ยวประเภทป่าไม้ เป็นบริเวณป่าไม้เขาหางนาศ เพราะหลากหลายไปด้วยพืชนานาพันธุ์และมีความอุดมสมบูรณ์มาก ซึ่งจะใช้เป็นเส้นทางในการศึกษาเส้นทางธรรมชาติของนักท่องเที่ยว

ผลจากการศึกษาปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านสภาพพื้นที่ของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ทางบก มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล และหมู่เกาะต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ภูเขา ถ้ำ ป่าไม้ สัตว์นานาชนิด เป็นต้น โดยมีแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น หาดนพรัตน์ธารา เกาะพีพี อ่าวไร่เลย์ เป็นต้น

2. สภาพพื้นที่ทางน้ำ มีลักษณะเป็นท้องทะเลกว้างในทะเลอันดามัน ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลมากมาย ทั้งสัตว์น้ำและพืชทะเลนานาพันธุ์ เช่น ปะการัง หอย สหรัย ปลานานาชนิด เป็นต้น โดยแหล่งท่องเที่ยวก็จะเป็นแนวปะการังรอบ ๆ เกาะต่าง ๆ เช่น เกาะปอดะ เกาะบิละ เกาะพีพีเล เป็นต้น



ภาพประกอบ 3 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวพระนาง หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 4 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 5 สภาพพื้นที่หน้าถ้ำไวกิ้ง เกาะพีพีเล หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 6 สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวมาหยา เกาะพีพีเล หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

2. ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศและท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก ทำให้หน่วยงานของภาครัฐและท้องถิ่น มีนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการดำเนินงานทางด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวก็เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน นโยบายของรัฐและท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายของรัฐ

ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ยึดหลักตามนโยบายของรัฐเป็นแนวทางร่วมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ดังที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กล่าวถึงนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2549 ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคตามนโยบายรัฐบาล
2. ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านการตลาดเชิงรุก การเพิ่มตลาดใหม่และตลาดเฉพาะกลุ่มเพื่อเร่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศ และกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวชาวไทยท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งกำหนดจุดขายของประเทศไทย (Positioning Thailand) ให้มีความชัดเจน
3. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศในการส่งเสริมและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อร่วมกันจัดอุปสรรคทางการท่องเที่ยว และเป็นหนทางก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย
4. มุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการ และเสริมสร้างบุคลากรให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการขับเคลื่อน (Driving Force) ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติ ภายใต้อัตลักษณ์สากล รวมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งของ
5. เร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (E – TOURISM) เพื่อรองรับธุรกรรมบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการดำเนินการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการดำเนินงานด้านการตลาดด้วยระบบสารสนเทศ โดยมีกลไกในการควบคุมและป้องปรามเพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น¹

นโยบายของรัฐทางด้านการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2546 - 2549 จะมุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จึงถือได้ว่านโยบายของรัฐเป็นปัจจัยหนึ่งของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง เพราะมีนโยบายทางด้านการท่องเที่ยวสอดคล้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางให้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมากขึ้น

¹การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. นโยบาย. http://www.tat.or.th/thai/tatinfo_policy.php.

2.2 นโยบายของท้องถิ่น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ นอกจากจะยึดตามนโยบายของรัฐแล้วในส่วนของท้องถิ่นเองก็มีการกำหนดนโยบายที่จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาไปในแนวทางที่เหมาะสม ดังที่ สำนักงานจังหวัดกระบี่¹ ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2547 – 2550 ในด้านการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ คือ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์แหล่งเกษตรอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและการเพิ่มรายได้จากภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว
2. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
3. การรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว
4. การจัดทำผังเมืองเฉพาะ
5. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

นอกจากนี้ บัญญัติ หง่าบุตร² เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ จังหวัดกระบี่ ได้กล่าวถึง นโยบายของจังหวัดกระบี่ทางการท่องเที่ยวไว้สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2547 – 2550 เป็นนโยบายหลักของการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ที่จะมุ่งเน้นให้จังหวัดกระบี่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประวัติศาสตร์ที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาการท่องเที่ยว ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ

¹จังหวัดกระบี่, สำนักงาน. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดกระบี่ ปี 2547 – 2550. <http://www.krabi.go.th/men/y7.htm>. 22 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²บัญญัติ หง่าบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จังหวัดกระบี่ เลขที่ 95/3 ถนนศรีตรัง ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ในส่วนของตำบลอ่าวนาง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางองค์การบริหาร ส่วนตำบลอ่าวนางก็มีการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นไว้ด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับ การท่องเที่ยว ในปัจจุบัน ดังที่ วิเศษฐ์ ขวัญข้าว¹ นักบริหารระดับ 5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึง นโยบายด้านการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า นโยบายทางด้านการ ท่องเที่ยวคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีการจัดระเบียบพื้นที่ให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยว สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จะต้องมีความสวยงามเป็นระเบียบ เรียบร้อย เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการทำทางเท้าและการปลูกต้นไม้ประดับ เป็นต้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง² ได้กล่าวถึง แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวและแผนงาน พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า แผนส่งเสริมการ ท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนาง มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลนี้ให้เป็น แหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมีเป้าหมายให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ในส่วนของ แผนงานพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของตำบลอ่าวนาง มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความน่าอยู่และมีความยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย ในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 5 ของพื้นที่การพัฒนาชายหาดให้สะอาดน่าดูสวยงาม และการลด ปัญหายุทธที่เป็นผลเสียต่อชุมชนและการ ท่องเที่ยว

นโยบายของท้องถิ่นทางด้านการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดและตำบลเป็นนโยบาย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ และยั่งยืนโดยมีการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ การรักษาความปลอดภัยและการจัดวางผังเมือง เพื่อให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง

ผลจากการศึกษาปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านนโยบายของ รัฐและท้องถิ่นของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. นโยบายของรัฐ เป็นนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ และคุณภาพโดยให้มีการร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

¹วิเศษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. แผนพัฒนาตำบล ประจำปีงบประมาณ 2547. ม.ป.ป. หน้า 14 – 15.

2. นโยบายของท้องถิ่นเป็นนโยบายที่สนับสนุนให้การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง มีชื่อเสียง โดยได้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยกัน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์และสวยงาม และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวของประเทศ

3. ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก

ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง เป็นที่นิยมกันมากของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะนอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามแล้วยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านที่พัก ด้านร้านอาหาร ด้านบริษัทนำเที่ยว และด้านร้านค้าขายของที่ระลึก ไว้คอยรองรับความต้องการทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านการคมนาคมขนส่ง

ตำบลอ่าวนางมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแบบ เช่น ป่าไม้ ภูเขา ทะเล ชายหาด เกาะต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้นสามารถเดินทางได้ 2 เส้นทาง คือ การเดินทางทางบก โดยการใช้ยานพาหนะต่าง ๆ ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และรถโดยสารประจำทาง และการเดินทางทางน้ำด้วยเรือโดยสาร ซึ่งในปัจจุบันการคมนาคมทั้ง 2 ลักษณะก็มีความสะดวกมากขึ้นในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

3.1.1 การคมนาคมทางบก มีเส้นทางในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สะดวกมาก เพราะมีการตัดถนนผ่านหลายสาย ดังที่ วิเชษฐ์ ขวัญข้าว¹ นักบริหารระดับ 5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เส้นทางถนนต่าง ๆ ของตำบลอ่าวนาง ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงถนนอยู่เป็นประจำถนนส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีต ส่วนการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีความสะดวกมาก เพราะมีป้ายบอกเส้นทางอยู่ตลอดเส้นทาง นอกจากนี้ นรินทร์ พิทักษ์ธรรม² และ นิภา กังละ¹ นักท่องเที่ยว

¹วิเชษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์,
 ท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20
 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²นรินทร์ พิทักษ์ธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์,
 ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์
 พ.ศ. 2547.

ชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวที่หาดนพรัตน์ธาราและอ่าวพระนาง ได้กล่าวถึง การเดินทางมาท่องเที่ยวที่หาดนพรัตน์ธาราไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การเดินทางมาท่องเที่ยวที่หาดนพรัตน์ธารานั้น ใช้เวลาเดินทางจากตัวเมืองกระบี่ประมาณ 20 นาที เพราะมีระยะทาง 18 กิโลเมตร และสามารถที่จะนั่งรถต่อไปยังอ่าวพระนางได้ เพราะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันซึ่งจากหาดนพรัตน์ธาราไปอ่าวพระนางใช้เวลาประมาณ 5 นาที ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร และถนนก็จะเป็นถนนลาดยางตลอดสาย ทำให้มีความสะดวกในการเดินทางมากยิ่งขึ้น และ เจ็มมา ฮิกส์ (Gemma Higgs)² นักท่องเที่ยวชาวออสเตรเลียที่เข้ามาท่องเที่ยวที่หาดนพรัตน์ธารา ได้กล่าวถึง เส้นทางในการเดินทางมายังที่หาดนพรัตน์ธาราไว้สรุปได้ว่า ถนนที่ใช้ในการเดินทางนั้นมีการปรับปรุงและดูแลเป็นอย่างดีตลอดทั้งสาย มีป้ายบอกเส้นทางที่มาอยู่ตลอดการเดินทาง ซึ่งมีความสะดวกมากและใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 25 นาทีจากตัวเมืองกระบี่ นอกจากนี้ ประสิทธิ์ สาระวารี³ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านคลองสน ได้กล่าวถึง เส้นทางในการเดินทางไปยังถ้ำคลองสนไว้สรุปได้ว่า การเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวที่ถ้ำคลองสนนั้นเส้นทางยังไม่ได้มีการพัฒนาเท่าที่ควร 2 ข้างทางยังมีพงหญ้าหนาแน่นอยู่ และมีเพียงทางเดินเท้าพอประมาณ ซึ่งเวลาในการเดินทางจะขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยวและคนนำทางว่าจะแวะหยุดบ่อยแค่ไหนในการเดินทาง แต่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะชอบเพราะจะรู้สึกเหมือนกับได้ผจญภัยในการเดินป่าและเป็นธรรมชาติมาก ในส่วนของเส้นทางเดินเท้าที่เกาะพีพีดอนและที่อ่าวไร่เลย์นั้น เนื่องจากว่าไม่มีการใช้รถยนต์กันแต่จะมีการใช้รถมอเตอร์ไซค์และจักรยานกันแทนซึ่งก็มีจำนวนไม่มากนัก เพราะส่วนใหญ่ชาวบ้านในพื้นที่และนักท่องเที่ยวจะนิยมเดินกันไปยังแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้ ๆ กัน อีกทั้งยังเป็นการเดินชมธรรมชาติต่าง ๆ ได้อีกด้วย ซึ่งทางเดินเท้าจะมีทั้งที่เป็นทางเดินธรรมดาคือ เป็นทางเดินเท้าที่ยังเป็น

¹นิภา กังละ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²เจ็มมา ฮิกส์ (Gemma Higgs) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ประสิทธิ์ สาระวารี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 44 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ธรรมชาติและทางเดินเท้าที่ปูบล็อกตัวหนอน ดังที่ วิเชษฐ์ ขวัญข้าว¹ นักบริหารระดับ 5 ปลัดองค์การบริหารส่วน ตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึง เส้นทางคมนาคมภายในเกาะพีพีตอนใต้สรุปได้ว่า การคมนาคมภายในเกาะพีพีตอนส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเดินทางด้วยเท้า เพราะแหล่งท่องเที่ยวแต่ละจุดจะอยู่ใกล้ ๆ กัน โดยจะมีทางเท้าที่เป็นแบบธรรมชาติและปูบล็อกตัวหนอนซึ่งจะมีอยู่บริเวณย่านชุมชนที่มีนักท่องเที่ยวมาก นอกจากนี้การใช้รถจักรยานยนต์และจักรยานก็จะมีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก

ส่วนการเดินทางโดยการใช้บริการรถโดยสารประจำทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางนั้นมีความสะดวกมาก เพราะมีรถโดยสารประจำทาง วิ่งตั้งแต่ตอนเช้าจนถึงตอนค่ำ ดังที่ สมโชค ชุมช² คนขับรถโดยสารประจำทางระหว่างตัวเมืองกระบี่ - ตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึงการเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทางไปท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ไว้สรุปได้ว่า รถโดยสารประจำทางจากตัวเมืองกระบี่ไปตำบลอ่าวนางมีทั้งหมด 40 คัน โดยรถโดยสารคันเล็กจะผู้โดยสารได้ประมาณ 14 คน รถโดยสารคันใหญ่ผู้โดยสารได้ประมาณ 20 คน ค่าโดยสารจะอยู่ที่ 30 บาทต่อคน ถ้าลงที่ตำบลอ่าวนาง แต่ถ้าลงที่สุสานหอย 75 ล้านปี ค่าโดยสารจะอยู่ที่ 40 บาทต่อคน และถ้าเป็นเวลา 18.30 - 23.30 นาฬิกา จะต้องเสียค่าโดยสาร 50 บาทต่อคน ส่วนเวลาให้บริการจะเริ่มตั้งแต่ 05.00 ถึง 23.30 นาฬิกาทุกวัน นอกจากนี้ถ้านักท่องเที่ยวจะเช่าเหมารถก็มีบริการให้ โดยจะมีการตกลงราคากันระหว่างนักท่องเที่ยวและคนขับรถ ส่วนการโดยสารไปมากันในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบริเวณหาดนพรัตน์และอ่าวพระนาง โดยส่วนใหญ่แล้วจะอาศัยรถโดยสารประจำทางซึ่งถ้าเดินทางไปมาในพื้นที่ราคาจะอยู่ที่ 10 บาทต่อคน และมีการใช้บริการรถจักรยานยนต์รับจ้างด้วยเช่นกันเพื่อความรวดเร็วในการเดินทาง

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมทางบกที่ตำบลอ่าวนางมีความสะดวกมากในการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งถนนจะเป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีต มีป้ายบอกเส้นทางเป็นระยะ ๆ และสามารถมาได้ทั้งรถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสารประจำทาง ซึ่งรถโดยสารประจำทางจะเริ่มมีบริการตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้

¹วิเชษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²สมโชค ชุมช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีเดินรถจังหวัดกระบี่ ถนนศรีพังงา ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

การที่การคมนาคมทางบกมีความสะดวกในส่วนของถนนหนทาง ทำให้การใช้เวลาเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีความรวดเร็วมากขึ้น เช่น การเดินทางจากตัวเมืองกระบี่ไปยังหาดนพรัตน์ธารา ซึ่งมีระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร จะใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที และแต่ละแหล่งท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนางก็จะใช้เวลาเดินทางไม่เกิน 10 นาที เป็นต้น จึงถือได้ว่าการคมนาคมทางบกที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง เพราะการคมนาคมทางบกที่มีความสะดวกช่วยให้การเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น



ภาพประกอบ 7 เส้นทางคมนาคมไปตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 8 เส้นทางกรมนาคมในเกาะพีพีดอน หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 9 รถโดยสารขนาดใหญ่ อ่าวนาง – ตัวเมืองกระบี่ ที่สถานีเดินรถจังหวัดกระบี่ ถนนศรีพังงา ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 10 รถโดยสารขนาดเล็ก อ่าวนาง – ตัวเมืองกระบี่ ที่สถานีเดินรถจังหวัดกระบี่ ถนนศรีพังงา ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547)

3.1.2 การคมนาคมทางน้ำ การเดินทางไปยังหมู่เกาะต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในตำบลอ่าวนาง เช่น หมู่เกาะพีพี หมู่เกาะปอดะ เกาะห้อง อ่าวไร่เล เป็นต้น จะใช้เรือเป็นพาหนะในการเดินทาง ดังที่ ปราณี บุตรแขก¹ เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การเดินทางไปยังหมู่เกาะพีพีจากอ่าวพระนางมีระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร และใช้เวลาเดินทางได้จากจังหวัดใกล้เคียงได้อีกคือ จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดพังงา โดยจะใช้เวลาประมาณ 60 – 90 นาที ซึ่งสอดคล้องกับที่ พร้อมพันธ์ พันพืง² นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวที่เกาะพีพี กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ได้เดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะพีพีโดยนั่งเรือโดยสารมาจากจังหวัดภูเก็ตโดยใช้เวลาเดินทางประมาณ 90 นาที

¹ปราณี บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²พร้อมพันธ์ พันพืง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรืออ่าวตันไทร เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ซึ่งถือว่าไม่นานมากนัก กอรปกับมีความปลอดภัยในทัศนียภาพทางทะเลตลอดการเดินทางและเส้นทางในเกาะพีพีคอนก็จะเป็นเส้นทางเดินทางเท้าที่ปูปลี้อคตัวหนอน ทำให้มีความสะดวกมากขึ้นเมื่อเดินออกไปเที่ยวยังหาดต่าง ๆ ภายในเกาะพีพีคอน และ สุวิทย์ บุตรเหม¹ และ สมปอง คำดี² ผู้ประกอบการขับเรือนำเที่ยวที่อ่าวพระนางได้กล่าวถึง การเดินทางไปหมู่เกาะปอดะและเกาะไก่อีสรูปได้ว่า การเดินทางไปยังหมู่เกาะปอดะจะมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาก เพราะมีชายหาดที่สวยงามสะอาดและมีแนวปะการังที่มีความสมบูรณ์มีระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตรจากอ่าวพระนางและหาดนพรัตน์ธารา ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที เพราะจะเดินทางด้วยเรือท้องถิ่น ซึ่งลักษณะเป็นเรือหางยาวติดเครื่องยนต์ส่วนเกาะไก่อี ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับหมู่เกาะปอดะใช้เวลาเดินทางไป อีกประมาณไม่เกิน 10 นาที ซึ่งการเดินทางด้วยเรือไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลในตำบลอ่าวนางนั้นมีความสะดวกมาก ใช้เวลาเดินทางไม่นานแหล่งท่องเที่ยวก็อยู่ใกล้ ๆ กัน อีกทั้งยังมีท่าเรือต่าง ๆ ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวอีกด้วย

ในส่วนของการทำเทียบเรือและจุดจอดเรือต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับส่งผู้โดยสารนักท่องเที่ยวและเพื่อความสวยงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของแหล่งท่องเที่ยว ดังที่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี³ ได้กล่าวถึง การกำหนดจุดจอดเรือหางยาวบริการไว้สรูปได้ว่า อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กำหนดจุดจอดเรือหางยาวบริการไว้เพื่อการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดจุดจอดเรือไว้ 2 จุด โดยถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามนโยบายการจัดระเบียบเรือหางยาวบริการไว้ดังนี้

1. สถานที่พักเรือ

- 1.1 บริเวณอ่าวพระนาง คลองยิงเสือ และหาดนพรัตน์ธารา
- 1.2 เกาะพีพี จุดพักเรือบริเวณท่าเทียบเรืออ่าวตันไทร
- 1.3 ตำบลไสไทย จุดพักเรือบริเวณอ่าวน้ำเมา
- 1.4 ไร่เล จุดพักเรือบริเวณหน้าอ่าวไร่เลตะวันตกและอ่าวไร่เลตะวันออก

¹สุวิทย์ บุตรเหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²สมปอง คำดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี. ประกาศอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เรื่องกำหนดจุดจอดเรือหางยาวบริการ. 2546. หน้า 1 – 2.

2. สถานที่จอดเรือรับบริการนักท่องเที่ยว

- 2.1 บริเวณเกาะปอดะและทุกเกาะ (ยกเว้นเกาะพีพี) (ยกเว้นจุดกำหนดเล่นน้ำ โดยตั้งเขตจากปูนกั้นอาณาเขตบริเวณเล่นน้ำ)
- 2.2 เกาะพีพี (ยกเว้นจุดเล่นน้ำซึ่งเกิดจากทุ่นกั้นอาณาเขตบริเวณเล่นน้ำ)
- 2.3 อ่าวไร่เล จอดบริเวณหน้าอ่าวไร่เล รัศมีประมาณ 100 เมตร และบริเวณหาดหน้าถ้ำพระนาง
- 2.4 อ่าวนาง จอดหน้าโรงแรมพระนางอินทร์ (บริเวณโค้ง) รัศมีประมาณ 30 เมตร จอดเรือไม่เกิน 10 ลำ และหน้าร้านอ่าวนางซีฟู๊ด รัศมีประมาณ 30 เมตร จอดเรือไม่เกิน 10 ลำ โดยกำหนดให้มีป้ายบอกจุดจอดเรือแสดงไว้
- 2.5 อ่าวน้ำเมา จอดบริเวณท่าเทียบเรือต้นมะขาม รัศมีประมาณ 50 เมตร
- 2.6 หนองทะเล จอดบริเวณฝั่งทิศตะวันตกจากท่าหาดคลองม่วง รัศมีประมาณ 50 เมตร
- 2.7 คลองแห้ง บริเวณท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธาราตลอดแนว

การกำหนดจุดจอดเรือหางยาวบริการแบบนี้ทำให้ผู้โดยสารนักท่องเที่ยวมีความสะดวกมากขึ้นในการขึ้นเรือและยังทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น ในส่วนของอัตราค่าโดยสารเรือหางยาวได้มีการจัดทำป้ายบอกไว้ให้นักท่องเที่ยวทราบเพื่อความสะดวกและเป็นมาตรฐานของค่าโดยสารเรือหางยาวในท้องถิ่น ซึ่งอัตราค่าโดยสารเรือหางยาวมีดังต่อไปนี้

1. อ่าวนาง – ไร่เล	50 บาท/คน
2. อ่าวนาง – ถ้ำพระนาง	50 บาท/คน
3. อ่าวนาง – เกาะปอดะ (ไป – กลับ)	50 บาท/คน
4. อ่าวนาง – เกาะไก่ (ไป – กลับ)	250 บาท/คน
5. อ่าวนาง – หมู่เกาะห้อง (ไป – กลับ)	1,500 บาท/ลำ
6. เหมาลำครึ่งวัน	800 บาท/ลำ
7. เหมาลำเต็มวัน	1,500 บาท/ลำ

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมทางน้ำที่ตำบลอ่าวนางมีความสะดวกมากในการเดินทางมาท่องเที่ยวมีเรือบริการนำเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ เกาะปอดะ เกาะไก่ เกาะห้อง อ่าวไร่เล และหาดหน้าถ้ำพระนาง โดยสามารถจะขึ้นเรือได้ตามจุดต่าง ๆ เช่น หน้าอ่าวพระนาง ท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา เป็นต้น ซึ่งเรือที่โดยสาร

ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรือท้องถิ่น (เรือหางยาวติดเครื่องยนต์) การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ใช้เวลาไม่นานมากนัก เช่น การนั่งเรือไปหมู่เกาะปอดะและเกาะไถ่มีระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร จากอ่าวพระนางและหาดนพรัตน์ธาราใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที เป็นต้น นอกจากนี้บริเวณที่จอดเรือรับส่งนักท่องเที่ยวก็จะมีป้ายบอกราคาค่าโดยสารในการเดินทางเพื่อเป็นมาตรฐานของค่าโดยสารทางน้ำไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง จึงถือได้ว่าการคมนาคมทางน้ำที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง เพราะเป็นการช่วยให้การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีความสะดวกมากขึ้น



ภาพประกอบ 11 เรือหางยาวติดเครื่องยนต์นำเที่ยวหมู่เกาะต่าง ๆ ที่ท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 12 ท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 13 ท่าเทียบเรืออ่าวตันไทร เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง
กระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

3.2 ด้านที่พัก

ตำบลอ่าวนางมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท ที่พักของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เป็นต้น โดยส่วนใหญ่สถานที่พักต่าง ๆ จะมีมากในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมาก ได้แก่ อ่าวพระนาง และเกาะพีพี ส่วนที่หาดนพรัตน์ธาราจะเป็นที่พักของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ดังที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่¹ ได้กล่าวถึง จำนวนสถานที่พักบริเวณอ่าวพระนาง และเกาะพีพี ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 – 2546 ไว้สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2544 มีจำนวนที่พักที่อ่าวพระนาง 97 แห่ง และที่เกาะพีพี 53 แห่ง และในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนที่พักที่อ่าวพระนาง 97 แห่ง และที่เกาะพีพี 53 แห่ง จะเห็นได้ว่า จำนวนที่พักในปี พ.ศ. 2545 มีการเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ทั้งที่อ่าวพระนางและเกาะพีพี ส่วนจำนวนที่พักในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนเท่าเดิมจากปี พ.ศ. 2545 แสดงให้เห็นว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามามาก จึงทำให้มีนักลงทุนเข้ามาทำธุรกิจทางด้านที่พักมากขึ้นที่อ่าวพระนางและเกาะพีพี เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านที่พักของนักท่องเที่ยวจะมีมากในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งจะมีความเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและพักที่ตำบลอ่าวนาง ดังที่ อารี เหล่าเส้น² นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า สถานที่ให้บริการทางด้านที่พักในตำบลอ่าวนางมีมากมาย ซึ่งมีความเพียงพอกับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักโดยเฉพาะบริเวณอ่าวพระนางจะมีโรงแรม รีสอร์ท เกสเฮ้าส์ ให้เลือกมากมาย ซึ่งจะ เป็นสิ่งที่ดีกับนักท่องเที่ยวในการเลือกที่พักว่าต้องการจะเข้าพักที่พักราคาที่เหมาะสมกับฐานะของตนเองในส่วนที่พักรายในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีนั้น จะตั้งอยู่ที่หาดนพรัตน์ธารา โดยมีบ้านพักสำหรับบริการนักท่องเที่ยว จำนวน 5 หลัง และมีเดินท์บริการนักท่องเที่ยว จำนวน 44 หลัง โดยทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีจะมีสถานที่กางเดินท์ภายในอุทยาน 2 แห่งไว้บริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ที่เกาะไม้ไผ่ก็จะมีเดินท์ไว้บริการให้นักท่องเที่ยว จำนวน 9 หลัง เมื่อนักท่องเที่ยวต้องการพักแรมที่เกาะไม้ไผ่ และ บวร

¹ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่. ข้อมูลสถานพักแรมในจังหวัดกระบี่. ม.ป.ป. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

²อารี เหล่าเส้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

สุวรรณเนา¹ ผู้ประกอบการด้านที่พัก โรงแรม อ่าวนาง แกรนด์อินน์ ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พักที่อ่าวพระนางไว้สรุปได้ว่า ที่อ่าวพระนางมีที่พักหลายรูปแบบให้เลือกพัก เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท เป็นต้น ซึ่งจะขึ้นกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และราคาของห้องพักในปัจจุบันสถานที่พักถือว่ามีความเพียงพอกับความต้องการที่พักของนักท่องเที่ยว โดยแขกที่มีมาพักที่นี้ส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างประเทศ ซึ่งจะมาพักกันมากในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน ราคาห้องพักจะอยู่ที่ 800 – 1,200 บาทต่อคืน มีจำนวน 18 ห้อง แยกส่วนใหญ่จะพักเป็นอาทิตย์หรือเป็นเดือน เพราะมีความชื่นชอบในบรรยากาศของอ่าวพระนาง นอกจากนี้ อลิษา มาสโฮสต์² พนักงานต้อนรับส่วนหน้า โรงแรมไร่เลวิฟพอย รีสอร์ท ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พัก ที่อ่าวไร่เลไว้สรุปได้ว่า สถานที่พักอ่าวไร่เลนั้นปัจจุบันมีความพร้อมและเพียงพอกับความต้องการที่พักของนักท่องเที่ยว โดยที่พักแต่ละแห่งจะมีตั้งแต่ราคาถูกจนถึงราคาแพง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับว่าเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหรือไม่ ถ้าเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวคือ ช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนเมษายน ที่พักจะมีราคาแพง ถ้านอกจากฤดูกาลท่องเที่ยวราคาก็จะถูกลง ในส่วนของโรงแรมจะมีราคาตั้งแต่ 800 – 3,000 บาทต่อคืน มีจำนวนห้องพัก 79 ห้อง ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับที่ พิมพ์ใจ ประดิษฐ์เจริญ³ ผู้ประกอบการด้านที่พักริมเขา เกสเฮ้าส์ ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พักที่เกาะพีพีคอน ไว้ในทำนองเดียวกันไว้สรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักของเกาะพีพีสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เพียงพอตลอดทั้งปี โดยแขกที่มาพักส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างประเทศ ซึ่งราคาห้องพักที่เกาะพีพีส่วนใหญ่จะมีหลายราคาตั้งแต่ 500 – 4,000 บาทต่อคืน ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกกันได้โดยในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นฤดูกาลแห่งการท่องเที่ยวของที่นี่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามา

¹บวร สุวรรณเนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมอ่าวนาง แกรนด์ อินน์ เลขที่ 235 หมู่ 2 ถนนหาดนพรัตน์ธารา-สุสานหอย 75 ล้านปี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²อลิษา มาสโฮสต์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไร่เล วิฟพอยรีสอร์ท หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³พิมพ์ใจ ประดิษฐ์เจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ริมเขา เกสเฮ้าส์ เลขที่ 70 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ท่องเที่ยวกันมาก นอกจากนี้ สุทธิรัตน์ ศิริสุขวงศ์¹ วรรณวิภา สุขสำราญ² นักท่องเที่ยวชาวไทย และ วิคตอเรีย เบอร์กแลนด์ (Viktoria Berglund)³ นักท่องเที่ยวชาวสวีเดน ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พักที่อ่าวไร่เล ไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า สถานที่พักที่อ่าวไร่เลมิให้เลือกหลายแห่งส่วนใหญ่จะเป็นรีสอร์ท ที่อยู่บริเวณหน้าหาดทั้งอ่าวไร่เลตะวันตก และอ่าวไร่เลตะวันออกทำให้มีความสะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ชายหาด ราคาห้องพักก็ไม่แพงมากนัก เหมาะสมกับห้องพักที่จัดไว้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับบรรยากาศที่มีความเป็นธรรมชาติ

สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านที่พักที่ตำบลอ่าวนางมีที่พักให้บริการนักท่องเที่ยวมากมายหลายแห่งและหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท เป็นต้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งจำนวนสถานที่พักต่าง ๆ มีความเพียงพอกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มีบริการที่พักตลอดทั้งปีราคาห้องพักก็จะขึ้นอยู่กับช่วงเวลา ถ้าเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ห้องพักราคาแพง แต่ถ้าเป็นเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ราคาห้องพักก็จะถูกลง เพราะเป็นช่วงฤดูฝนจึงถือได้ว่าที่พักที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง เพราะสามารถที่จะตอบสนองความต้องการทางด้านที่พักแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาพักที่ตำบลอ่าวนางได้ ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางต่อไป

¹สุทธิรัตน์ ศิริสุขวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไคมอนด์ เคฟ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²วรรณวิภา สุขสำราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไคมอนด์ เคฟ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³วิกตอเรีย เบอร์กแลนด์ (Viktoria Berglund) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหน้าถ้ำพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 14 บ้านพักที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 15 ย่านที่พักบริเวณอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 16 ย่านที่พักบริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)

3.3 ด้านร้านอาหาร

สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านร้านอาหารในตำบลอ่าวนางมีมากมาย โดยเฉพาะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา เกาะพีพีดอน อ่าวพระนาง หาดหน้าถ้ำพระนาง ซึ่งแต่ละร้านก็จะมีการบริการอาหารนานาชาติไม่ว่าจะเป็นอาหารไทยหรืออาหารแบบนานาชาติ ดังที่ อิศวราช อาศา¹ ผู้ประกอบการร้านอาหารชวนชิม ที่หาดนพรัตน์ธารา ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารที่หาดนพรัตน์ธารามีอยู่มากมาย มีความพร้อมในการบริการนักท่องเที่ยวแต่ละร้านก็จะมีการบริการอาหารนานาชาติโดยเฉพาะอาหารทะเลทุกอย่างจะเป็นที่

¹อิสวราช อาศา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ร้านอาหารชวนชิม หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ และ กมลรัตน์ เหล็กเพชร¹ ผู้ประกอบการร้านอาหารที่อ่าวพระนาง ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารที่อ่าวพระนางไว้สรุปได้ว่าร้านอาหารส่วนใหญ่ที่อ่าวพระนางจะมีเยอะมาก เพราะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเยอะ โดยเฉพาะช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะมีมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้ ภัคพิมล สุวรรณศิริ² ผู้ประกอบการร้านอาหารสวัสดิ์พิพิ ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านร้านอาหารที่เกาะพีพีดอนไว้สรุปได้ว่า ร้านอาหารที่เกาะพีพีดอนมีมากมายหลายร้าน โดยแต่ละร้านก็จะมีการบริการอาหารที่ใกล้เคียงกันคือ อาหารแบบนานาชาติ เพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศโดยร้านอาหารที่เกาะพีพีดอนนั้นมีความเพียงพอกับนักท่องเที่ยวและสะดวกในการเลือกรับประทาน เพราะมีร้านอาหารให้เลือกไว้มาก

สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านร้านอาหารที่ตำบลอ่าวนางมีร้านอาหารที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมากมายโดยส่วนใหญ่จะอยู่ที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงและมีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมาก ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา เกาะพีพีดอน อ่าวไร่เล และอ่าวพระนาง อาหารที่มีไว้บริการก็จะเป็นอาหารไทยและอาหารแบบนานาชาติ ซึ่งมีความเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว จึงถือได้ว่าร้านอาหารที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง เพราะสามารถที่จะตอบสนองความต้องการในเรื่องของอาหารการกินแก่นักท่องเที่ยวได้ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางได้ต่อไป

¹กมลรัตน์ เหล็กเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 307 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ภัคพิมล สุวรรณศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ร้านอาหารสวัสดิ์พิพิ หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 17 ร้านอาหารต่างๆ บริเวณหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 18 ร้านอาหารต่างๆ บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)

3.4 ด้านบริษัทนำเที่ยว

ตำบลอ่าวนางมีบริษัทนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวมากมาย เช่น บริเวณอ่าวพระนาง เกาะ พีพีคอน อ่าวไร่เล เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นตัวแทนของบริษัทต่าง ๆ ที่จำหน่ายตั๋ว เครื่องบิน ตั๋วรถบัส ตั๋วรถไฟ ห้องพัก และบริการนำเที่ยวต่าง ๆ เช่น ปีนผา เดินป่า ดำน้ำ เทียวเกาะ เป็นต้น ดังที่ จินดา ชูชัย¹ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวฟอร์ เฟรนด์ ทราเวลแอนด์ ทัวร์ และ ขวัญฤดี ศรีนวลละออง² พนักงานบริษัทนำเที่ยวเอ.พี ทราเวล ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวที่อ่าวพระนางไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ที่อ่าวพระนางมีบริษัทนำเที่ยวหลายบริษัทไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยจะเป็นการบริการจำหน่ายตั๋ว เครื่องบิน ตั๋วรถบัส ตั๋วรถไฟ ห้องพัก และบริการนำเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง เช่น การปีนผาที่อ่าวไร่เล ดำน้ำดูปะการังที่เกาะปอดะ เล่นน้ำที่เกาะไก่และทะเลแหวก เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันการให้บริการจากบริษัทนำเที่ยวมีความเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และ สมศักดิ์ สามารถ³ พนักงานขายรายการนำเที่ยวโรงแรมไร่เล วิลเลจ รีสอร์ท ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวที่อ่าวไร่เลไว้สรุปได้ว่า ที่อ่าวไร่เลมีบริษัทนำเที่ยวหลายบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทที่บริการนำเที่ยวปีนผา และมีบางบริษัทมีบริการจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน ตั๋วรถบัส ตั๋วรถไฟ และนำเที่ยวหมู่เกาะต่าง ๆ เช่น เกาะไก่ เกาะปอดะ เกาะห้อง เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาสามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้เพียงพอ โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่จะใช้บริการจากบริษัทนำเที่ยว

¹จินดา ชูชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทฟอร์ เฟรนด์ ทราเวลแอนด์ทัวร์ เลขที่ 245/5 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ขวัญฤดี ศรีนวลละออง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท เอ.พี ทราเวล เลขที่ 164 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³สมศักดิ์ สามารถ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไร่เล วิลเลจ รีสอร์ท หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

นอกจากนี้ วุฑูรี ทิพย์เดช¹ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว พี.พี.ซี.ทัวร์ สาขา 2 ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวที่เกาะพีพีคอนไว้สรุปได้ว่า บริษัทนำเที่ยวที่เกาะพีพีคอนมีหลายบริษัท ส่วนใหญ่จะบริการการนำเที่ยวเกาะต่าง ๆ ภายในหมู่เกาะพีพี เช่น เกาะไม้ไผ่ เกาะยูง เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีบริการดำน้ำ พายเรือแคนู กระโดดผา ปีนเขา และจำหน่ายตั๋วเรือตัวเครื่องบิน ซึ่งปัจจุบันก็มีความเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการใช้บริการ และ ดัล อามลลิน่า คลาวดิโอ (Dall Armellina Claodio)² กับ ดัวร์เต้ อะน่า (Duarte Ana)³ นักท่องเที่ยวชาว ลักซ์เซมเบอร์ค ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า บริษัทนำเที่ยวที่นี้มีบริการที่สะดวกมาก เพราะสามารถที่จะใช้บริการได้หลายอย่างในบริษัทเดียวกัน เช่น สามารถจองตั๋วเครื่องบินพร้อมทั้งซื้อบริการนำเที่ยวพร้อม ๆ กันได้ และก็มีหลายบริษัทมากไว้บริการนักท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง มีบริษัทนำเที่ยวที่ให้บริการต่าง ๆ เช่น ตัวเครื่องบิน ตัวรถบัส ตัวรถไฟ และบริการนำเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีมากในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว ได้แก่ อ่าวพระนาง อ่าวไร่เล และเกาะพีพีคอน จึงถือได้ว่าบริษัทนำเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง เพราะสามารถที่จะให้บริการด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอแก่นักท่องเที่ยวได้และเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางให้เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมากขึ้น

¹ วุฑูรี ทิพย์เดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท พี.พี.ซี.ทัวร์ สาขา 2 เลขที่ 119 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

² ดัล อามลลิน่า คลาวดิโอ (Dall' Armellina Claodio) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ ดัวร์เต้ อะน่า (Duarte Ana) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 19 บริษัทนำเที่ยวต่างๆ บริเวณเกาะพีพีคอน ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 20 บริษัทนำเที่ยวต่างๆ บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)

3.5 ด้านร้านค้าขายของที่ระลึก

ตำบลอ่าวนางมีร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ อยู่ทั่วไปตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น อ่าวพระนาง หาดนพรัตน์ธารา อ่าวไร่เลย์ เกาะพีพีดอน เป็นต้น โดยร้านค้าต่าง ๆ ก็จะมีสินค้าที่ระลึกหลายแบบ ซึ่งมีทั้งที่ผลิตขึ้นเองภายในตำบลอ่าวนางและสินค้าที่มาจากต่างจังหวัด เช่น เสื้อผ้า หมวก กระเป๋า ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอย ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เป็นต้น ซึ่งร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ มีทั้งที่เป็นร้านค้าที่ผู้ประกอบการเปิดกิจการจำหน่ายโดยทั่วไป และที่จัดตั้งเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ได้แก่ ศูนย์กลางชุมชนหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยวบ้านนาติน และศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ ดังที่ ขวัญตา ปากลาว¹ ผู้จัดการศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ร้านค้าและร้านขายของที่ระลึกที่ตำบลอ่าวนางมีจำนวนมากซึ่งที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ก็เป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่มีการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกต่าง ๆ ของตำบลอ่าวนาง และสินค้าพื้นเมืองจากจังหวัดต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยและมุก ผ้าบาติก ผ้าหมักย้อม ไวน์ผลไม้ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจสินค้าต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับที่ ศิริพร บุญเรืองศรี² พนักงานขายเสื้อผ้าและของที่ระลึกที่ร้านหน้าอ่าวพระนาง ได้กล่าวถึง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านค้าและขายของที่ระลึกไว้สรุปได้ว่า สินค้าของที่ระลึก เช่น เสื้อผ้า กางเกง สร้อยไข่มุก ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอย หมวก เป็นต้น จะขายดีมาก นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกันมาก และในส่วนของร้านค้าอื่น ๆ นั้นที่ตำบลอ่าวนางมีมากมายหลายร้านสามารถที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะจับจ่ายใช้สอยได้เป็นอย่างดี

สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านค้าขายของที่ระลึกที่ตำบลอ่าวนางมีให้บริการสินค้าที่ระลึกต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ภายในท้องถิ่น เช่น ผ้าบาติก ผักหมักย้อม ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอย เป็นต้น และผลิตภัณฑ์จากต่างถิ่น เช่น ผลิตภัณฑ์จากกระจูด ไวน์ผลไม้ เสื้อผ้าต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีร้านค้าขายของที่ระลึกมากมายหลายร้านในบริเวณแหล่ง

¹ ขวัญตา ปากลาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกระบี่ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

² ศิริพร บุญเรืองศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาก ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา เกาะพีพีดอน อ่าวพระนาง และอ่าวไร่เล จึงถือได้ว่าร้านค้าขายของที่ระลึกที่ตำบลอ่าวนางเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง เพราะร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ ก็เป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีการเติบโตมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจำนวนร้านค้าก็มีเพิ่มขึ้นมากพอที่จะตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในการจับจ่ายใช้สอยสินค้าที่ระลึกต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายในแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางได้



ภาพประกอบ 21 ร้านค้าขายของที่ระลึกต่าง ๆ บริเวณอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 22 ร้านค้าขายของที่ระลึกต่างๆ บริเวณเกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอมือกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของตำบลอ่าวนาง อำเภอมือกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม มีทั้งการคมนาคมทางบกและการคมนาคมทางน้ำ โดยการคมนาคมทางบกมีถนนที่เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีต มีป้ายบอกเส้นทางเป็นระยะ ๆ สามารถเดินทางมาได้ทั้งรถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสารประจำทาง และการคมนาคมทางน้ำในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังหมู่เกาะต่าง ๆ โดยการเดินทางด้วยเรือท้องถิ่น ซึ่งสามารถขึ้นเรือได้ที่ท่าเทียบเรือและบริเวณหน้าหาดต่าง ๆ เช่น ท่าเทียบเรือหาดนพรัตน์ธารา หน้าอ่าวพระนาง เป็นต้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก มีหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท เป็นต้น และราคาห้องพักจะขึ้นอยู่กับช่วงเวลาของฤดูกาลท่องเที่ยวในแต่ละปีซึ่งที่พักส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณอ่าวพระนาง อ่าวไร่เล และเกาะพีพีดอน โดยมีการให้บริการตลอดทั้งปี

3. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวมีการให้บริการต่าง ๆ เช่น การจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน ตั๋วรถบัส ตั๋วรถไฟ และบริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น โดยบริษัทนำเที่ยวส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณอ่าวพระนาง อ่าวไร่เล และเกาะพีพีดอน

4. สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านค้าขายของที่ระลึก มีการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสินค้าในท้องถิ่นและจากที่อื่น เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ผ้าไหม เป็นต้น ซึ่งร้านค้าขายของที่ระลึกส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณอ่าวพระนาง เกาะพีพีดอน และหาดนพรัตน์ธารา

4. ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนางได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เพราะมีความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีความหลากหลายทางธรรมชาติ เช่น ชายหาด ทะเล หมู่เกาะ ป่าไม้ ภูเขา เป็นต้น ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกันมากในแต่ละปี ดังที่สุโฮมาน ดอเลาะ¹ เจ้าหน้าที่สถิติศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวถึง จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะที่อ่าวพระนางและเกาะพีพีดอน โดยจะมีนักท่องเที่ยวทั้งที่เข้ามาท่องเที่ยวแบบพักค้างคืนและท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ และ ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่² ได้กล่าวถึง จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและพักที่อ่าวพระนางและเกาะพีพี ในปี พ.ศ. 2544 – 2546 ไว้สรุปได้ว่า ในปี พ.ศ. 2544 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักที่อ่าวพระนาง 228,295 คน และที่เกาะพีพีมีจำนวน 283,598 คน พ.ศ. 2545 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักที่อ่าวพระนาง 228,066 คน และที่เกาะพีพีมีจำนวน 342,903 คน และในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักที่อ่าวพระนาง 325,065 คน และที่เกาะพีพีมีจำนวน 265,073 คน จะเห็นได้ว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวกันมากในแต่ละปี

¹สุโฮมาน ดอเลาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่. ข้อมูลสถานพักแรมในจังหวัดกระบี่. ม.ป.ป. ไม่ปรากฏเลขหน้า.

ตาราง 1 สรุปข้อมูลนักท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ พ.ศ. 2546

รายการข้อมูล	มกราคม – ธันวาคม		
	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
จำนวนนักท่องเที่ยว	763,779	859,438	1,623,217
นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน	649,599	724,079	1,373,678
นักท่องเที่ยวที่ทัศนอาจร	114,180	135,359	249,539
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามพาหนะการ	763,779	859,438	1,623,217
เดินทาง			
เครื่องบิน	31,084	42,878	73,962
รถไฟ	-	-	-
รถโดยสารประจำทาง	315,231	309,661	624,892
รถส่วนตัว	417,464	478,943	896,407
อื่น ๆ	-	27,956	27,956
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	649,599	724,079	1,373,678
โรงแรม/บังกะโล/รีสอร์ท	451,635	663,540	1,115,175
เกสต์เฮ้าส์	-	-	-
บ้านญาติ/เพื่อน	172,542	57,170	229,712
ที่พักในอุทยานฯ	13,016	-	13,016
บ้านรับรองฯ	11,145	2,581	13,726
อื่น ๆ	1,261	788	2,049
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	3.60	5.04	4.36
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	2,120.22	2,836.26	2,499.35
นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน	2,219.76	3,080.05	2,673.22
นักท่องเที่ยวที่ทัศนอาจร	1,553.86	1,532.14	1,542.08
รายได้ (ล้านบาท)	5,363.65	11,438.12	16,801.77
นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน	5,186.23	11,230.73	16,416.96
นักท่องเที่ยวที่ทัศนอาจร	177.42	207.39	384.81

ที่มา : ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่

จากตาราง 1 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 763,779 คนและมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 859,438 คน รวมมีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่จังหวัดกระบี่ ในปี พ.ศ. 2546 1,623,217 คน ซึ่งสามารถทำรายได้ได้ถึง 168,011.77 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เพราะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามามากและมีการเข้าพักมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

ตาราง 2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรวม ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

สถานที่	จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรวม		อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)
	พ.ศ. 2546	พ.ศ. 2545	
ในเมือง	368,188	305,226	+ 20.63
อำเภอพระนาง	325,065	228,066	+ 42.53
เกาะพีพี	265,073	342,903	- 22.70
เกาะลันตา	156,849	107,705	+ 45.63
รวม	1,115,175	983,900	+ 13.34

ที่มา : ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่

จากตาราง 2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักรวมในแหล่งท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนาง ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 590,138 คน โดยที่อำเภอพระนางมีจำนวน 325,065 และที่เกาะพีพีมีจำนวน 265,073 คน ซึ่งที่อำเภอพระนางมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น + 42.53% และที่เกาะพีพีมีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลง - 22.70% แต่ถ้ามองในภาพรวมแล้วถือว่าดีขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าพักที่โรงแรมที่อำเภอพระนาง 228,066 คน และที่เกาะพีพี มีจำนวน 342,903 คน รวมมีจำนวนนักท่องเที่ยว 570,969 คน

จากการที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจและชอบที่จะท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และตำบลอ่าวนางก็เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และสวยงาม อีกทั้งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ร้านค้าต่าง ๆ การคมนาคม

ขนส่ง เป็นต้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ดังที่ นำพร ชูกระสิพันธ์¹ นักท่องเที่ยวชาวไทย และ มาลิน แอนด์เดอร์สัน (Malin Anderson)² นักท่องเที่ยวชาวสวีเดน ได้กล่าวถึง ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า ที่ตำบลอ่าวนางมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและมีความหลากหลายทางธรรมชาติ เช่น ทะเล ภูเขา ป่าไม้ เป็นต้น เหมาะสำหรับการมาท่องเที่ยวและพักผ่อน อีกทั้งยังสามารถที่จะทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้หลายอย่าง เช่น เล่นน้ำ อาบแดด ปีนผา ดำน้ำ เป็นต้น จึงถือได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง

ผลจากการศึกษาปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นจำนวนมากในแต่ละปี โดยในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน 570,969 คน และปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 590,138 คน ซึ่งอัตราที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวน 19,169 คน
2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและพักค้างคืนกันมาก ได้แก่ อ่าวพระนาง และเกาะพีพีดอน

¹นำพร ชูกระสิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

²มาลิน แอนด์เดอร์สัน (Malin Anderson) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ มีวิธีดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการศึกษาครั้งนี้จะจำแนกวิธีการจัดการออกเป็นประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์
2. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3. การอำนวยความสะดวก
4. การกำหนดกฎระเบียบ
5. การดูแลรักษาความสะอาด

ผลการศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางแต่ละด้านปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นการเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและต้องการที่จะมาท่องเที่ยวที่นี่ การศึกษาการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางจะจำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ และการติดตามผลและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางในปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบดูแลอยู่ โดยหน่วยงานภาครัฐที่เป็นหน่วยงานหลักคือ ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทั้งในการประชาสัมพันธ์และการตลาดทางด้านการท่องเที่ยว ดังที่ วรรณประภา สุขสมบูรณ์¹ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ และ ลดาวัลย์

¹วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ช่วยชาติ¹ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า งานด้านการประชาสัมพันธ์นั้นทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ จะเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลด้านการประชาสัมพันธ์ โดยได้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในจังหวัดกระบี่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางก็เป็นส่วนหนึ่งที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป โดยมีการประสานงานร่วมมือเป็นอย่างดีกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าในช่วงเวลานั้น ๆ จะเน้นโครงการท่องเที่ยวที่ใดและต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่ได้จัดวางไว้ ดังที่ ลดาวัลย์ ช่วยชาติ² เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์จะดูจากยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่เป็นหลักโดยมุ่งเน้นไปที่การให้จังหวัดกระบี่เป็นเมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ วรรณประภา สุขสมบูรณ์³ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ก็ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ทางการประชาสัมพันธ์คือ ให้การท่องเที่ยวทางธรรมชาติควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ

¹ลดาวัลย์ ช่วยชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุโกโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ลดาวัลย์ ช่วยชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุโกโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุโกโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ในพื้นที่โดยเน้นการประชาสัมพันธ์แบบปากต่อปาก การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยในปีนี้มีเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 12 ของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่จังหวัดกระบี่

1.3 การดำเนินงานในการประชาสัมพันธ์

การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์นั้นมีวิธีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับแผนการดำเนินงานว่าช่วงเวลานั้น ๆ เป็นโครงการด้านการท่องเที่ยวอะไร ดังที่วรรณประภา สุขสมบูรณ์¹ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

1.3.1 มีการดูว่าแผนการส่งเสริมทางการตลาดในปี พ.ศ. 2547 เป็นอย่างไร มีโครงการอะไรบ้าง เช่น โครงการอันซีนอินกระบี่ โครงการคนกระบี่เที่ยวกระบี่ โครงการท่องเที่ยววันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา เป็นต้น เพื่อจะได้มีการประชาสัมพันธ์ได้ถูกวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ โดยแต่ละโครงการก็จะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อ่าวนางด้วย

1.3.2 มีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดกระบี่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ สมาคมธุรกิจการโรงแรมจังหวัดกระบี่ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น โดยทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จะเป็นผู้ชี้แจงให้ทราบถึงแผนการส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว พ.ศ. 2547

1.3.3 มีการประชุมร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่

1.3.4 มีการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ตามโครงการแผนการส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว โดยในปีนี้มีโครงการที่ส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เช่น โครงการอันซีนอินกระบี่ โครงการคนกระบี่เที่ยวกระบี่ โครงการวันธรรมดาที่ไม่ธรรมดา โครงการจากอีสานสู่อันดามัน โครงการมหัศจรรย์สองฝั่งทะเลได้จากอ่าวไทยสู่อันดามัน เป็นต้น โดยมีการเชิญสื่อต่าง ๆ เข้ามาทำการประชาสัมพันธ์ ดังที่ ลดาวัลย์ ช่วยชาติ² เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด

¹วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอูตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ลดาวัลย์ ช่วยชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอูตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จะมีการเชิญนักข่าว นักเขียน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาบันทึกเทปและเขียนข่าวการประชาสัมพันธ์ด้วย ซึ่งจะมีการเชิญอยู่เป็นประจำทุกปี

1.4 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยสื่อต่าง ๆ เผยแพร่ เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ดังที่ วรรณประภา สุขสมบูรณ์¹ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ และ ลดาวัลย์ ช่วยชาติ² เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ มีเอกสารข้อมูลจังหวัดกระบี่ แผนที่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ แผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว แผ่นบันทึกภาพซีดี อินเทอร์เน็ต (WWW.Puket.tourism.org) โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง นอกจากนี้การเชิญนักข่าว นักเขียน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาทำการประชาสัมพันธ์ด้วย

¹วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ลดาวัลย์ ช่วยชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 23 สื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกระบี่ประเภท
สื่อสิ่งพิมพ์ ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 24 การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดกระบี่ประเภท
ภาพ ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

1.5 การติดตามผลและประเมินผลการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจะมีการติดตามผลและประเมินผล โดยดูจากการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละปี ดังที่ วรรณประภา สุขสมบูรณ์¹ หัวหน้าศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การติดตามผลและประเมินผลทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่และจังหวัดกระบี่จะเป็นผู้ที่ติดตามผลต่าง ๆ โดยการดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปี และจะมีการเก็บสถิติข้อมูลของนักท่องเที่ยวทุกปี โดยในแต่ละปีจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8 แต่ในปี พ.ศ. 2547 ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 12 นอกจากนี้ ทิพย์พาพร รัตนะ² เจ้าหน้าที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นอกจากทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ และจังหวัดกระบี่ จะเป็นหน่วยงานที่ดูแลการติดตามและประเมินผลแล้ว ทางสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ก็จะมีการติดตามผลและประเมินผลจากการสอบถามจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งในปีที่ผ่านมา ๆ มาได้รับการตอบรับที่ดีคือ มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ผลจากการศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการประชาสัมพันธ์ มีหลายหน่วยงาน เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง สมาคมธุรกิจโรงแรมจังหวัดกระบี่ สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เป็นต้น โดยมีศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลการประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นหลัก และการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปี

¹วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ทิพย์พาพร รัตนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เลขที่ 289/22 ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3. การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ จะดูจากยุทธศาสตร์ของจังหวัดกระบี่ที่มุ่งเน้นพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการดำเนินงานต้องมีความสอดคล้องกับโครงการต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว เช่น โครงการอันซีนอินกระบี่ โครงการคนกระบี่เที่ยวกระบี่ เป็นต้น โดย ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

4. สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สื่อเอกสารข้อมูลจังหวัดกระบี่ แผนที่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ แผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ภาพถ่าย แผ่นบันทึกภาพซีดี อินเทอร์เน็ต (WWW.Phukettourism.org) โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง และมีการเชิญนักข่าว นักเขียน เข้ามาทำการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน

5. การติดตามผลและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ทางศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่ และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จะเป็นผู้ติดตามดูแลผลจาก จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปี และข้อมูลจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

2. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง ซึ่งนอกจากเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ในยามว่างแล้วยังเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถมาทำกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้อีกด้วย เพราะสถานที่ที่มีความพร้อมและเอื้อต่อการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ เช่น การเล่นน้ำ ดำน้ำ จั๊กกรวยชายหาด ปีนผา เดินป่า เป็นต้น การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางนั้นได้มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาเกี่ยวข้องดูแลอยู่โดยในส่วนของภาครัฐคือ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีและหน่วยงานของภาคเอกชนคือ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ ในตำบลอ่าวนาง โดยศึกษาจาก วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้น การติดตามผลและประเมินผล การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องคือ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ดังที่ กัญญา มีคำ¹ นักวิชาการสิ่งแวดล้อม อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีจะมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติคือ การเดินทางไกลเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติโดยจะเริ่มเดินจากหาดทับแขกบ้านคลองสนไปจนถึงเขาหงอนนาค ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกิจกรรมที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีจัดร่วมกับทางโรงเรียนต่าง ๆ ที่จัดทำโครงการผ่านเข้ามา ซึ่งจะเดินทางไปกลับภายในหนึ่งวัน โดยใช้เวลาทั้งวันและมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานดูแลให้ความรู้ตลอดเส้นทางการเดินทาง การดำเนินงานมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการเดินทางไกลเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เดินทางได้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีการเรียนรู้เรื่องพืชพันธุ์ธรรมชาติต่าง ๆ และเทคนิควิธีในการเดินป่า อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติในท้องถิ่นให้ยั่งยืน

2.1.2 การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขั้นตอนในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเดินทางไกลเพื่อการศึกษาเส้นทางธรรมชาติมีดังต่อไปนี้

2.1.2.1 ทางโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใดสนใจก็จะยื่นเรื่องขอเป็นโครงการให้กับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

2.1.2.2 ทางเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จะนำเรื่องเข้าไปเสนอต่อผู้ช่วยหัวหน้าอุทยาน ฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งจะมีการพิจารณาว่านักเรียนหรือนักศึกษามีความพร้อมสามารถเดินทางได้หรือไม่ จากนั้นก็จะนำเรื่องเข้าไปปรึกษากับหัวหน้าอุทยานและเมื่อเห็นว่าสมควร จึงจะมีการส่งการตามให้ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานร้องขอ

2.1.2.3 ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานมอบหมายงานให้กับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะถือว่าต้องใช้เจ้าหน้าที่จำนวนเท่าไรจึงจะเพียงพอกับจำนวนผู้เดินทาง

¹กัญญา มีคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

2.1.2.4 การเดินทางจะเริ่มตั้งแต่เช้า ซึ่งจะเริ่มที่หาดทับแขกบ้านคลองสน ไปจนถึงเขาหนองนาค โดยมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ให้ความรู้และดูแลในการเดินทางมีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร

2.1.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้น ในการเดินทางไกลเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติ จะมีกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดในการเดินทาง ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องพืชพันธุ์ทางธรรมชาติ การเดินป่า เทคนิคในการเดินป่า

2.1.4 การติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การติดตามผลเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี จะเป็นผู้ติดตามผล โดยจะประเมินผลจากการให้ความรู้ผู้ร่วมเดินทาง ซึ่งที่ผ่านมามีอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ ผู้ร่วมเดินทางได้รับความรู้และสนุกสนาน

2.2 หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องคือ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ ในตำบลอ่าวนาง โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีไว้บริการก็จะมีลักษณะเหมือนกัน เช่น ดำน้ำลึก ดำน้ำตื้น ปีนผา พายเรือแคนู เป็นต้น ในการใช้บริการจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินี้ นักท่องเที่ยวที่จะต้องเป็นผู้ซื้อบริการจากผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ บริเวณหาดอ่าวนาง อ่าวไร่เล เกาะพีพีดอน ดังที่ พรทิพย์ เหมพิทักษ์ พนักงานขายของบริษัทนำเที่ยว กระบี๊ลัคกี้ทัวร์ ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า ลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของที่นี่จะเป็นกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ และการปีนผาเป็นส่วนใหญ่โดยนักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ ซึ่งราคาของแต่ละกิจกรรมจะมีราคาที่แตกต่างกันออกไป เช่น ในกิจกรรมการดำน้ำลึกราคาจะประมาณ 2,500 บาทขึ้นไปต่อคน การดำน้ำตื้นราคาประมาณ 300 บาทขึ้นไปต่อคน โดยจะดำน้ำกันที่เกาะพีพี เกาะปอดะ เกาะไก่ เกาะบิคะนอก เกาะบิคะใน เป็นต้น การดำเนินงานของหน่วยงานภาคเอกชนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

¹พรทิพย์ เหมพิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทลัคกี้ทัวร์ เลขที่ 146/1 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

2.2.1 วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางนั้นมีวัตถุประสงค์ไปในทางธุรกิจ ดังที่กาญจนา ลิ้มบุตร¹ ผู้จัดการบริษัทนำเที่ยว พังงาอีโก้ทัวร์สซิม กระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นอกจากในเชิงธุรกิจแล้ว วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งคือ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับการบริการที่ประทับใจเมื่อเข้ามาเที่ยวที่นี่ และมีเป้าหมายให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพราะการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดีสามารถที่จะสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการได้อีกครั้งในครั้งถัดไป

2.2.2 การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ขั้นตอนในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง หน่วยงานภาคเอกชนคือ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ จะมีการขายรายการนำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ วิมล สุวรรณถาวร² ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยวสปีด้า ทัวร์ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการนำเที่ยวต่าง ๆ จะมีการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ด้วย เช่น การไปเที่ยวเกาะปอดะก็จะมีบริการให้นักท่องเที่ยวค่าน้ำดื่มคู่ปะการังด้วย เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนในการขายและนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวนั้นมีดังต่อไปนี้

2.2.2.1 เมื่อมีนักท่องเที่ยวสนใจเข้ามาติดต่อสอบถามถึงรายการนำเที่ยวต้องการจะไป ผู้ขายก็จะอธิบายถึงรายละเอียดต่าง ๆ ในรายการนำเที่ยวพร้อมทั้งตกลงราคากัน

2.2.2.2 เมื่อนักท่องเที่ยวตัดสินใจขอรายการนำเที่ยวทางผู้ประกอบการก็จะออกใบแทนเงินสดหรือ Voucher แก่นักท่องเที่ยวพร้อมทั้งกับนัดเวลาและวันที่จะไปท่องเที่ยว

2.2.2.3 เมื่อถึงวันนัดหมายนักท่องเที่ยวก็ไปยังจุดนัดพบพร้อมแสดงใบแทนเงินสดหรือ Voucher แก่มัคคุเทศก์ และก็เริ่มออกเดินทาง

¹กาญจนา ลิ้มบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท พังงาอีโก้ ทัวร์สซิม กระบี่ เลขที่ 355/5 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²วิมล สุวรรณถาวร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทสปีด้า ทัวร์ เลขที่ 175/2 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

นอกจากนี้ ศราวุธ ไกรวิธิ¹ มัคคุเทศก์อิสระ ได้กล่าวถึงการดำเนินงานในขณะจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติไว้สรุปได้ว่า ในขณะที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวจะมีกิจกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ดำน้ำตื้น อาบแดด เล่นน้ำ และปีนผา เป็นต้น โดยอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำน้ำตื้นมีหน้ากาก ดินกบ และเสื้อชูชีพ ซึ่งทางผู้ประกอบการจะเตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยว จากนั้นมัคคุเทศก์ก็จะแนะนำข้อควรระวังต่าง ๆ พร้อมทั้งนำไปยังจุดที่มีปะการังสวยงามเพื่อดำน้ำตื้นและเล่นน้ำต่อไป ในส่วนของกิจกรรมการปีนผาก็จะมีอุปกรณ์ต่าง ๆ เตรียมไว้ให้ เช่น รองเท้าปีนผา เชือก ถูขอร์ด เป็นต้น ดังที่ สกนธ์ จ่านจิต² มัคคุเทศก์นำปีนผา บริษัทเท็กซัวร์ออค เคลมบิง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการปีนผาจะมีอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น รองเท้าปีนผา ถูขอร์ด เชือก เหล็กเกี่ยว เป็นต้น สถานที่ที่นิยมปีนกันมากที่สุดในตำบลอ่าวนางคือ ที่อ่าวไร่เล เพราะมีหน้าผาที่เหมาะสมกับการปีนประมาณ 42 จุด เช่น จุดวันทูทรี จุดโดมอนเคฟ จุดใต้หัวนวล เป็นต้น โดยในขั้นแรกก็จะมีเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ การสอนข้อควรระวังในการปีนผา จากนั้นจึงเริ่มที่จะปีนจริง ๆ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวปีนไม่เป็นจะต้องมีการเริ่มสอนกันก่อน ตั้งแต่วิธีการผูกเชือก การยืนทรงตัวบนหน้าผา เป็นเวลา 1 ชั่วโมง ส่วนเวลาที่ใช้ในการปีนผา ก็จะแล้วแต่รายการที่นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อมาและในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวพายเรือแคนู นักท่องเที่ยวจะเช่าเรือแคนูพายเที่ยวเอง ดังที่ สมศักดิ์ สามาร³ พนักงานขายรายการนำเที่ยว โรงแรมไร่เล วิลเลจรีสอร์ท ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมดังกล่าวทางโรงแรมจะมีเรือแคนู ไม้พาย เสื้อชูชีพ ถูกันน้ำ ใส่อุปกรณ์ไว้ให้ซึ่งนักท่องเที่ยวจะนำเรือไปพายกันเองในบริเวณอ่าวไร่เลตะวันตกได้

¹ศราวุธ ไกรวิธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดโล๊ะดาลัม เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²สกนธ์ จ่านจิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทเท็กซัวร์ออค เคลมบิง อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³สมศักดิ์ สามาร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไร่เล วิลเลจรีสอร์ท หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 25 กิจกรรมการปีนผา บริเวณอ่าวไร่เลตะวันออก ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 26 กิจกรรมพายเรือแคนู บริเวณอ่าวโละดาลัม เกาะพีพีดอน ตำบล
อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

2.2.3 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตำบลอ่าวนาง มีหลายกิจกรรม ดังที่ จินดา ชูชัย¹ ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว ฟอว์เฟรนด์ ทราเวลแอนด์ทัวร์ ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ปรากฏในหาดนพรัตน์ธารา และหาดอ่าวนางไว้สรุปได้ว่า ที่หาดนพรัตน์ธาราและหาดอ่าวนาง กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมกันมากคือ การเล่นน้ำ และนอนอาบแดด บริเวณหน้าชายหาด และ ขวัญฤดี ศรีนวลละออง² พนักงานขายรายการนำเที่ยวบริษัท เอ.พี. ทราเวล ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบริเวณหมู่เกาะปอดะและเกาะไก่ไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะปอดะและเกาะไก่ นักท่องเที่ยวนิยมดำน้ำตื้น และดำน้ำลึกดูปะการังกันรอบ ๆ เกาะ และอาจจะมีการเล่นน้ำ และอาบแดดบริเวณชายหาดของเกาะด้วยก็ได้ ส่วนบริเวณอ่าวไร่เลย์นั้นก็มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นิยมคือ การปีนผา ดังที่ ชีราพร ปากลาว³ และ จรรยา แสงขวัญ⁴ พนักงานบริษัทนำเที่ยว คลิฟส์แมน ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมกันมากที่สุดที่อ่าวไร่เลย์คือ การปีนผา การพายเรือแคนู นอนอาบแดด และเล่นน้ำในบริเวณรอบ ๆ อ่าวไร่เลย์ตะวันตก และอ่าวไร่เลย์ตะวันออก นอกจากนี้ เอกรัตน์

¹จินดา ชูชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท ฟอว์เฟรนด์ ทราเวลแอนด์ทัวร์ เลขที่ 245/5 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ขวัญฤดี ศรีนวลละออง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท เอ.พี. ทราเวล เลขที่ 164 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ชีราพร ปากลาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทคลิฟส์แมน อ่าวไร่เลย์ตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

⁴จรรยา แสงขวัญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทคลิฟส์แมน อ่าวไร่เลย์ตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

สุวพล¹ มัคคุเทศก์ประจำบริษัทนำเที่ยว พังงาอีโก้ ทัวร์ริสซิม และ วยุรี ทิพย์เดช² ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว พี.พี.ซี. ทัวร์ สาขา 2 ได้กล่าวถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เกาะพีพีไว้สรุปได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เกาะพีพีมีหลายอย่าง เช่น การดำน้ำตื้น การดำน้ำลึก การปีนผา การตกปลา การพายเรือแคนู การกระโดดผา การอาบแดด และการเล่นน้ำบริเวณชายหาดต่างๆ เป็นต้น



ภาพประกอบ 27 กิจกรรมการดำน้ำตื้น บริเวณหินกลาง เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

¹เอกรัตน์ สุวพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดลิง เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²วยุรี ทิพย์เดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท พี.พี.ซี. ทัวร์ สาขา 2 เลขที่ 119 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 28 กิจกรรมการเล่นน้ำ นอนอาบแดด บริเวณอ่าวมาหยา เกาะพีพีเล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

2.2.4 การติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในการติดตามผลและประเมินผลของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางนั้น มัคคุเทศก์จะดูจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวหลังจากกลับจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่ ศราวุช ไกรวิธิ¹ มัคคุเทศก์อิสระ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การติดตามผลและประเมินผลส่วนใหญ่แล้ว มัคคุเทศก์จะดูจากในขณะท่องเที่ยวและหลังจากกลับจากการท่องเที่ยวว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด ซึ่งเท่าที่ผ่านมามีส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะมีความสุขและพึงพอใจ เพราะได้ทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวและท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

¹ศราวุช ไกรวิธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดโล๊ะดาลัม เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ผลจากการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี และบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง
2. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในขณะมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางและได้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับธรรมชาติที่มีอยู่โดยไม่ทำลายหรือรบกวนธรรมชาติมากเกินไป
3. การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาครัฐนั้น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี จะมีการประสานงานกับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมก่อน และมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าและในส่วนของภาคเอกชน นักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรม ซึ่งจะเป็นการไปจัดกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง โดยบริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวขึ้นมาไว้บริการ
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้นมีหลายกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ เช่น การดำน้ำ การพายเรือแคนู การอาบแดด การเล่นน้ำ ว่ายน้ำ การปีนผา การเดินทางไกลศึกษาเส้นทางธรรมชาติ เป็นต้น
5. การติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จะดูจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เมื่อเสร็จสิ้นจากการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แล้วโดยการสังเกตและคว่ำมีข้อร้องเรียนติชมจากนักท่องเที่ยวหรือไม่

3. การอำนวยความสะดวก

การศึกษาคำอำนวยความสะดวกของวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว จะศึกษาในส่วนของทำให้บริการข้อมูลข่าวสาร การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางโดยศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การดำเนินงานในการอำนวยความสะดวก การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏ และการติดตามผลและประเมินผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การให้บริการข้อมูลข่าวสาร

การให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางให้กับนักท่องเที่ยวเป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและสามารถที่จะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ซึ่งแต่ละหน่วยงานจะมีสถานที่ที่ให้ความสะดวกในการติดต่อสอบถามข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีก็จะมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่หาดนพรัตน์ธาราและอ่าวไร่เล องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ มีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารที่ทำเทียบเรือโดยสาร – ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ (ทำเทียบเรือปากคลองจิหลาด) เป็นต้น

3.1.2 วัตถุประสงค์ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร มีวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกต้องเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการเข้ามาท่องเที่ยว โดยข้อมูลต่าง ๆ นั้นสามารถที่จะเอื้อต่อการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังที่ อารี เหล่าเส็น¹ นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี และ ศรีคำพร ฟุ่งเฟื่อง² ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทำเทียบเรือโดยสาร – ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันไว้สรุปได้ว่า เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูลต่าง ๆ เช่น ราคาที่พัก ค่าโดยสาร แหล่งท่องเที่ยว และการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น และต้องการให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลและบริการที่ถูกต้องในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่นี่

3.1.3 การดำเนินงานการให้บริการข้อมูลข่าวสาร การดำเนินงานในการให้บริการข่าวสารและข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวของแต่ละหน่วยงานจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่คล้ายคลึงกัน ดังที่ อารี เหล่าเส็น³ นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

¹อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ศรีคำพร ฟุ่งเฟื่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารทำเทียบเรือโดยสาร - ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3.1.3.1 การเตรียมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลด้านที่พัก ข้อมูลการคมนาคม เป็นต้น

3.1.3.2 การให้ข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาขอทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวโดยมีการแนะนำและแจกเอกสารข้อมูลที่นักท่องเที่ยวต้องการทราบ เช่น แผนที่แผ่นพับแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

การให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวจะขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ว่าต้องการจะทราบข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวในส่วนใดเพื่อจะได้สะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยว

3.1.4 การอำนวยความสะดวกการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏ การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การให้ข้อมูลที่ปักร้านอาหาร การคมนาคม ร้านค้าต่าง ๆ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยจะเป็นแบบให้คำแนะนำหรือให้เอกสารต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ แผนที่ เป็นต้น

3.1.5 การติดตามผลและประเมินผลการให้บริการข้อมูลข่าวสาร การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว การติดตามผลและประเมินผลจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการเอง ในการพิจารณาว่าข้อมูลที่ให้ไปนั้นถูกต้องตามความต้องการของนักท่องเที่ยวแล้วหรือยัง และดูจากนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจกับข้อมูลมากน้อยเพียงไหน ดังที่ อารี เหล่าเส็น¹ นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยภาพรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ที่ดีใช้ได้ เขกมีความรู้สึกดี เพราะได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง

การอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว นั้น มีความร่วมมือกันจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทำให้การดำเนินงานมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกในการมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง

¹อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 29 การให้บริการข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 30 การให้บริการข้อมูลข่าวสารของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา หมู่เกาะพีพี ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 31 การให้บริการข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 32 การให้บริการข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารท่าเทียบเรือโดยสาร - ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

3.2 การรักษาความปลอดภัย

การให้บริการในส่วนของการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง เป็นการอำนวยความสะดวกอย่างหนึ่งเพื่อให้เกิดความสงบสุขในแหล่งท่องเที่ยวและเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนในความปลอดภัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัย หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยวและอำเภอเมืองกระบี่ ซึ่งได้มีการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวโดยมีการจัดทำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่อ่าวพระนาง และเกาะพีพีคอน

3.2.2 วัตถุประสงค์ในการรักษาความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสงบสุขและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ จำสิปตำรวจโรม รัตนกานัน¹ ตำรวจท่องเที่ยวประจำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกมั่นใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวว่ามีความปลอดภัยกับชีวิตและทรัพย์สิน

3.2.3 การดำเนินการในการรักษาความปลอดภัย การดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัย มีการปฏิบัติงานที่เป็นตามขั้นตอนของการให้ความปลอดภัยและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ดังที่ จำสิปตำรวจโรม รัตนกานัน² ตำรวจท่องเที่ยวประจำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะออกตรวจพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ตลอด โดยเฉพาะในช่วงฤดูกลางท่องเที่ยว เพราะมีนักท่องเที่ยวมากโดยมีการพลัดเปลี่ยนเป็นเวรกันออกดูและในกรณีที่เกิดปัญหาต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น ทรัพย์สินสูญหาย ถูกขโมย โทษเลาะวิวาท เป็นต้น ก็จะมีการเข้าไปไกล่เกลี่ยแก้ปัญหาและรับแจ้งความและถ้าเกิดเป็นคดีอาญาก็จะส่งเรื่องไปยังสถานีตำรวจจังหวัดกระบี่

¹จำสิปตำรวจโรม รัตนกานัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี เลขที่ 58/25 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²จำสิปตำรวจโรม รัตนกานัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี เลขที่ 58/25 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3.2.4 การอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัยที่ปรากฏ มีการรักษาความปลอดภัยโดยมีการออกตรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เมื่อมีเรื่องเดือดร้อน เช่น ทรัพย์สินสูญหาย ถูกขโมย โทษเลาะวิวาท เป็นต้น โดยจะมีการใกล้เคียง และรับแจ้งความ

3.2.5 การติดตามผลและประเมินผลในการรักษาความปลอดภัย ในการดำเนินงาน จะมีการติดตามผลและประเมินผลโดยจะมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ ดังที่ จำสิป ตำรวจโรม รัตนกานน์¹ ตำรวจท่องเที่ยวประจำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในแต่ละวันจะมีการลงรายงานในบันทึกประจำวัน พอครบเดือนก็จะจัดทำเป็นรายงานผลประจำเดือนส่งไปที่สำนักงานตำรวจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เพราะจังหวัดกระบี่ยังไม่มีสำนักงานตำรวจท่องเที่ยวประจำจังหวัด และจะมีการตรวจงานโดยมีสารวัตร ผู้กำกับ ผู้การ เดือนละครั้ง หรือ 2-3 เดือนต่อครั้ง

ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่ามีนักท่องเที่ยวมากทางอำเภอเมืองกระบี่ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัยด้วยอีกทางหนึ่ง บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อ่าวนาง และเกาะพีพี ดังที่ เมียน ชุกลิ้น² ปลัดอำเภอเมืองกระบี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า อำเภอเมืองกระบี่และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจเกาะพีพี และอ่าวนางในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคม เป็นประจำทุกปีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในเรื่องของความปลอดภัยในขณะมาท่องเที่ยว

การอำนวยความสะดวกในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว นั้น มีการให้บริการตลอดเวลาโดยมีการออกตรวจความสงบในแต่ละพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางและในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคมก็ได้มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจเข้ามาดูแลเพิ่มอีกด้วยทางหนึ่ง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

¹จำสิปตำรวจโรม รัตนกานน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี เลขที่ 58/25 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²เมียน ชุกลิ้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ที่ว่าการอำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 33 สำนักงานชั่วคราว ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกะพีพี ตำบล
อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

3.3 การรักษาพยาบาล

การอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลแก่นักท่องเที่ยวเป็นการช่วยเหลือในกรณีที่นักท่องเที่ยวป่วยไม่สบายหรือเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ในขณะที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลแก่นักท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านช่องพลี โรงพยาบาลเกาะพีพี และร้านขายยาทั่วไปในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

3.3.2 วัตถุประสงค์ในการรักษาพยาบาล การอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลแก่นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาพยาบาลแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ พนิตนันท์ หนูชัยปลอด¹ พยาบาลวิชาชีพ 5 โรงพยาบาลเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการรักษาพยาบาล

¹พนิตนันท์ หนูชัยปลอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลเกาะพีพี หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ป่วยหายจากการเจ็บป่วยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการป่วยไข้หรือจากการเกิดอุบัติเหตุ

3.3.3 การดำเนินงานในการรักษาพยาบาล การอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาล มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนของการรักษาพยาบาล ซึ่งจะขึ้นอยู่กับอาการและสาเหตุของการเจ็บป่วย ดังที่ สุภาพร ทับไทร¹ พยาบาลวิชาชีพ 3 โรงพยาบาลเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ป่วยส่วนใหญ่จะเป็นไข้ไม่สบายและประสบอุบัติเหตุในขณะท่องเที่ยว ซึ่งจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

3.3.3.1 เมื่อมีนักท่องเที่ยวที่ป่วยเข้ามารับการรักษาก็จะมีการซักประวัติผู้ป่วยและให้หมอตรวจดูอาการ แต่ถ้าในกรณีที่เป็นอุบัติเหตุฉุกเฉินก็จะให้หมอตรวจดูอาการก่อน

3.3.3.2 เมื่อตรวจดูอาการแล้ว หมอจะออกใบสั่งยา และรอรับยาได้เลย ส่วนในกรณีอุบัติเหตุ อาจจะมีการทำแผลหรือนอนพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล แต่ถ้าเป็นอุบัติเหตุร้ายแรงมากก็อาจมีการส่งตัวผู้ป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลกระบี่

3.3.4 การอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลที่ปรากฏ มีการรักษาพยาบาลนักท่องเที่ยวที่ป่วยไม่สบายหรือประสบอุบัติเหตุจากการท่องเที่ยว โดยมีการตรวจรักษาตามอาการและให้ยาไว้รับประทาน หรือถ้าเป็นร้านขายยาทั่วไป นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้ไปซื้อยารับประทานจากเภสัชกร ซึ่งจะเป็นอาการป่วยเล็กน้อย เช่น ไม่สบายเป็นหวัด ปวดเมื่อย เป็นต้น

3.3.5 การติดตามผลและประเมินผลในการรักษาพยาบาล การติดตามผลและประเมินผลในการอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาล จะดูจากการรักษาและอาการของผู้ป่วยที่มารับการรักษา ดังที่ พนิดนันท์ หนูชัยปลอด² พยาบาลวิชาชีพ 3 โรงพยาบาลเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการติดตามผลและประเมินผลของการดำเนินงานก็จะเป็นไปตามขั้นตอนของหน่วยงานราชการ ซึ่งที่ผ่านมาก็อยู่ในเกณฑ์ดีในส่วนของผู้ป่วยที่มารับการรักษา ส่วนใหญ่เมื่อทำการรักษาอย่างถูกวิธีและต่อเนื่องก็จะหายป่วยหรืออาการดีขึ้นตามลำดับ

¹สุภาพร ทับไทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลเกาะพีพี หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²พนิดนันท์ หนูชัยปลอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลเกาะพีพี หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

การอำนวยความสะดวกในการรักษาพยาบาลแก่นักท่องเที่ยวที่ป่วยไม่สบายหรือประสบอุบัติเหตุที่ตำบลอ่าวนาง จะมีสถานพยาบาลให้บริการ ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านช่องพลี โรงพยาบาลเกาะพีพี มีการรักษาพยาบาลตามอาการและสาเหตุของการป่วย นอกจากนี้ยังมีร้านขายยาทั่วไปคอยให้บริการไว้ด้วย ซึ่งจะเป็นการเจ็บป่วยที่มีอาการไม่มากนัก เช่น ไข้หวัด ปวดเมื่อย เป็นต้น



ภาพประกอบ 34 ห้องปฏิบัติการชั่วคราว โรงพยาบาลเกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในการอำนวยความสะดวกที่ตำบลอ่าวนาง มีการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร ด้านการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการอำนวยความสะดวกการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ การอำนวยความสะดวกการรักษาความปลอดภัย ได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยว และอำเภอเมืองกระบี่ และการอำนวยความสะดวกการรักษาพยาบาล ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านช่องพลี โรงพยาบาลเกาะพีพี และร้านขายยาทั่วไปบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

2. วัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการที่ประทับใจและดีต่อนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นส่วนที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวไว้วางใจในการมาท่องเที่ยว ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

3. การดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกจะต้องอาศัยความร่วมมือต่าง ๆ จากหน่วยงานหลัก และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยมีขั้นตอนตามแต่ละด้าน ได้แก่ การให้บริการข่าวสารข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล

4. การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏ ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง และการรักษาพยาบาลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นโรคและเกิดจากอุบัติเหตุ

5. การติดตามผลและประเมินผลการอำนวยความสะดวก จะขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งที่ผ่านมาการปฏิบัติงานมีผลการดำเนินงานที่ดี สามารถอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีและทั่วถึง

4. การกำหนดกฎระเบียบ

ข้อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตำบลอ่าวนาง เป็นวิธีการของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะศึกษาจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบ วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบ การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อกำหนดกฎระเบียบ การติดตามผลและประเมินผลการกำหนดกฎระเบียบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบ

หน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง

4.2 วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบ

การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม ดังที่ อุเทน สิริภูวค¹ เจ้าพนักงานป่าไม้ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางก็เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและก็ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วย

4.3 การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบ

การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง สามารถศึกษาได้จากอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้ดังต่อไปนี้

4.3.1 การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี ซึ่ง อุเทน สิริภูวค² เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในพื้นที่ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพีดูแลนั้นต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยมีการออกคำสั่งเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นในพื้นที่หรือมีหนังสือออกคำสั่งมาเพื่อป้องกัน โดยจะดูจากแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น ที่เกาะลิบลิ้นเกิดความเสียหายแล้วจึงได้มีการออกคำสั่งป้องกันออกมา เพราะมีลักษณะการเกิดความเสียหายใกล้เคียงกัน เช่น การออกคำสั่งห้ามใช้เรือท้องกระจกเพราะจะทำลายปะการัง เป็นต้น

¹อุเทน สิริภูวค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²อุเทน สิริภูวค เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

4.3.2 การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ซึ่ง วิเชษฐ์ ขวัญข้าว¹ นักบริหารระดับ 5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลดูแลนั้นมีทั้งที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดขึ้นมาเอง เช่น การจอดรถ สถานที่จำหน่ายสินค้า เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีกฎหมายรองรับและในส่วนของกฎที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสภาพและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2546 เช่น การสร้างอาคารที่พักต่าง ๆ ทั้งในเชิงพาณิชย์และส่วนบุคคล เป็นต้น ซึ่งในส่วนของข้อกำหนดกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นมาเองนั้นจะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างชาวบ้านในพื้นที่และคณะกรรมการขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ดังที่หทัยทิพย์ วิไลรัตน์² เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้

4.3.2.1 มีการประชุมชาวบ้านร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีการปรึกษาร่วมกันในส่วนของการกำหนดกฎระเบียบที่ต้องการจะใช้

4.3.2.2 มีการประชุมผ่านความเห็นชอบของสภา ซึ่งจะมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาประชุมกันครบ

4.3.2.3 เมื่อสภามีมติเห็นชอบจึงสามารถนำมาใช้ได้

4.4 ข้อกำหนดกฎระเบียบ

ข้อกำหนดกฎระเบียบที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นข้อกำหนดกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการให้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ไม่ได้รับการอนุญาตโดยนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการในพื้นที่จะต้องยึดถือปฏิบัติ ซึ่งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตำบลอ่าวนางนั้น เนื่องจากมีจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะเป็นการรบกวนธรรมชาติในพื้นที่มากทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จึงได้ออก

¹วิเชษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ข้อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบุกรุกหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ดังตัวอย่างข้อกำหนดกฎระเบียบต่อไปนี้

ตาราง 3 ข้อห้ามและบทกำหนดโทษในเขตอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

ลำดับที่	ข้อความ	บทกำหนดโทษ	
		ปรับ/บาท	จำคุก/ปี
1.	เก็บหิน	500 – 20,000	5 - 20
2.	เก็บพันธุ์ไม้ กว้างไม้ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้	500	5 - 20
3.	ขีดเขียนในที่ต่าง ๆ	500	5 - 20
4.	นำอาวุธเข้าไป	500	5 - 20
5.	ล่าสัตว์	500 – 20,000	5 - 20
6.	ยิงปืน จุดประทัด จุดวัตถุระเบิด	500	5 - 20
7.	ส่งเสียงอื้อฉาว	500	5 - 20
8.	ทิ้งขยะ	500	5 - 20
9.	ทำลายป้ายต่าง ๆ	500	5 - 20
10.	ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของเจ้าหน้าที่	1,000	5 - 20

นอกจากนี้ในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางประเภท ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายกับทรัพยากรธรรมชาติ จึงได้มีการออกข้อกำหนดกฎระเบียบไว้เพื่อป้องกันซึ่งจะเป็นพื้นที่บริเวณหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี อ่าวนาง อ่าวไร่เล เกาะพีพี ซึ่งจะมีพื้นที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี คูแลร์บผิชอบ ดังที่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวถึงเรื่องห้ามมิให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภทไว้ดังต่อไปนี้

1. เรือลากรุ่ม
2. เรือลากกล้วย (BANANA BOAT)
3. เรือนำเที่ยวแบบท้องกระจก
4. เรือนำเที่ยวแบบมีตระแกรงเหล็กยื่นลงไปใต้ท้องเรือ
5. การดำน้ำแบบ SEA WALKER

6. การดำน้ำแบบใช้เครื่องอัดอากาศอยู่ด้านบนและต่อสายท่ออากาศเพื่อให้ผู้ที่ดำน้ำอยู่ด้านล่างใช้อากาศในการหายใจ
7. การดำน้ำหรือดำผิวน้ำเพื่อยิงปลา
8. จักรยานน้ำ
9. การจัดปาร์ตี้ (FULL MOON) บริเวณชายหาดหรือที่สาธารณะอันเป็นการรบกวนหรือก่อความรำคาญแก่ประชาชนหรือนักท่องเที่ยว หรือเป็นกิจกรรมที่ขัดต่อความสงบสุขเรียบร้อยของบ้านเมืองและขัดกับศีลธรรมอันดี¹

ข้อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ส่วนใหญ่จะเป็นข้อกำหนดที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม เช่น การจอดรถโดยมีการกำหนดจุดจอดรถจักรยานยนต์ รถยนต์ และรถโดยสาร ให้เป็นระเบียบไม่ให้เกิดบังธรรมชาติรอบ ๆ เป็นต้น ดังที่ ปรานี บุตรแขก² เจ้าหน้าที่รัฐการ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า มีข้อกำหนดกฎระเบียบหลาย ๆ อย่างที่ส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นระเบียบและสวยงาม โดยมุ่งเน้นที่การจัดระเบียบบริเวณหน้าหาดอ่าวพระนาง เช่น การจอดรถต่าง ๆ การค้าขายหาบเร่หรือแผงลอย การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูล เป็นต้น

ข้อกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางในปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบให้แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมทางด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนางให้ยั่งยืนต่อไป โดยทางหน่วยงานที่รับผิดชอบ ทั้งอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางได้มีการจัดทำป้ายต่าง ๆ เพื่อเป็นสื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการต่างๆ ได้รับทราบข้อมูลของข้อกำหนดกฎระเบียบตามจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง เช่น หาดนพรัตน์ธารา อ่าวนาง อ่าวไร่เล เป็นต้น

¹อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี. ประกาศอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เรื่องห้ามมิให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภท. 2545. หน้า 1.

²ปรานี บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

4.5 การติดตามผลและประเมินผลการกำหนดกฎระเบียบ

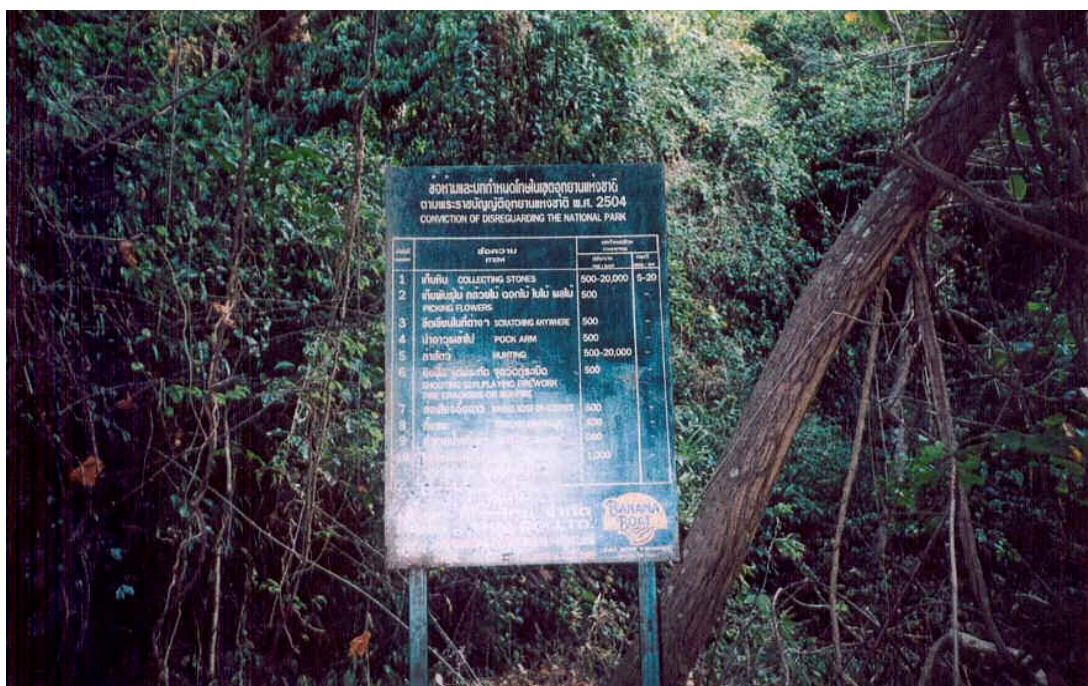
การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการไว้เป็นข้อปฏิบัติ นั้น มีการติดตามผลและประเมินผลจากจำนวนผู้ละเมิดต่อกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ดังที่ อุเทน สิริภูวดล¹ เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การติดตามผลและประเมินผลเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพีจะเป็นผู้ตรวจและดูแล ซึ่งในปีที่ผ่านมาถือว่าดีขึ้นยังไม่พบผู้กระทำความผิด ซึ่งสอดคล้องกับที่ หทัยทิพย์ วิไลรัตน์² เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การติดตามผลและประเมินผลจะเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางเป็นผู้ดูแล ซึ่งที่ผ่านมาก็อยู่ในเกณฑ์ดี นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎระเบียบที่ได้วางไว้ ทำให้ภูมิทัศน์โดยรวมของอ่าวนางดูเป็นระเบียบและสวยงามมากขึ้น

¹อุเทน สิริภูวดล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 35 ข้อกำหนดคกฏระเบียบที่เป็นประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ บริเวณ
หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่
16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 36 ข้อกำหนดคกฏระเบียบที่เป็นข้อห้ามและบทกำหนดโทษในเขตอุทยาน
แห่งชาติบริเวณอ่าวไร่เล ตำบลอ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่
5 มีนาคม พ.ศ. 2547)

ผลจากการศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในการกำหนดกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง
2. วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม สอดคล้องกับการท่องเที่ยวที่เจริญเติบโตขึ้นทุกปี
3. การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จะยึดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จะยึดตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2546 และมีบางส่วนที่กำหนดขึ้นตามความเหมาะสมโดยจะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และชาวบ้านตำบลอ่าวนาง
4. ข้อกำหนดกฎระเบียบที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ส่วนใหญ่จะเป็นข้อกำหนดที่เป็นข้อห้ามมิให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและจัดระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้สวยงาม เช่น การกำหนดจุดจอดรถ จุดที่ขายของ เป็นต้น
5. การติดตามผลและประเมินผลการกำหนดกฎระเบียบ เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางเป็นผู้ดูแลในการติดตามผลและประเมินผล โดยที่ผ่านมามีการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดี นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้กำหนดขึ้นมา

5. การดูแลรักษาความสะอาด

การดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตำบลอ่าวนางเป็นวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความสะอาดและสวยงาม อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ในสภาพเดิมตามธรรมชาติให้มากที่สุด ซึ่งจะศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความสะอาด วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาด การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาด วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาด การติดตามผลและประเมินผลการดูแลรักษาความสะอาด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความสะอาด

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ซึ่งทั้งสองหน่วยงานได้มีการแบ่งพื้นที่ในการรับผิดชอบดูแลรักษาความ

สะอาด โดยอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีก็จะดูแลบริเวณพื้นที่ทั้งหมดที่เป็นเขตของอุทยาน โดยยกเว้นที่เกาะพีพีดอน ซึ่งจะมีบริเวณที่ไม่ได้อยู่ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ดังที่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี¹ ได้กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานในส่วนเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่เกาะพีพีดอนไว้สรุปได้ว่า เกาะพีพีดอนมีเนื้อที่ประมาณ 5,598 ไร่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ พพ.3 (เกาะไม้ไผ่) มีเนื้อที่ที่กันออกก่อนประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2526 ประมาณ 1,406 ไร่ ยังคงเหลือพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ประมาณ 4,192 ไร่ พื้นที่ที่กันออกเป็นพื้นที่บริเวณอ่าวตันไทร และอ่าวโล๊ะบาเกา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของสถานที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวบ้านเรือนราษฎร และเป็นที่ตั้งของหน่วยงานทางราชการที่ให้บริการด้านสาธารณสุขปโภค เป็นต้น ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางมีพื้นที่ในการรับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดบริเวณหมู่ 1 ถึงหมู่ 6 ยกเว้นบริเวณที่ตั้งสำนักงานอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และบริเวณรอบ ๆ และในส่วนพื้นที่ที่กันออกจากอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้แก่ อ่าวตันไทร และอ่าวโล๊ะบาเกา เกาะพีพีดอน

5.2 วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาด

การดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาด สวยงาม และเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว ดังที่ อารี เหล่าเส็น² นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลรักษาความสะอาดมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม สะอาด และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้อง

¹อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี. รายงานประจำปี 2546 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2546. หน้า 28.

²อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

กับ หทัยทิพย์ วิไลรัตน์¹ เจ้าหน้าที่ธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางนั้น ก็เพื่อให้เกิดความสะอาด สวยงาม และถูกต้องตามหลักสุขลักษณะ อีกทั้งยังเป็นหน้าเป็นตาแก่ท้องถิ่น

5.3 การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาด

การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง สามารถศึกษาได้จากอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 การดำเนินงานการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางในส่วนของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีรับผิดชอบดูแลคือพื้นที่บริเวณที่เป็นเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี โดยเฉพาะในจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาก ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา และอ่าวมาหยา เกาะพีพีเล จะมีการดูแลมากเป็นพิเศษ เพราะมีปริมาณขยะเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ดังที่ อารี เหล่าเส็น² นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณหาดนพรัตน์ธาราจะมีพนักงานทำความสะอาด 5 คน โดยจะมีการแบ่งหน้าที่กันทำตามหน้าที่ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้

5.3.1.1 ในตอนเช้าเวลา 08.00 นาฬิกา พนักงานเช้าแถว มีการแจกจ่ายงานที่อาจจะเพิ่มเติมขึ้นมา จากนั้นจึงเริ่มปฏิบัติงาน

5.3.1.2 การทำความสะอาด จะเก็บกวาดทำความสะอาดไปตลอดทั้งวัน จนถึงเวลา 16.00 นาฬิกา โดยขยะที่เก็บได้จะเก็บใส่ถุงดำไว้ และประมาณ 2 – 3 วัน จะขนใส่รถแล้วนำไปทิ้งที่กำจัดขยะของเทศบาล

¹หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 37 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด หาดคนพริตต์นัธรา ตำบล
อ่าวนาง อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 38 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดอ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง
อำเภอมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

การดำเนินงานดูแลรักษาความสะอาดที่อ่าวมาหยาเกาะพีพีเลนั้นก็เป็นอีกจุดหนึ่งที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมากทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จึงจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยและความสะอาดของอ่าวมาหยา ดังที่ 'ไชยยันต์ ไชยคำ'¹⁴ เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการดำเนินงานจะมีเจ้าหน้าที่ชุดละ 8 คน ผลัดเปลี่ยนกันมาดูแลโดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

5.3.1.1 เวลาประมาณ 06.00 นาฬิกา จะมีการเก็บขยะก่อนที่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามา โดยจะเก็บกวาดที่บริเวณชายหาดทั้งหมด

5.3.1.2 ในช่วงเย็น เวลาประมาณ 16.00 – 17.00 นาฬิกา ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับออกไปทั้งหมดแล้วก็จะมีการเก็บกวาดขยะกันอีกครั้ง ส่วนขยะที่เก็บได้จะมีการเก็บใส่ถุงดำไว้ ซึ่งทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จะจัดเรือมารับขยะอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ทุกวันจันทร์ในตอนเช้า

การดูแลรักษาความสะอาด นอกจากมีการดำเนินงานอยู่เป็นประจำทุกวันแล้ว ยังมีโครงการที่ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา ได้จัดทำขึ้นมาเพื่อเป็นการทำความสะอาดก่อนฤดูกาลท่องเที่ยวและหลังฤดูกาลท่องเที่ยวคือ โครงการนำขยะคืนสู่ฝั่ง (อ่าวมาหยา)

¹⁴ไชยยันต์ ไชยคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวมาหยาเกาะพีพีเล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 39 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด อ่าวโล๊ะดาลัม
เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)



ภาพประกอบ 40 การเก็บขยะใส่รถเข็นเพื่อนำไปขึ้นเรือขนขยะ ที่เกาะพีพีดอน ตำบล
อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

5.3.2 การดำเนินงานดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

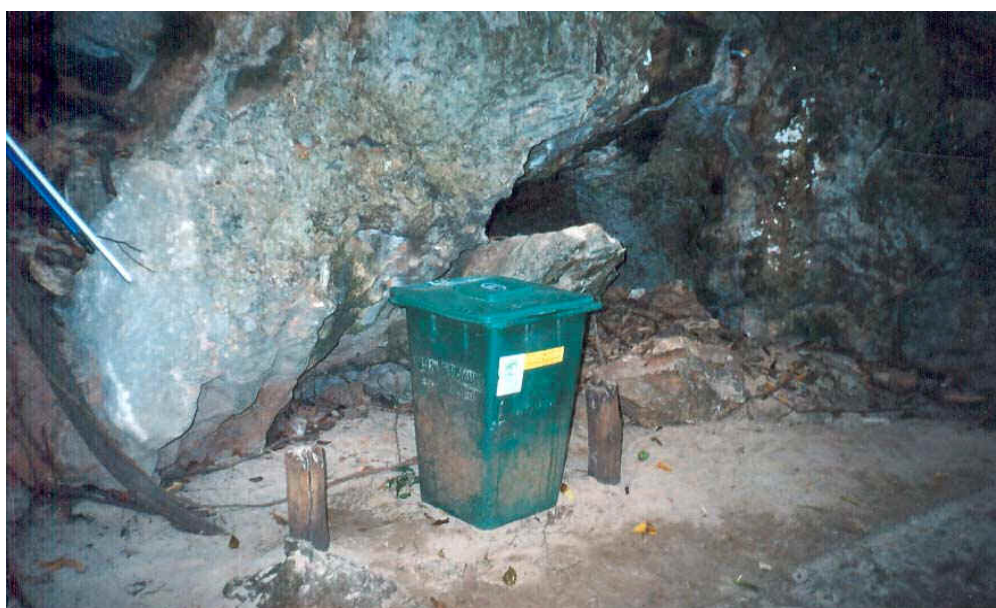
ที่ตำบลอ่าวนาง ในส่วนที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางรับผิดชอบดูแลนั้น ได้มีการดูแลทำความสะอาดเป็นประจำทุกวัน ซึ่งในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์วันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ และช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวจะมีการดูแลมากขึ้นเป็นพิเศษ ดังที่ วิเชษฐ์ ขวัญข้าว¹ นักบริหารระดับ 5 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า พื้นที่ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางดูแลรับผิดชอบในการรักษาความสะอาดมี 2 ส่วนคือ แหล่งท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนาง หมู่ 1 ถึงหมู่ 6 และหมู่ 7 บนเกาะพีพีดอน มีพนักงานทำความสะอาดที่ตำบลอ่าวนาง จำนวน 10 คน ส่วนที่เกาะพีพีดอนจะเป็นการว่าจ้างบริษัทของเอกชนเป็นผู้ดูแล โดยขั้นตอนในการดำเนินการดูแลรักษาความสะอาดจะเริ่มขึ้นในตอนเช้าจะมีรถเก็บขยะออกไปเก็บขยะโดยเริ่มเก็บที่หาดอ่าวนางก่อน เพราะมีขยะเป็นจำนวนมากจากนั้นจึงเข้าไปเก็บในชุมชน ส่วนที่เกาะพีพีดอนบริษัทที่ได้รับการว่าจ้าง ก็ได้มีการจัดเก็บขยะที่เกาะพีพีดอนในช่วงเวลาประมาณ 22.00 – 24.00 นาฬิกา จะออกเก็บขยะที่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และชาวบ้านที่เก็บใส่ถุงดำไว้ใส่รถจักรยานยนต์พ่วงข้างขนขยะไปขึ้นเรือที่เตรียมไว้จากนั้นก็ออกเดินทางสู่ท่าเรือเจ้าฟ้าเพื่อขนขยะขึ้นรถเก็บขยะนำไปกำจัดที่ทิ้งขยะของเทศบาลในส่วนของถังขยะก็ได้มีการจัดเตรียมไว้ทุกจุดของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในจุดที่มีนักท่องเที่ยวมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ² ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกัน สรุปได้ว่า การจัดการขยะมูลฝอยในตำบลอ่าวนางที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางซึ่งมีรถเก็บขยะมูลฝอย จำนวน 1 คัน ความจุ 12 ลูกบาศก์เมตร โดยจะทำการเก็บขยะในบริเวณหมู่ 1 ถึงหมู่ 6 ในตำบลอ่าวนาง วันละ 1 ครั้ง โดยประชาชนในตำบลอ่าวนาง จะเสียค่าบริการเก็บขยะเดือนละ 30 บาท ตามจุดต่าง ๆ ในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หาดนพรัตน์ธารา และหาดอ่าวนาง จะมีถังรองรับมูลฝอยที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดไว้ซึ่งมีอยู่จำนวน 90 ถัง ขนาด 120 ลิตร และ 240 ลิตร สิ้นเงินใช้สำหรับทิ้งขยะเปียก สีเหลืองสำหรับทิ้งขยะแห้ง สำหรับขยะที่มาจากอ่าวไร่เลจะมีเรือลำเลียงขยะมารวบรวมที่คลองแห้ง (คลองยิงเสือ) เพื่อให้รถ

¹วิเชษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดศรีสะเกษ. โครงการเรียนรู้ร่วมกันสรรค์สร้างชุมชนภาคใต้ กลุ่มที่ 3 พื้นที่ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. 2542. หน้า 152.

เก็บขนมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางมาเก็บ โดยขยะบางชนิด เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้วจะมีชาวบ้านมาแยกเพื่อนำไปจำหน่ายต่อไป สำหรับขยะที่มาจากเกาะพีพีจะมีเรือลำเลียง มารวบรวมที่ทำเรือเจ้าฟ้า เพื่อให้รถเก็บขนขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองกระบี่เก็บและจัดการขยะ ทั้งหมดในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งในส่วนของตำบลอ่าวนางจะถูกนำไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย โดยวิธีฝังกลบของเทศบาลเมืองกระบี่ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของตำบลไสไทยและตำบลทับปrik อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ มีเนื้อที่ จำนวน 256 ไร่ เริ่มดำเนินการปรับสภาพเป็นที่ทิ้งขยะแบบ ฝังกลบในปี พ.ศ. 2541 โดยมีบ่อสำหรับทิ้งขยะ จำนวน 6 บ่อ

นอกจากนี้ หทัยทิพย์ วิไลรัตน์¹ เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึงการดำเนินงานการดูแลรักษาความสะอาดในส่วนของโครงการต่าง ๆ ไว้สรุปได้ว่า นอกจากการดูแลรักษาความสะอาดอยู่เป็นประจำแล้ว ในส่วนของโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการดูแลรักษาความสะอาดนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางก็ได้สนับสนุนและร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย เช่น โครงการคืนขยะสู่ฝั่ง (อ่าวมาหยา) โครงการเก็บขยะที่เกาะพีพีดอน โครงการเก็บขยะใต้ทะเล เป็นต้น โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เป็นต้น



ภาพประกอบ 41 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอ่าวไร่เล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547)

¹หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.



ภาพประกอบ 42 การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด อ่าวมาหยา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ (ถ่ายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547)

5.4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาด

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่ตำบลอ่าวนาง ได้แก่ ถังขยะ ถูดำ ไม้กวาด ที่โกยขยะ และคราด ดังที่ อารี เหล่าเส้น¹ นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และ ปราณิ บุตรแขก² เจ้าหน้าที่ธุรการองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึงในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้แก่ ถังขยะ ไม้กวาด คราด ถูดำ รถเข็นขยะ นอกจากนี้

¹อารี เหล่าเส้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ปราณี บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ยังมียานพาหนะที่ใช้ในการบรรทุกเก็บขยะไปทิ้ง ได้แก่ รถขนขยะ รถจักรยานยนต์พ่วงข้างขนขยะ และเรือขนขยะ

5.5 การติดตามผลและประเมินผลการดูแลรักษาความสะอาด

การติดตามผลและประเมินผลการดูแลรักษาความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติตำบลอ่าวนาง อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้มีการติดตามผลและประเมินผล ซึ่งการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเพราะสามารถกำจัดขยะได้มากในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว ดังที่ อารี เหล่าเส็น¹ นักวิชาการส่งเสริมและเผยแพร่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และ ไชยยันต์ ไชยคำ² เจ้าหน้าที่หน่วยพิทักษ์ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวถึงการติดตามผลและประเมินผลการดูแลรักษาความสะอาดของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การติดตามผลจะมีหัวหน้าและผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี มาตรวจการดำเนินงาน ซึ่งการประเมินผลออกมาอยู่ในขั้นที่ดีมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกันดีในการทิ้งขยะให้ถูกที่และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติรอบ ๆ แหล่งท่องเที่ยว เช่น ไม่ขีดเขียนลงบนต้นไม้หรือก้อนหินขนาดใหญ่ เป็นต้น ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางก็มีการติดตามผลและประเมินผล ดังที่ หทัยทิพย์ วิไลรัตน์³ เจ้าหน้าที่ธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวถึงการติดตามผลและประเมินผล การดูแลรักษาความสะอาดขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางไว้สรุปได้ว่าการติดตามผล นายกองการบริหารส่วนตำบลอ่าวนางและปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จะเป็นผู้ติดตามผลและมีการประเมินผล ซึ่งผลการดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาดอยู่ใน

¹อารี เหล่าเส็น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²ไชยยันต์ ไชยคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวมาหยาเกาะพีพีเล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ขั้นที่ได้นำพอใจแต่ยังมีบางจุดที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เช่น รถขนขยะมีปัญหา เรื่องขนขยะบรรทุกขยะไม่เพียงพอ เป็นต้น

ผลจากการศึกษาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในการดูแลรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความสะอาด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง
2. วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาดเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความสะอาดและสวยงาม สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป
3. การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาด จะมีการแบ่งพื้นที่กันดูแลรับผิดชอบระหว่างอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีและองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง โดยมีการจัดเก็บทำความสะอาดรอบ ๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว และถ้าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกาะพีพี อ่าวไร่เล จะมีการจัดเก็บขยะใส่เรือ แล้วขนนำมาทิ้งที่กำจัดขยะของเทศบาลด้วยกันกับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในบริเวณพื้นที่หมู่ 1 ถึงหมู่ 6 ของตำบลอ่าวนาง
4. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาด ได้แก่ ไม้กวาด ที่โกยขยะ ถูดำ ถังขยะ คราด รถเข็นขยะ รถบรรทุกขยะ รถจักรยานยนต์พ่วงข้างบรรทุกขยะ และเรือบรรทุกขยะ
5. การติดตามผลและประเมินผลในการดูแลรักษาความสะอาด เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีและองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการติดตามผลและประเมินผลซึ่งที่ผ่านมาการดำเนินงานจัดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีสามารถกำจัดขยะได้ในแต่ละวัน แต่จะมีอุปสรรคบ้างในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว เนื่องจากมีปริมาณขยะมากทำให้มีการจัดเก็บขยะไม่ทันบ้างในบางวัน

ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้ส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ผลกระทบด้านที่สำคัญ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลจากการศึกษาผลกระทบแต่ละด้าน ปรากฏรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ทำให้เกิดผลกระทบต่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น เพราะปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางกันเป็นจำนวนมากในแต่ละปี ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ถูกรบกวนให้น้อยที่สุด และให้เอื้อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวให้มากที่สุด ปัญหาอันเกิดจากการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการบุกรุกป่าไม้ ปัญหาปะการังถูกทำลาย เป็นต้น ทำให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น โดยจะเป็นการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านในท้องถิ่นเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ยังยืนและเอื้อต่อการท่องเที่ยวต่อไป โดยได้มีการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น การกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เหมาะสมและไม่เป็นการทำลายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ยกย่องหิน ปะการัง และพันธุ์พืชต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ดังที่ เอกจันทร์ เหลืองอ่อน¹ เจ้าหน้าที่ฝ่ายอนุญาตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ทางอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา - หมู่เกาะพีพี ได้มีการป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยได้มีการออกบทกำหนดโทษต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนและทำลายธรรมชาติ โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

¹เอกจันทร์ เหลืองอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

จากหน่วยงานทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและชาวบ้านในท้องถิ่น และ หมู่สา คมขำ¹ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านนาดีน ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางมีความผูกพันกับธรรมชาติมานาน เมื่อธรรมชาติบางส่วนถูกรบกวนจากนักท่องเที่ยวได้มีการร่วมมือกันช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นกันมากขึ้น โดยมีการออกสำรวจดูแลทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นกันมากขึ้น โดยมีการออกสำรวจดูแลทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง อีกทั้งยังให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเมื่อหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนมีโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ บัญชา แขวงหลี² ชาวบ้านหมู่ 4 บ้านนาดีน ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างมาก โดยมีการดูแลธรรมชาติในท้องถิ่นอยู่ตลอดเวลา เช่น ไม้บุงรุกพื้นที่ป่าสงวน ไม้เก็บปะการังในทะเล เป็นต้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านตำบลอ่าวนาง เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก จึงได้ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้ยั่งยืนต่อไป

1.2 ผลกระทบต่อการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ทำให้เกิดผลกระทบต่อ การป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น จากการที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางกันเป็นจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทางด้านมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการมีขยะเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น ทำให้หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการป้องกันไม่ให้เกิดภาวะมลพิษเพิ่มขึ้น ได้มีการดูแลรักษาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว เพราะเป็นช่วงที่จะมีปริมาณขยะเยอะมากในแต่ละวัน นอกจากนี้ทางหน่วยงานของภาครัฐได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด เช่น โครงการเก็บขยะคืนสู่ฝั่ง โครงการทำความสะอาดแหล่งท่องเที่ยวหลังฤดูกาลท่องเที่ยว เป็นต้น โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและ

¹ หมู่สา คมขำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

² บัญชา แขวงหลี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์กลางชุมชนหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยวบ้านนาดีน หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ชาวบ้านในท้องถิ่น ส่วนการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียนั้นผู้ประกอบการด้านที่พักต่าง ๆ ก็ได้มีการจัดตั้งระบบการบำบัดน้ำเสียในบริเวณที่พัก ดังที่ ปรากฏ บุตรแขก¹ เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การป้องกันและและกำจัดมลภาวะที่ตำบลอ่าวนางนั้น ได้มีประสานงานและร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านในท้องถิ่นเป็นอย่างดี เพื่อให้ท้องถิ่นมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม และเอื้อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว โดยมีการจัดโครงการต่าง ๆ ในการรักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ประชาชนในท้องถิ่นก็มีส่วนสำคัญในการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น ดังที่ รัชณี คำดี² ชาวบ้านหมู่ 2 บ้านอ่าวนาง และ จ๊ะมุก ควรไฉ้³ ชาวบ้านหมู่ 7 บ้านเกาะพีพี ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางมีการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น โดยการทำมาความสะอาดบริเวณที่พักอาศัยและบริเวณใกล้เคียงอยู่เป็นประจำ และให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนเป็นอย่างดี เมื่อมีการจัดโครงการทำความสะอาดต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านตำบลอ่าวนางเห็นความสำคัญของการป้องกันและกำจัดมลภาวะของตำบลอ่าวนาง เพราะจะทำให้ตำบลอ่าวนางมีความสะอาดและสวยงาม ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหามลภาวะทางสิ่งแวดล้อมเป็นพิษได้อีกด้วย

ผลจากการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น โดยหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านในท้องถิ่นได้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นกันมากขึ้น เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืนและเอื้อต่อการท่องเที่ยวต่อไป

¹ปรากฏ บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชด เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²รัชณี คำดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชด เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 51 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

³จ๊ะมุก ควรไฉ้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชด เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

2. ผลกระทบต่อการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น โดยหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชนและชาวบ้านในท้องถิ่น ได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะต่าง ๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหามีขยะเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามมากขึ้น

2. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางได้ส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ผลกระทบต่ออาชีพ

ชาวบ้านตำบลอ่าวนางส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และการประมงมาตั้งแต่อดีตเมื่อการท่องเที่ยวที่นี่เป็นที่นิยมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้าขายของที่ระลึก เป็นต้น จึงทำให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านตำบลอ่าวนางจำนวนหนึ่งมีอาชีพด้านการบริการและรับจ้างทั่วไปกันมากขึ้น ส่งผลให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นตามลำดับ ดังที่เสาศีหะ¹ ทำนากกล้า² และ สุรีย์ งานแข็ง³ ชาวบ้านหมู่ 7 บ้านเกาะพิพิ กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า อาชีพที่เกิดใหม่จากการท่องเที่ยวของชาวบ้านตำบลอ่าวนาง ได้แก่ อาชีพด้านการบริการต่าง ๆ และรับจ้างทั่วไป เช่น พนักงานโรงแรม คนขับเรือนำเที่ยว มัคคุเทศก์ ค้าขายของที่ระลึก พนักงานบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น ซึ่งแต่ละอาชีพสามารถทำรายได้ให้กับชาวบ้านได้เป็นอย่างดี ทำให้ชาวบ้านที่นี่มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2.2 ผลกระทบต่อการครองชีพ

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ทำให้มีชาวบ้านจำนวนหนึ่งหันมาประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถทำรายได้ได้ดี มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีการบริโภคสินค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น บ้าน รถยนต์ โทรทัศน์ โทรศัทพ์ เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้ อีกทั้งยังมีการนิยมส่งบุตรหลาน

¹เสาศีหะ ทำนากกล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชติ เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 60 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²สุรีย์ งานแข็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชติ เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นที่ต่างจังหวัด เช่น การไปศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาที่จังหวัดภูเก็ต การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ดังที่ นันทิศา เหล่าเส็ง¹ ชาวบ้าน หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง และ ไกรวิทย์ นาคพุ่ม² ชาวบ้านหมู่ 6 บ้านคลองสน กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า การที่การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีความเจริญขึ้น ทำให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งที่หันไปประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีรายได้ดี ส่งผลให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถที่จะจับจ่ายใช้สอยสินค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้ เช่น บ้าน รถยนต์ รถจักรยานยนต์ โทรศัพท์ เป็นต้น และนิยมส่งบุตรหลานของตนเองไปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต สงขลา เป็นต้น นอกจากนี้ผลเสียที่ตามมาอาจจะมีบ้างในส่วนของค่าใช้จ่ายที่พุ่งเพื่อยบริโภคสินค้าต่าง ๆ เกินความจำเป็น เช่น การใช้สินค้าราคาแพง การเที่ยวสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ผลกระทบต่อการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่าง

ท้องถิ่น

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางทำให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตำบลนี้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวมากขึ้น จึงส่งผลให้เศรษฐกิจภายในท้องถิ่นดีขึ้น ซึ่งการที่ชาวบ้านในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีความต้องการสินค้าต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้เกิดการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นกันมากขึ้น เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เป็นต้น ได้มีการนำมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว ส่วนสินค้าระหว่างท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นภายในจังหวัด กระบี่หรือต่างจังหวัด ก็ได้มีการนำมาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว และชาวบ้านในท้องถิ่นด้วย เช่น ผ้าไหม แวนดา เสื้อผ้าต่าง ๆ เป็นต้น ดังที่ มานพ กองข้าวเรียบ³ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านเกาะ

¹ นันทิศา เหล่าเส็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 83 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

² ไกรวิทย์ นาคพุ่ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ มานพ กองข้าวเรียบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

ที่พี่ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางทำให้มีการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่เป็นสินค้าในท้องถิ่นและต่างท้องถิ่น ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็ให้ความสนใจในการจับจ่าย ใช้สอยสินค้าไว้เป็นของที่ระลึก จึงส่งผลให้มีการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าในตำบลอ่าวนาง กันมาก

ผลจากการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านผลกระทบด้าน เศรษฐกิจของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่ออาชีพ ทำให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งในตำบลอ่าวนาง มีอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น พนักงานโรงแรม มัคคุเทศก์ คนขับเรือนำเที่ยว เป็นต้น
2. ผลกระทบต่อการครองชีพ ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ จะมีรายได้ดี มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถที่จะบริโภคสินค้าต่าง ๆ ที่ดีขึ้นได้ เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ โทรศัพท์ เป็นต้น
3. ผลกระทบต่อการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่น โดยมีการนำสินค้าที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่นมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม เรือหัวโทง เป็นต้น อีกทั้งยังมีสินค้าต่างถิ่นเข้ามาจำหน่ายอีกด้วยทำให้เกิดการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าในตำบลอ่าวนางกันมาก

3. ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางได้ส่งผลกระทบทางด้าน สังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถจำแนกได้ดังต่อไปนี้

3.1.1 ผลกระทบในเชิงมีไมตรีต่อกัน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง พบว่า ชาวบ้านในท้องถิ่นมีความเป็นสัมพันธ์ที่ดีต่อกันไม่ว่าจะเป็น ลักษณะของเพื่อนบ้านหรือญาติมิตร มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีโอกาสได้พบปะทักทาย พูดคุยกันมากขึ้น ดังที่ วรรณษา บุตรแขก¹ และอุพา คุมลักษณ์² ชาวบ้าน หมู่ 3 บ้านคลองแห้ง

¹วรรณษา บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้าน เลขที่ 27 หมู่ 3 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²อุพา คุมลักษณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 27/1 หมู่ 3 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีเรื่องขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาทกัน เมื่อพบกันก็มักจะทักทายพูดคุยกันอยู่เสมอ ถ้าเป็นญาติมิตรก็จะไปมาหาสู่กันอยู่เป็นประจำ

นอกจากนี้ชาวบ้านในท้องถิ่นยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักท่องเที่ยว จากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง พบว่า ชาวบ้านในท้องถิ่นกับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยชาวบ้านในท้องถิ่นจะให้ความช่วยเหลือเมื่อมีนักท่องเที่ยวร้องขอความช่วยเหลือ และมีการทักทายนักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังที่ 'อุพิน โสเชื้อ' ชาวบ้าน หมู่ 6 บ้านคลองสน ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางกับนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เช่น การบอกเส้นทางไปแหล่งท่องเที่ยวช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อพบว่านักท่องเที่ยวเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น ซึ่งเป็นการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยว และการแสดงคนเป็นเจ้าบ้านที่ดีต่อเมื่อมีผู้มาเยือน

3.1.2 ผลกระทบในเชิงแข่งขันกัน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ทำให้เศรษฐกิจของตำบลนี้มีความเติบโตเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากนักลงทุนเข้ามาทำธุรกิจต่าง ๆ กันมาก เช่น ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น จึงทำให้ท้องถิ่นมีรายได้สูงขึ้น ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยวจะมีการแข่งขันเรื่องของราคาในการให้บริการและสินค้าต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งกันได้ เพราะมีการแย่งลูกค้ากัน ดังที่ 'วูรี ทิพย์เดช' ผู้ประกอบการบริษัทนำเที่ยว พี.พี.จี. ทัวร์ สาขา 2 และ 'ศิริพร บุญเรืองศรี' พนักงานขายเสื้อผ้าที่อ่าวพระนาง ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ในการให้บริการและสินค้าต่าง ๆ ของที่นี่มีการแข่งขันกันสูงมาก เพราะมีผู้ประกอบการหลายคน ซึ่งต่างก็ต้องการให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการหรือสินค้าของคน บางครั้งจึงเกิดการขัดแย้งกันบ้าง เพราะมีการแย่งลูกค้ากัน

'อุพิน โสเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 111 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

'วูรี ทิพย์เดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท พี.พี.จี. ทัวร์ สาขา 2 เลขที่ 119 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

'ศิริพร บุญเรืองศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

3.2 ผลกระทบต่อปัญหาสังคม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ค้าปลอ่าวนางทำให้การท่องเที่ยวมีความเจริญขึ้น การประกอบอาชีพด้านการบริการนักท่องเที่ยวจะเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งบางครั้งก็จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การปล้นจี้ การประทุษร้ายต่อร่างกาย เป็นต้น ปัญหาแรงงาน เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงานจากต่างถิ่น เป็นต้น และปัญหาอาชีพและพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น โสเภณี การค้ายาเสพติด การพนัน เป็นต้น ดังที่ จำสับคำรวจโรม รัตนกาจน์¹ คำรวจท่องเที่ยวประจำศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า กล่าวไว้สรุปได้ว่า ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นด้านปัญหาอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การปล้นจี้ การประทุษร้ายต่อร่างกาย การฉ้อโกง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาอาชีพและพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น โสเภณี การค้ายาเสพติด การพนัน เป็นต้น ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่ค้าปลอ่าวนางเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อท้องถิ่นได้

3.3 ผลกระทบต่อวัฒนธรรม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ค้าปลอ่าวนาง ทำให้เกิดผลกระทบในต่อวัฒนธรรมที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

3.3.1 การแต่งกาย ชาวบ้านค้าปลอ่าวนางส่วนใหญ่เป็นคนไทยมุสลิม ซึ่งมีความเคร่งครัดในพิธีกรรมและการแต่งกายมาก จากการที่มีนักท่องเที่ยวมาจากต่างประเทศมาก ทำให้ชาวบ้านบางคนเกิดพฤติกรรมการแต่งกายที่เปลี่ยนแปลงไปบ้าง โดยมีการใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยมแบบต่างประเทศมากขึ้น เช่น ใส่เสื้อไม่มีแขนหรือเสื้อสายเดี่ยว กางเกง ขาสั้น เป็นต้น

3.3.2 หักลดกรรมพื้นบ้าน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ค้าปลอ่าวนาง ทำให้ชาวบ้านค้าปลอ่าวนางที่ประกอบอาชีพผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม เรือหัวโทง เป็นต้น เพื่อนำไปจำหน่ายเป็นสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดตั้งศูนย์กลางชุมชนหมู่บ้าน และกลุ่มต่าง ๆ เช่น ศูนย์กลางชมชนหมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยวบ้านนาเคียน กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์หาดคนพรัตน์ธารา เป็นต้น ดังที่ หมู่สา

¹จำสับคำรวจโรม รัตนกาจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุกโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี เลขที่ 58/25 หมู่ 7 ค้าปลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

คมจำ¹ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านนาดีน มาลาริน วังพล² ชาวบ้านหมู่ 4 บ้านนาดีน และยามฉวี ทองเกิด³ ชาวบ้านหมู่ 6 บ้านคลองสน ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า ตำบลอ่าวนาง มีหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงหลายอย่าง เช่น เรือหัวโทง ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวให้ความสนใจอย่างมากในการจับจ่ายใช้สอยไว้เป็นของที่ระลึกในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่นี่ โดยหัตถกรรมพื้นบ้านเหล่านี้ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐด้วยกัน เพราะเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพ และรายได้อีกทางหนึ่งของชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ยังมีการนำสินค้าบางส่วนไปจัดจำหน่ายที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ที่บริเวณอ่าวพระนางด้วย เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาก ดังที่ ขวัญตา ปากลาว⁴ ผู้จัดการศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ที่ศูนย์แห่งนี้มีการจำหน่ายสินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านจากหลายแห่งทั้งของในจังหวัดกระบี่และต่างจังหวัด โดยเฉพาะสินค้าและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านของตำบลอ่าวนาง ซึ่งได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักท่องเที่ยว เพราะมีความประณีตสวยงาม ซึ่งการส่งเสริมสินค้าและหัตถกรรมพื้นบ้านเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้ชาวบ้านมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนสินค้าของดีในท้องถิ่นให้มีชื่อเสียง และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ด้วยกัน

¹ หมู่สา คมจำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

² มาลาริน วังพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กลุ่มสตรีและเยาวชนสหกรณ์หาดนพรัตน์ธารา หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

³ ยามฉวี ทองเกิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 111 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

⁴ ขวัญตา ปากลาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547.

3.3.3 ภาษา ชาวบ้านในตำบลอ่าวนางเดิมจะพูดภาษาไทยถิ่นได้ในชีวิตประจำวัน แต่เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในตำบลนี้มากขึ้น ทำให้ชาวบ้านใช้ภาษาราชการ และภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพื่อสื่อสารถึงความเข้าใจในการประกอบธุรกิจการค้าและการบริการนักท่องเที่ยว ดังที่ ยามณี ทองเกิด¹ ชาวบ้านหมู่ 6 บ้านคลองสน ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ชาวบ้านตำบลอ่าวนางเดิมจะพูดภาษาไทยถิ่นได้ในการสื่อสารกัน แต่เมื่อการท่องเที่ยวมีการพัฒนามากขึ้น มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ทำให้การสื่อสารมีการใช้ภาษาราชการและภาษาต่างประเทศมากขึ้น เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจกันซึ่งจะเอื้อต่อการเข้าใจในการประกอบธุรกิจการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว

3.3.4 การบริโภค จากการที่ชาวบ้านมีการประกอบอาชีพด้านการบริการ และรับจ้างทั่วไปมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพสูงตามไปด้วย นอกจากนี้ในการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ก็จะมีพฤติกรรมเลียนแบบจากชาวต่างประเทศมากขึ้น เพราะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวมาก เช่น การบริโภคอาหารนานาชาติต่าง ๆ การบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ เป็นต้น ดังที่ สุรีย์ งานแข็ง² ชาวบ้านหมู่ 7 บ้านเกาะพิพิ ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า จากการที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวกันมาก ทำให้มีร้านอาหารแบบนานาชาติเกิดขึ้นมาก และมีสินค้าต่าง ๆ จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายกันมากที่ตำบลอ่าวนาง จึงส่งผลให้ชาวบ้านบางส่วนเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในส่วนของอาหารและสินค้าจากต่างประเทศ

ผลจากการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการท่องเที่ยวด้านผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคม สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1.1 ผลกระทบในเชิงมีไมตรีต่อกัน ชาวบ้านตำบลอ่าวนางมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งชาวบ้านด้วยกันเองและนักท่องเที่ยว โดยจะมีการพบปะพูดคุยทักทายเมื่อพบเจอและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

¹ยามณี ทองเกิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 111 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

²สุรีย์ งานแข็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.

1.2 ผลกระทบในเชิงแข่งขันกัน มีนักลงทุนเข้ามาทำธุรกิจต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการแข่งขันกันสูงในเรื่องราคาในการให้บริการและสินค้าต่าง ๆ ซึ่งจะให้เกิดความขัดแย้งกันได้ เพราะมีการแข่งลูกค้านัก

2. ผลกระทบต่อปัญหาสังคม ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาสังคมที่เป็นผลมาจากการท่องเที่ยวที่เจริญขึ้น ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงาน และปัญหาอาชีพ และพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ

3. ผลกระทบต่อวัฒนธรรม สามารถจำแนกรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

3.1 การแต่งกาย ชาวบ้านบางคนมีการแต่งกายที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีการใส่เสื้อผ้าตามสมัยนิยมแบบต่างประเทศมากขึ้น

3.2 หัตถกรรมพื้นบ้าน มีการส่งเสริมหัตถกรรมพื้นบ้านให้เป็นสินค้าที่ระลึกในการท่องเที่ยวที่ค้าปลอ่้วนาง เช่น ผ้าบาติก เรือหัวโทง ผ้ามัดย้อม เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดอาชีพและรายได้อีกทางหนึ่งของชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

3.3 ภาษา มีการใช้ภาษาราชการและภาษาต่างประเทศมากขึ้นเพื่อสื่อสารถึงความเข้าใจในการประกอบธุรกิจการค้าและการบริการนักท่องเที่ยว

3.4 การบริโภค มีการบริโภคสินค้าต่าง ๆ แบบต่างประเทศมากขึ้น เช่น การบริโภคอาหารนานาชาติต่าง ๆ การบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ เป็นต้น

บทที่ 4

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเรื่อง “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่” ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า และวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
2. วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
3. ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลอ่าวนาง โดยเลือกเก็บข้อมูลจากหมู่บ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ได้แก่ 6 หมู่บ้านจากจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้านของตำบลนี้ ดังต่อไปนี้

- 1.1 บ้านอ่าวนาง
- 1.2 บ้านคลองแห้ง
- 1.3 บ้านนาตื้น
- 1.4 บ้านคลองสน
- 1.5 บ้านเกาะพีพี
- 1.6 บ้านแหลมตง

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ไว้ดังนี้

- 2.1 ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.1.1 ด้านสภาพพื้นที่
 - 2.1.2 ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น
 - 2.1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.1.4 ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว
- 2.2 วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.2.1 การประชาสัมพันธ์
 - 2.2.2 การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 - 2.2.3 การอำนวยความสะดวก
 - 2.2.4 การกำหนดกฎระเบียบ
 - 2.2.5 การดูแลรักษาความสะอาด
- 2.3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.3.1 ด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.3.2 ด้านเศรษฐกิจ
 - 2.3.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับต่อไปนี้

1. **ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง** โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษาจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ความรู้พื้นฐาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกรอบความคิด เขียนเค้าโครงวิจัย และใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา
2. **ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษา
 - 2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บข้อมูลเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาตามขอบเขตด้านเนื้อหา เช่น คู่มือการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เอกสารแนะนำแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เป็นต้น
 - 2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่ศึกษาด้วยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์ พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบ ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกเสียง และจดบันทึกตามความเหมาะสม การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มบุคคลที่จะสัมภาษณ์ไว้ดังต่อไปนี้

2.2.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล อ่าวนาง เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เจ้าหน้าที่อำเภอเมืองกระบี่ เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดกระบี่ เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 4 จังหวัดกระบี่ เป็นต้น จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน

2.2.2 ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เช่น บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ที่พัก มัคคุเทศก์ ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น จำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน

2.2.3 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน

2.2.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวนไม่น้อยกว่า 10 คน

3. ขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ซึ่งได้บันทึกไว้ในแถบบันทึกเสียง มาถอดความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา

3.3 นำข้อมูลตามข้อ 3.1 และ 3.2 พร้อมทั้งข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์และเก็บข้อมูลเสริมในส่วนที่ขาดความสมบูรณ์

3.4 นำภาพประกอบทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องและความคมชัดของภาพเพื่อใช้ประกอบการนำเสนอรายงานผล

3.5 นำข้อมูลเนื้อหาทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์และจัดภาพประกวดตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4. ชั้นรายงานผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบบางตอน

สรุปผล

การศึกษาเรื่อง “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่” จากการศึกษาปรากฏผลสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านสภาพพื้นที่ ตำบลอ่าวนางมีสภาพพื้นที่ทางบกเป็นที่ราบเชิงเขา พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล และหมู่เกาะ และมีสภาพพื้นที่ทางน้ำเป็นท้องทะเลกว้างในทะเลอันดามัน ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ชายหาด สัตว์นานาชนิด เป็นต้น ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวเพราะมีสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย และมีความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ซึ่งจำแนกสภาพพื้นที่ออกแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ เช่น ถ้ำไวกิ่ง ถ้ำพระนาง ถ้ำคลองสน ถ้ำเจ้าน้อย เป็นต้น

1.1.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด เช่น หาดนพรัตน์ธารา หาดอ่าวนาง หาดหน้าถ้ำพระนาง อ่าวไร่เล เป็นต้น

1.1.3 แหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ เช่น เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล เกาะยูง เกาะบิดะ เป็นต้น

1.1.4 แหล่งท่องเที่ยวประเภทภูเขา เช่น เขาคลองแห้ง เขาอ่าวนาง เขาอ่าวน้ำเมา เขาแหลมนาง เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวประเภทป่าไม้ เช่น บริเวณป่าไม้เขาหางนาค เป็นต้น

1.2 ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น เป็นนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาให้การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยให้มีการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งยังให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วยกัน ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและมีชื่อเสียงมากขึ้น

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาพบว่า การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคม มีทั้งการคมนาคมทางบกและการคมนาคมทางน้ำ โดยการคมนาคมทางบกจะเป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีต เดินทางได้ทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์และรถโดยสาร ส่วนการคมนาคมทางน้ำเดินทางด้วยเรือท้องถิ่น ซึ่งทำให้มีความสะดวกและมีความรวดเร็วในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง

1.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก มีหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม เกสเฮ้าส์ รีสอร์ท เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเลือกที่พักตามความต้องการของนักท่องเที่ยวเอง

1.3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวมีการให้บริการต่าง ๆ เช่น การจำหน่ายตั๋วเครื่องบิน ตั๋วรถบัส ตั๋วรถไฟ และบริการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกในการบริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

1.3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านค้าขายของที่ระลึก มีการจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสินค้าในท้องถิ่นและต่างท้องถิ่น เช่น ผ้าบาติก ผ้ามัดย้อม ผ้าไหม เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกในการเลือกซื้อของที่ระลึกของนักท่องเที่ยว

1.4 ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง โดยในปี พ.ศ. 2545 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน 570,969 คน และปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 590,138 คน ซึ่งอัตราที่เพิ่มขึ้นมีจำนวน 19,169 คน โดยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและพักค้างคืนกันมาก ได้แก่ อ่าวพระนางและเกาะพีพีดอน

2. วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว มีวิธีดำเนินการอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยการศึกษาครั้งนี้จะจำแนกวิธีการจัดการออกเป็นประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การประชาสัมพันธ์ จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง สมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เป็นต้น โดยมีศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่เป็นหน่วยงานหลักในการประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมีการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละปี

2.1.3 การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ จะดูจากยุทธศาสตร์ของจังหวัดกระบี่เป็นหลัก โดยการดำเนินงานต้องมีความสอดคล้องกับโครงการต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยว เช่น โครงการคนกระบี่เที่ยวกระบี่ โครงการอันซีนอินกระบี่ เป็นต้น ซึ่งศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่จะมีการประสานงานด้านข้อมูลต่าง ๆ และมีการจัดประชุมร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1.4 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สื่อเอกสารข้อมูลจังหวัดกระบี่ แผนที่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ แผ่นพับแนะนำแหล่งท่องเที่ยว ภาพถ่าย แผ่นบันทึกภาพซีดี อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง และมีการเชิญนักข่าว นักเขียน เข้ามาร่วมทำการประชาสัมพันธ์ด้วยกัน

2.1.5 การติดตามผลและประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่ และสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ มีการร่วมมือกันดูแลโดยจะดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวและจากการสอบถามผู้ประกอบการการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ เป็นต้น

2.2 การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.2.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง

2.2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับธรรมชาติที่มีอยู่ที่ตำบลอ่าวนาง

2.2.3 การดำเนินงานการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาครัฐ มีอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ดูแลและประสานงานกับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม และการดำเนินงานของภาคเอกชน นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้ติดต่อกับบริษัทนำเที่ยวต่าง ๆ พร้อมทั้งเสียค่าบริการในการเข้าร่วมกิจกรรม

2.2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่จัดขึ้นมีหลายกิจกรรม เช่น ดำน้ำ การพายเรือแคนู การปีนผา เป็นต้น

2.2.5 การติดตามผลประเมินผลการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยดูจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก

2.3 การอำนวยความสะดวก จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.3.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวก การให้บริการข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ การอำนวยความสะดวกการรักษาความปลอดภัย ได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยวและอำเภอเมืองกระบี่ และการอำนวยความสะดวกการรักษาพยาบาล ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านช่องพลี โรงพยาบาลเกาะพีพี และร้านขายยาทั่วไปบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

2.3.2 วัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้บริการที่ประทับใจ และดีต่อนักท่องเที่ยว แสดงให้เห็นถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดความไว้วางใจจากนักท่องเที่ยว

2.3.3 การดำเนินงานในการอำนวยความสะดวก มีการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล

2.3.4 การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏ ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาล

2.3.5 การติดตามผลและประเมินผลการอำนวยความสะดวกจะขึ้นอยู่กับแต่ละหมู่บ้านที่รับผิดชอบ ซึ่งที่ผ่านมาการปฏิบัติงานมีผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีน่าพอใจ

2.4 การกำหนดกฎระเบียบ จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.4.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง

2.4.2 วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

2.4.3 การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี จะยึดตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางจะยึดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2546 และมีบางส่วนที่กำหนดขึ้นตามความเหมาะสมโดยเจ้าหน้าที่และชาวบ้านมาประชุมตกลงกัน

2.4.4 ข้อกำหนดกฎระเบียบที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นกฎระเบียบที่เป็นข้อห้ามมิให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและจัดระเบียบในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้สวยงาม เช่น การกำหนดจุดจอดรถ การออกกฎห้ามทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

2.4.5 การติดตามผลและประเมินผล เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เป็นผู้ดูแล โดยการดำเนินงานที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ที่ดีได้รับความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเป็นอย่างดี ในการปฏิบัติตามข้อกำหนด

2.5 การดูแลรักษาความสะอาด จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.5.1 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดูแลรักษาความสะอาด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี และองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง

2.5.2 วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาดเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดสวยงามและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ให้ยั่งยืน

2.5.3 การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาด มีการแบ่งพื้นที่กันดูแลรับผิดชอบระหว่างอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีและองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง โดยมีการทำความสะอาดรอบ ๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว

2.5.4 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาด ได้แก่ ไม้กวาด ที่โกยขยะ ถูดำ ถังขยะ ทราย รถเข็นขยะ รถบรรทุกขยะ รถจักรยานยนต์พ่วงข้างบรรทุกขยะ และเรือบรรทุกขยะ

2.5.5 การติดตามผลและประเมินผลในการดูแลรักษาความสะอาด เป็นเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพีและองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ซึ่งการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถกำจัดขยะได้มากในแต่ละวัน

3. ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่าการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อในด้านที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.1.1 ผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น โดยมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นมากขึ้น

3.1.2 ผลกระทบต่อการป้องกันและกำจัดมลภาวะท้องถิ่น ได้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะต่าง ๆ ในท้องถิ่น

3.2 ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.2.1 ผลกระทบด้านอาชีพ มีชาวบ้านส่วนหนึ่งหันไปประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม มัคคุเทศก์ คนขับเรือนำเที่ยว เป็นต้น

3.2.2 ผลกระทบด้านการครองชีพ ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ดีทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3.2.3 ผลกระทบด้านการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่น โดยมีการนำสินค้าในท้องถิ่นและต่างถิ่นเข้ามาจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่น เรือหัวโทง ผ้าบาติก ไวน์ผลไม้ เป็นต้น

3.3 ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม จากการศึกษาปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.3.1 ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีทั้งผลกระทบในเชิงมีมิติต่อกันและในเชิงแข่งขันกัน

3.3.2 ผลกระทบด้านปัญหาสังคม ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาสังคมที่เป็นผล

มาจากการท่องเที่ยวที่เจริญขึ้น ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงาน และปัญหาอาชีพและพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ

3.3.3 ผลกระทบด้านวัฒนธรรม จะส่งผลต่อการแต่งกาย หัตถกรรมพื้นบ้าน ภาษา และการบริโภค

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่” มีประเด็นสำคัญ ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนาง มีปัจจัยที่สำคัญ ๆ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านสภาพพื้นที่ ด้านนโยบายของรัฐ และท้องถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งแต่ละด้านก็จะส่งผลให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านสภาพพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เอื้อต่อการท่องเที่ยว เนื่องจากสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่ง ที่ราบเชิงเขา และเป็นหมู่เกาะน้อยใหญ่ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ เช่น ทะเล ภูเขา ถ้ำ สัตว์นานาชนิด เป็นต้น ทำให้แหล่งท่องเที่ยวที่นี่มีความหลากหลายทางธรรมชาติ ส่วนด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่นเป็นนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวทำให้การท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ การคมนาคมที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว และร้านค้าขายของที่ระลึกนั้นมีความพร้อมและเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวในแต่ละปี โดยเฉพาะในด้านคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำนั้นได้มีการดูแลปรับปรุงถนนหนทางต่าง ๆ ที่จะไปยังแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบายมากขึ้นอยู่เป็นประจำ และในด้านจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากในแต่ละปี ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักผ่อนและมีความชื่นชอบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บริเวณที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก ได้แก่ อ่าวพระนางเกาะพีพี และอ่าวไร่เลย์ ทำให้บางครั้งมีความวุ่นวายไม่ค่อยจะเงียบสงบตามแบบธรรมชาติเท่าที่ควร แต่โดยภาพรวมแล้วปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป

2. ผลจากการศึกษาพบว่า วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของตำบลอ่าวนางมีวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอำนวยความสะดวก การกำหนดกฎระเบียบ และการดูแลรักษาความสะอาด เป็นวิธีการจัดการที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนาง โดยมีการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอนและมีการประสานงานร่วมมือเป็นอย่างดีจากหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านในท้องถิ่น ทำให้ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีชื่อเสียงและมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นอย่างดีควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว โดยจะเห็นได้ว่าการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่มีความประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะสามารถประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนางให้คนทั่วไปรู้จักได้มากทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ส่วนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติก็จะมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น การเดินป่า ดำน้ำ อาบแดด ปีนผา เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะมีการรบกวนธรรมชาติอยู่บ้าง แต่ก็ไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพราะมีการดูแลและปฏิบัติอย่างถูกต้องวิธี การอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การรักษาความปลอดภัยและการรักษาพยาบาล มีการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนาง ส่วนการกำหนดกฎระเบียบเป็นข้อกำหนดที่เป็นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความสะดวกเรียบร้อยภายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎระเบียบที่ได้กำหนดขึ้นมา และการดูแลรักษาความสะอาด มีการดำเนินงานกันอย่างเข้มงวดเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและสวยงาม เพราะถือได้ว่าเป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้ยั่งยืนได้ อีกทั้งยังเป็นหน้าเป็นตาของท้องถิ่นในการมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสะอาดและสวยงาม แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่บ้างในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของทุกปี เพราะจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนมากทำให้ปริมาณขยะก็เพิ่มมากขึ้นด้วยบางครั้งการจัดเก็บทำความสะอาดจึงมีความล่าช้าบ้าง ซึ่งอาจจะแก้ไขได้โดยมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาความสะอาดเพิ่มขึ้นในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของทุกปี จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า มีวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง มีวิธีการที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวทำให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพต่อการเที่ยวมาก ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคบ้างก็ตาม แต่ก็ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงมาโดยตลอด

3. ผลจากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวตำบลอ่าวนาง ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมมีทั้งด้านที่ดีและด้านเสีย โดยผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจะเห็นได้ชัดว่าจะส่งผลให้เกิดปัญหาหลากหลายต่าง ๆ เป็นพิษ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการเพิ่มขึ้นของขยะ ปัญหาปะการังถูกทำลาย เป็นต้น แต่ในทางกลับกันที่จะส่งผลให้หน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และชาวบ้านในท้องถิ่นเกิดการตื่นตัวมากขึ้นในการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งหาทางแก้ไขป้องกันไม่ให้เป็นปัญหาที่ยืดเยื้อกันต่อไป ส่วนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจทำให้ท้องถิ่นมีเศรษฐกิจที่ดีชาวบ้านบางส่วน มีงานทำเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวส่งผลให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ก็จะมีบ้างที่มีการจับจ่ายใช้สอยสินค้าที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น และในส่วนผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมส่งผลให้ความสัมพันธ์ของชาวบ้านในท้องถิ่นด้วยกันเองหรือจะเป็นกับนักท่องเที่ยวก็จะมีความสัมพันธ์ที่ดีเป็นมิตรต่อกัน ส่วนเรื่องของความขัดแย้งจะมีบ้างทางด้านของผู้ประกอบธุรกิจทางการท่องเที่ยว ปัญหาที่จะตามมาอีกอย่างหนึ่งก็คือ ปัญหาทางด้านสังคมต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแรงงาน เป็นต้น นอกจากนี้ในส่วนทางด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมจะมีความเด่นชัดมาก ได้แก่ การแต่งกาย ภาษา การบริโภค ซึ่งมีการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศมาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะเด็กในช่วงวัยรุ่น ส่วนเหตุการณ์พื้นบ้านต่าง ๆ ที่ตำบลอ่าวนางได้มีการนำมาจำหน่ายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวทำให้เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งของชาวบ้านท้องถิ่นอีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านเหตุการณ์พื้นบ้านของตำบลอ่าวนางต่อไป จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งหมดมีบางส่วนเป็นผลกระทบด้านดี และบางส่วนเป็นผลกระทบที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกันต่อไป เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตำบลอ่าวนางมีคุณภาพและเอื้อประโยชน์ต่อท้องถิ่นไปพร้อม ๆ กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยหน่วยงานต่าง ๆ ต้องประสานงานกันเป็นอย่างดี และใช้วิธีการหลากหลายลักษณะตามความเหมาะสม

1.2 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนน่าจะได้นำเอาข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปพิจารณาปรับใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในตำบลอ่าวนาง ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 การดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรจะให้ความสำคัญในเรื่อง “จิตสำนึก” ของประชาชนในท้องถิ่นให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวในแหล่งอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. “ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว,”
ใน การท่องเที่ยว. หน้า 19-23. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
2545.
- _____. นโยบาย. http://www.tat.or.th/thai/tatinfo_policy.php. 22 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- _____. หนังสือแนะนำเที่ยวจังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
2545.
- กุลดารา ขุนพิทักษ์. ศึกษาการดำเนินงานของบริษัทนำเที่ยว อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติวัฒน์ รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ,” จุลสารการท่องเที่ยว. 17 (4) : 40 – 52
; ตุลาคม – ธันวาคม 2541.
- เกษม จันทร์แก้ว. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา,
2527.
- คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิม
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ. วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์
เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดกระบี่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2542.
- คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จังหวัดตรัง.
โครงการเรียนรู้ร่วมกันสรรค์สร้างชุมชนภาคใต้ กลุ่มที่ 3 พื้นที่ตำบลอ่าวนาง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. ตรัง : ม.ป.ท., 2542. ถ่ายเอกสาร.
- จังหวัดกระบี่, สำนักงาน. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ. http://www.krabi.go.th/men/eco_struct_4.htm.
17 มกราคม 2547.
- _____. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมจังหวัดกระบี่ ปี 2547 – 2550.
<http://www.krabi.go.th/men/y7.htm>. 22 มีนาคม พ.ศ. 2547.
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. “ปัจจัยเบื้องต้นก่อนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว,” จุลสารการท่องเที่ยว.
6 (๙ : 51 – 54 ; ตุลาคม 2530).
- ชูศักดิ์ แสงมุกดา. เอกสารประกอบการสอนวิชาภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. สงขลา : ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา, 2536.

- เทวี สวรรยาธิปิติ. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภูมิศาสตร์
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ม.ป.ป.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์,
 2536.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. “มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด,” จุลสารการท่องเที่ยว. 18 (1) :
 10 - 18 ; มกราคม – มีนาคม 2542.
- ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่, ศูนย์. ข้อมูลสถานพักผ่อนในจังหวัดกระบี่. ม.ป.ท.,
 ม.ป.ป.
- ปราณี พรณวิเชียร. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : สุวรรณสาส์นการพิมพ์, 2528.
- ปัญญาโชติ สอนคม. “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน,” ใน รวมบทความ
 วิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2537. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 428 –
 429. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ไพฑูรย์ พงศบุตร และวิลาสวงศ์ พงศบุตร. คู่มือการอบรมมัคคุเทศก์. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- มานพ สวามีชัย. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กราฟิเคอาร์ค, ม.ป.ป.
- ยุพดี เสตพรรณ. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์,
 2539.
- _____. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนา
 อินเตอร์พรีนท์, 2546.
- ราตรี ภารา. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 ทิพยวิสุทธิ์ จำกัด, 2540.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. “เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
 เชิงนิเวศ,” ใน โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมการประชาชนเพื่อการท่องเที่ยว
 เชิงอนุรักษ์ ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. หน้า 11 - 28. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2542.
- วรรณ วลัยวานิช. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2539.
- วลัยลักษณ์ บุญปราบ. การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเกาะสมุย อำเภอเกาะสมุย จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2543. ถ่ายเอกสาร.

- วิชัย เทียนน้อย. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ม.ป.ป.
- วินิจ วีรยางกูร. การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี. “ทรัพยากรการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. หน้า 89-92. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- วิสาขา อุเทนะพันธ์. สภาพและแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2545. ถ่ายเอกสาร.
- สันติ ชูดิษฐา. “ความสามารถในการรองรับของพื้นที่เขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องให้ความสำคัญในปัจจุบัน,” ใน เอกสารประกอบโครงการอบรมผู้นำเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์พิทักษ์ท่องเที่ยวไทย ครั้งที่ 4. หน้า 47-52. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2537.
- สุธัญญา ทองรักษ์. เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สงขลา : โครงการจัดตั้งภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2542.
- สุภาพร มากแจ้ง. หลักมัคคุเทศก์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.
- เสรี วงศ์ไพจิตร. “บทบาทของภาครัฐบาลในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว,” ใน การท่องเที่ยว. หน้า 34-42. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- หาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี, อุทยานแห่งชาติ. ประกาศอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เรื่องกำหนดจุดเรือหางยาวบริการ. ม.ป.ท., 2546.
- _____. ประกาศอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี เรื่องห้ามมิให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภท. ม.ป.ท., 2545.
- _____. รายงานประจำปี 2546 อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนางอำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. ม.ป.ท., 2546.
- อนุรักษ์, กอง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัท อัลซา จำกัด, 2544.
- อานันท์ ปันยารชุน. “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน,” จุลสารการท่องเที่ยว. 19 (2) : 4 - 9 ; เมษายน - มิถุนายน 2543.

- อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่, องค์การบริหารส่วนตำบล. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่. กระบี่ : ม.ป.ท., 2546.
ถ่ายเอกสาร.
- อ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่, องค์การบริหารส่วนตำบล. แผนพัฒนาตำบลประจำปีงบประมาณ 2547. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- อำนาจ เจริญศิลป์. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2543.
- อุษาวดี พูลพิพัฒน์. “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน : กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนในประเทศไทย,” จุลสารการท่องเที่ยว. 21 (4) : 38 - 48 ; ตุลาคม – ธันวาคม 2545.

บุคลากรกรม

บุคลากรกรม

- กมลรัตน์ เหล็กเพชร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 307 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547.
- กัญญา มีคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- กาญจนา ลิ้มบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทพังงา อีโก้ ทัวริซึม กระบี่ เลขที่ 355/5 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ไกรวิทย์ นาคพุ่ม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 109 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ขวัญตา ปากลาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์จำหน่าย ผลิตภัณฑ์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดกระบี่ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547
- ขวัญฤดี ศรีนวลละออง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท เอ.พี. ทราเวล เลขที่ 164 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- จรรยา แสงขวัญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทคลิฟส์ แมน อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547
- จ๊ะมุก ควรใต้ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- จินดา ชูชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท ฟอว์ เฟรนด์ ทราเวล แอนด์ทัวร์ เลขที่ 245/5 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

- เจ็มมา ฮิกส์ (Gemma Higgs) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดนพรัตน์ธารา- หมู่เกาะพีพี หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- จิราพร ปากลาว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท คลิฟส์ แมน อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547
- ไชยยันต์ ไชยคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวมาหยา เกาะพีพีเล ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ดัลล์ อามลลิน่า คลาวดิโอ (Dall'Armellina Claodio) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ดัวร์เต้ อะน่า (Duarte Ana) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ทิพย์พาพร รัตนะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ เลขที่ 289/22 ถนนอุตรกิจ ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- นรินทร์ พิทักษ์ธรรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- นันทิดา เหล่าเส็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 83 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547
- นิภา กังละ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดนพรัตน์ธารา หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- นำพร ชูกระสิพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547
- บวร สุวรรณเนา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมอ่าวนาง แกรนด์ อินน์ เลขที่ 235 หมู่ 2 หาดนพรัตน์ธารา- สุสานหอย 75 ล้านปี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

- บัญชา แขวงหลี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์กลางชุมชน หมู่บ้านอุตสาหกรรมชนบทเพื่อการท่องเที่ยว บ้านนาดีน หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- บัญญัติ หง่าบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการ เลขที่ 95/3 ถนนศรีตรัง ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ประสิทธิ์ สาระวาริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 44 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ปราณี บุตรแจก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- พนิตนันท์ หนูชัยปลอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาล เกาะพีพี หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- พรทิพย์ เหมพิทักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทลัคกี้ทัวร์ เลขที่ 146/1 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- พร้อมพันธ์ พันพึ้ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ท่าเรืออ่าวตันไทร หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- พิมพ์ใจ ประดิษฐ์เจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ริมเขา เกสเฮ้าส์ เลขที่ 70 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ภักพิมพ์ล สุวรรณศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ร้านอาหาร สวัสดิ์ พีพี เกาะพีพีคอน หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- มานพ กองข้าวเรียบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 54 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

- มาลารินทร์ วังพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กลุ่มสตรีและเยาวชน สหกรณ์หาดนพรัตน์ธารา หมู่ 4 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- มาลิน แอนด์เคอร์สัน (Malin Anderson) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- เมียน ชุกลิน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ว่าการอำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ยามณี ทองเกิด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 111 หมู่ 6 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ยุพา คุณลักษณะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 27/1 หมู่ 3 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ยุพิน โสเชื้อ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 111 หมู่ 3 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- รัชณี คำดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 51 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547
- โรม รัตนกาญจน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเกาะพีพี เลขที่ 58/25 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ลดาวลัย ช่วยชาติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- วური ทิพย์เดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัท พี.พี.ซี. ทัวร์ สาขา 2 เลขที่ 119 หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- วรรณมา บุตรแขก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 27 หมู่ 3 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- วรรณประภา สุขสมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

- วรรณวิภา สุขสำราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไคมอนด์
เคฟ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
พ.ศ. 2547
- วิกตอเรีย เบอร์กแลนด์ (Viktoria Berglund) เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์
เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดหน้าถ้ำพระนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547
- วิเชษฐ์ ขวัญข้าว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- วิมล สุวรรณถาวร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทปิศาจ ทัวร์
เลขที่ 175/2 หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่
20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ศราวุธ ไกรวิธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดโล๊ะดาลัม
เกาะพีพีดอน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2547
- ศรีคำพร ฟุ่งเฟื่อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์บริการข้อมูล
ข่าวสารท่าเทียบเรือโดยสาร – ท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ศิริณี นักร้อง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬา
และนันทนาการ เลขที่ 95/3 ถนนศรีตรัง ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่
จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ศิริพร บุญเรืองศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- ศุภลักษณ์ ชูโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ 7
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547
- สกันธ์ จำนงจิต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บริษัทเท็กซ์ร็อค
เคลมบิ่ง อ่าวไร่เลตะวันออก หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547

สมโชค ชุมคช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่สถานีเค็นรตจังหวัด
กระบี่ ถนนศรีพังงา ตำบลกระบี่ใหญ่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547

สมปอง คำดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547

สมศักดิ์ สามารต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไร่เลวิลเลจ
รีสอร์ท หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม
พ.ศ. 2547

สุทธิรัตน์ ศิริสุขวงส์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมโดมอนด์
เคฟ หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม
พ.ศ. 2547

สุภาพร ทับไทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงพยาบาลเกาะพิพิ
หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2547

สุวิทย์ บุตรเหม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อ่าวพระนาง
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2547

สุริย์ งานแข็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ 7
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

สุโฮมาน คอเถาะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์ประสานงาน
การท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ถนนอุตรกิจ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

เสาศ๊ะห์ ทำนากล้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 60
หมู่ 7 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2547

หทัยทิพย์ วิไลรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลอ่าวนาง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

หมู่สา คมจำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

อลิษา มาศโอสถ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงแรมไร่เเล
วิวพ้อยรีสอร์ท หมู่ 2 ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2547

อารี เหล่าเส้น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ
หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

อิสวรายะ อาศา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ร้านชวนชิม
หาดนพรัตน์ธารา ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

อุเทน สิริภูวคณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ
หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

เอกจันทร์ เหลืองอ่อน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานแห่งชาติ
หาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่
เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

เอกรัตน์ สุวพล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ศุภโชค เพชรรัตน์ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่หาดลิง เกาะพีพีดอน
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

ภาคผนวก

แนวทางในการศึกษา

เรื่อง

ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 1 ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. ด้านสภาพพื้นที่

ประเด็นศึกษา : ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายของ
ทรัพยากรธรรมชาติ ความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติ

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสังเกต สัมภาษณ์ และจากเอกสาร พร้อมทั้งถ่าย
ภาพประกอบ

2. ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น

ประเด็นศึกษา : นโยบายของรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
นโยบายของท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็นศึกษา : สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านที่พัก ด้าน
ร้านอาหาร ด้านบริษัทนำเที่ยว และด้านร้านค้าขายของที่ระลึก

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสังเกต สัมภาษณ์ และจากเอกสาร พร้อมทั้ง
ถ่ายภาพประกอบ

4. ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

ประเด็นศึกษา : จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ความสนใจ
ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. การประชาสัมพันธ์

ประเด็นศึกษา : หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน สื่อที่ใช้
ในการประชาสัมพันธ์ การติดตามผลและประเมินผล

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสาร

2. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ประเด็นศึกษา : หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน
กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การติดตามผลและประเมินผล

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสาร พร้อมทั้ง

ถ่ายภาพประกอบ

3. การอำนวยความสะดวก

ประเด็นศึกษา : หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน
การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏ การติดตามผลและประเมินผล

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสาร พร้อมทั้ง

ถ่ายภาพประกอบ

4. การกำหนดกฎระเบียบ

ประเด็นศึกษา : หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน
ข้อกำหนดกฎระเบียบ การติดตามผลและประเมินผล

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ และเอกสาร

5. การดูแลรักษาความสะอาด

ประเด็นศึกษา : หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน วัสดุและ
อุปกรณ์ การติดตามผลและประเมินผล

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และเอกสาร พร้อมทั้งถ่ายภาพ
ประกอบ

ตอนที่ 3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. ด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นศึกษา : การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น การ
ป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต

2. ด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นศึกษา : การเกิดอาชีพและรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยว การหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในชุมชนและระหว่างท้องถิ่น

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบ

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประเด็นศึกษา : การสร้างจิตสำนึกในเชิงอนุรักษ์ของคนในท้องถิ่น การช่วยลดปัญหาการว่างงาน การสร้างความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับผู้มาท่องเที่ยว การส่งเสริมสินค้าและหัตถกรรมพื้นบ้าน

วิธีการศึกษา : ศึกษาจากการสัมภาษณ์ และการสังเกต พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบ

แนวทางในการสัมภาษณ์

เรื่อง

ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง

อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

ตอนที่ 1 ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. ด้านสภาพพื้นที่

1.1 ทรัพยากรธรรมชาติของที่นี่มีมากน้อยเพียงใด ทั้งในภาพรวมและในแต่ละแหล่ง พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

.....

1.2 ทรัพยากรธรรมชาติของที่นี่มีอะไรบ้างที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ สามารถจำแนกได้เป็นกี่ประเภท กี่ลักษณะ

.....

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติของที่นี่มีสภาพที่สวยงามตามธรรมชาติมากน้อยเพียงใดและอย่างไร

.....

2. ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น

2.1 รัฐมีนโยบายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของที่นี่อย่างไร

.....

.....

2.2 ท้องถิ่นมีนโยบายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวของที่นี่อย่างไร

.....

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมขนส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแต่ละแห่งมีความสะดวกหรือไม่เพียงใด ต้องใช้เวลานานหรือไม่ ให้ยกตัวอย่างประกอบ

.....

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักมีเพียงพอหรือไม่เพียงพอและเป็นอย่างไร

.....

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านอาหารมีเพียงพอหรือไม่เพียงพอและเป็นอย่างไร

.....

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านบริษัทนำเที่ยวมีเพียงพอหรือไม่เพียงพอ และเป็น
 อย่างไร

.....

3.5 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านร้านค้าขายของที่ระลึกมีเพียงพอหรือไม่และเป็น
 อย่างไร

.....

4. ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว

4.1 จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่นี่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีจำนวน
 มากหรือไม่ ในแต่ละปีมีจำนวนประมาณเท่าใด

.....

4.2 นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่นี่ส่วนใหญ่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
 มากน้อยเพียงใด และมีความต้องการอะไรบ้างในขณะท่องเที่ยว

.....

ตอนที่ 2 วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. การประชาสัมพันธ์

1.1 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้านการประชาสัมพันธ์มีหน่วยงานใดบ้าง

.....

1.2 วัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์มีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร

.....

1.3 การดำเนินงานการประชาสัมพันธ์มีวิธีการเป็นอย่างไร

.....

1.4 สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร

.....

1.5 การติดตามผลและประเมินผลเป็นอย่างไร

.....

2. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

2.1 หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีหน่วยงานใดบ้าง

.....

2.2 วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร

.....

2.3 การดำเนินงานในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีวิธีการเป็นอย่างไร

.....

2.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีกิจกรรมอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร

.....

2.5 การติดตามผลและประเมินผลเป็นอย่างไร

.....

3. การอำนวยความสะดวก

3.1 หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกมีหน่วยงานใดบ้าง

.....

3.2 วัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกมีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร

.....

3.3 การดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกมีวิธีการเป็นอย่างไร

.....

3.4 การอำนวยความสะดวกที่ปรากฏผู้มีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร

.....

3.5 การติดตามผลและประเมินผลเป็นอย่างไร

.....

4. การกำหนดกฎระเบียบ

4.1 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกฎระเบียบมีหน่วยงานใดบ้าง

.....

4.2 วัตถุประสงค์ในการกำหนดกฎระเบียบมีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร

.....

4.3 การดำเนินงานในการกำหนดกฎระเบียบมีวิธีการเป็นอย่างไร

.....

4.4 ข้อกำหนดกฎระเบียบมีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร

.....

4.5 การติดตามผลและประเมินผลเป็นอย่างไร

.....

5. การดูแลรักษาความสะอาด

5.1 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องด้านการดูแลรักษาความสะอาด มีหน่วยงานใดบ้าง

.....

5.2 วัตถุประสงค์ในการดูแลรักษาความสะอาดมีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร

.....

5.3 การดำเนินงานในการดูแลรักษาความสะอาดมีวิธีการเป็นอย่างไร

.....

5.4 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาความสะอาดมีอะไรบ้างและเป็นอย่างไร

.....

5.5 การติดตามผลและประเมินผลเป็นอย่างไร

.....

ตอนที่ 3 ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว

1. ด้านสิ่งแวดล้อม

1.1 มีผลกระทบต่ออนุรักษณ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศของท้องถิ่น
 อย่างไรบ้าง

.....

1.2 มีผลต่อการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่นอย่างไรบ้าง

.....

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 มีอาชีพอะไรบ้างที่เกิดขึ้นใหม่หรือได้รับการส่งเสริม และมีรายได้เป็นอย่างไร

.....

2.2 มีการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นอย่างไร

.....
.....

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม

3.1 มีผลกระทบต่อการสร้างจิตสำนึกในเชิงอนุรักษ์ของคนในท้องถิ่นหรือไม่เพียงใด

.....
.....

3.2 มีผลต่อการช่วยคลี่คลายปัญหาการว่างงานหรือไม่เพียงใด

.....
.....

3.3 มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นกับผู้มาท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด

.....
.....

3.4 มีผลต่อการส่งเสริมสินค้าและหัตถกรรมพื้นบ้านอย่างไร

.....
.....

แนวทางในการสังเกต

เรื่อง

ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

การสังเกตเป็นการเก็บข้อมูลจากสิ่งปรากฏเห็นเป็นรูปธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นการตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจากเอกสารไปในตัวด้วย อีกทั้งจะได้เก็บภาพประกอบเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งมีแนวทางในการสังเกตในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญๆ ดังนี้

1. สภาพพื้นที่ เช่น ชายหาด ทะเล หมู่เกาะ ป่าไม้ ภูเขาต่างๆ เป็นต้น
2. โครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ เช่น สภาพถนน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น การปีนหน้าผา การพายเรือแคนู การเดินป่า เป็นต้น
4. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในขณะที่กำลังท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
5. สภาพและปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดจากการท่องเที่ยว เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย การตัดไม้ เป็นต้น
6. ลักษณะการประกอบธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น โรงแรมและที่พัก ภัตตาคารและร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นบ้านและของที่ระลึก เป็นต้น
7. สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น อาชีพ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว
ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

บทคัดย่อ
ของ
ศุภโชค เพชรรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา
พฤษภาคม 2547

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาใน 3 ประเด็น คือ ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ผลกระทบจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และถ่ายภาพประกอบ แล้วเสนอผลการศึกษาด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีตาราง และภาพประกอบบางตอน ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพพื้นที่ ด้านนโยบายของรัฐและท้องถิ่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวที่ตำบลอ่าวนาง ในส่วนของวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยว มีวิธีดำเนินการอย่างมีขั้นตอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การอำนวยความสะดวก การกำหนดกฎระเบียบ และการดูแลรักษาความสะอาด จากการจัดการในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบในด้านที่สำคัญ ๆ คือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมนั้นจำแนกได้เป็นผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศในท้องถิ่น และผลกระทบต่อการป้องกันและกำจัดมลภาวะของท้องถิ่น ผลกระทบด้านเศรษฐกิจนั้นจำแนกได้เป็นผลกระทบต่ออาชีพ ผลกระทบต่อการครองชีพ และผลกระทบต่อการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนสินค้าภายในท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่น ส่วนผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นจำแนกได้เป็นผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ผลกระทบต่อปัญหาสังคม และผลกระทบต่อวัฒนธรรม

**A STUDY OF NATURAL RESOURCE MANAGEMENT FOR TOURISM
IN AO-NANG SUBDISTRICT, MUANG KRABI DISTRICT,
KRABI PROVINCE**

**AN ABSTRACT
BY
SUPACHOKE PETCHARAT**

**Presented to Thaksin University in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Arts degree in Thai Studies
May, 2004**

This research was a study of natural resource management for tourism in Ao-Nang Sub-district, Muang Krabi District, Krabi Province. The author focussed on 3 issues such as factor on natural resource management for tourism, effect of natural resource management for tourism. The author collected data and interview, observation and photograph then presented a research with analytical descriptive that comprise with table and photograph in some part of the detail. The results were shown as follows:

Natural resource management for tourism in Ao-Nang Sub-district, Muang Krabi District, Krabi Province. From the study was found that an important factor on natural resource management for tourism was factor on area, policy of government and local, facility and number of the tourist. Majority of factor enabling natural resource management for tourism in Ao-Nang Sub-district was how to managed natural resource for tourism. Whereas, method of enabling natural resource management had step that was a benefit of natural tourism such as public relation, established on activity of tourism, providing facility, determined regulation and cleaning. From those of term effected environment, economy, society and culture. As for effect of environment was classified on effect of natural resource conservation and ecology in local and effect of prevention and eradicating local pollution. Effect of economy was comprise with effect on occupation, cost of living and effect on rotating and exchanging goods both in local and others. Effect of society and culture were classified on effect on social relation, social problem and culture.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุภ โโชค	ชื่อสกุล	เพชรรัตน์
วันเดือนปีเกิด			9 กุมภาพันธ์ 2519
สถานที่เกิด			อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน			99 หมู่ 2 ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน			ประกอบกิจการส่วนตัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน			ออมเงินมินิมาร์ท ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โทรศัพท์ 074 – 378356

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมหาวชิราวุธ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2541	ศศ.บ. วิชาเอกการท่องเที่ยวการโรงแรม จากมหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	ศศ.ม. วิชาเอกไทยคดีศึกษา จากมหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา